

DE ALCHEMIA

DIALOGI II.

Quorum prior, Genuinam librorū Gebri sententiam,
de industria ab authore celatam, & figurato sermo-
ne inuolutam reteggit, & certis argumentis probat.
Alter Raimundi Lullij Maioricani, Myſteria in lu-
cem producit.

Quibus præmittuntur, pro-
positiones centum uiginti nouem, idem argumen-
tum compendioſa breuitate complectentes.

*Exemplar Italico Venetis impregnatum a 1522 apud Gabriel.
Giovanni de Ferrarij summo Oratore Titulo.
La figura hinc di Geber & Alcorofo & Misser
Ejovanni Dracese de Jerci novij. nelle quale si contiene
molti uolubili secreti della Natura.*

Norimbergæ apud Iohan. Petreium,
Anno M. D. XLVIII.

TYPOGRAPHVS LECTORI

Salutem.

LDidi superioribus annis, aliquot Gebri atq[ue] Raimundi Lullij opuscula de Alchemia, quae utraq[ue] longe aliud habent in recessu, quam prima fronte praese ferant, Vnde facile fieri potest, ut non modo rudes, uerum etiam paulo doctiores in illis intelligendis, caecutiant, & a uero scopo aberrarent. Quod cum minime fieri uelim (nam prodesse, non obesse cupio.) statui hos dialogos eius artis studiosis communicandos esse, quorum ductu ceu filo quodam freti, hunc Labyrinthum audacter ingrediatur, & salui regrediantur. Author enim eorum, quisquis fuit, tanta diligentia atq[ue] industria non modo libellos illos perscrutatus est, uerum etiam res ipsas experiundo tractauit. Vt etiam si non omnia illorum mysteria eruerit (superbum enim esset id asseuerare) plurimum tamen eruditus ad intelligendos & obseruandos illorum figuratos sermones contulerit, ut quaedam etiam ipsi, eius exemplo sint inuenturi. Indoctioribus autem uel in hoc profuerit, ut ostendendo, in hac arte, longe aliud quam uerba sonent, significari, eos absterreat, ne se arti, cui idonei non sunt, in suam perniciem immergant. Vale.

EXPOSITIO

LIBRORVM GEBRI ET RAIMUNDI
mundi, ex Tuscanico idiomate traducta.

Centum uiginti nouem propositiones Gebri ac
Lullij, libris recte intelligendis conduci-
biles, incerto Authore.

Cber ingeniose suos libros conscripsit, sermone tali, qui prudentes minime lateret, medicis profundissimus esset, Ignorantibus autem & imperitis utrosq[ue] terminos irreuerabiliter concluderet, una & eadem traditione.

1 Vili precio ad finem perducitur operatio haec.

3 Principia naturae etiam huius magisterij principia sunt.

4 Qui non habuerit ingenium naturale, & animam perscrutantem subtiliter principia naturalia, & naturae fundamenta, & artificia, quae consequi naturam possint, in suae actionis proprietatibus, non inueniet huius preciosissimae scientiae ueram radicem.

5 Principiorum naturalium Metallorum, triplex est differentia. Sunt enim quaedam remotissima, quaedam remota, siue media mineralia, alia uero immediata.

6 Omnia metalia ex Sulphure & Vitriolo generantur.

7 Argentum uiuum, & Sulphur commune, non sunt principia metallorum.

8 Materia prima, in hac arte, ea dicitur, quae proxime accedit ad naturam metallicam.

9 Vitriolum proxime accedit ad naturam metallicam.

A ij

quia

quia sulphureum est, & in se habet uirtutem mineralem, ut conuertatur in metallum.

10 ¶ Virtus mineralis, generandi metalla, est in sulphure loto, sine quo metalla nunquam generari possunt.

11 ¶ Hæ res, quæ naturam salis & aluminis habent, tantummodo solubiles sunt.

12 ¶ Ex uitriolo soluto duplex fumus resoluitur, & hi duo fumus à Philosophis Sulphur & Mercurius dicuntur.

13 ¶ Sulphuris species, in metallis uirtutem proximam acquirunt metallationi.

14 ¶ A metallis imperfectis diuersa uitriola accipimus, nobis & utilia & necessaria.

15 ¶ Species sulphuris preparatae, aptissimæ res sunt, ut ipsorum argentum uiuum, in Mercurium, aurum, siue argentum conuertant.

16 ¶ Quando uapores exhalantes cadunt in certam terram rubram, conuertuntur in argentum uiuum commune.

17 ¶ Quum duplex fumus, penetrando per saxa, sulphur inuenit, ipsum soluit, & ipsi commiscetur firmiter, & per successiuam decoctionem in minera, conuertitur in metallum.

18 ¶ Omnia metalla, ex eadem & simili materia generantur. Diuersitas autem inter ipsa, procedit ex diuersitate, loci mineralis, & ex diuersis accidentibus, & contrarietate sulphuris loti, & diuersa digestionem.

19 ¶ Omnia accidentia, materiae radicali superuenientia, possunt remoueri, facturi uerum Elixir, quod metallum est plus perfectum, necesse est, illud fieri ex proprio semine naturæ.

20 ¶ Elementa lapidis Philosophorum, naturam propinquam, conuertendi se in metallum, adepta sunt, quod elementis aliarum rerum minime conuenit.

21 ¶ Vitriolum commune, principium remotum est ab arte.

22 ¶ Principia artis, non sunt in rebus uegetabilibus, siue animatis, neque in his rebus, quæ ab his sumuntur, quia aliena sunt à natura metallorum.

Sulphur.

23 ¶ Sulphur, & argentum uiuum commune, non sunt principia naturæ, ergo neque artis principia erunt.

24 ¶ Sulphur solum non potest generare neque Metallum neque Elixir.

25 ¶ Qui ita nouerit preparare Sulphur, ut Metallis commisceri & uniri possit, maximum naturæ secretum tenebit, & uiam breuem perfectionis ingressus est.

26 ¶ Elixir fit duobus modis, ut per calcinationem & solutionem, & sine calce & distillatione.

27 ¶ Argentum uiuum, suis Sulphuribus coniunctum, & coagulari & fixum reddi potest.

28 ¶ Argentum uiuum cum solis herbis non redditur fixum.

29 ¶ Nostrum argentum uiuum, siue Mercurius noster, sal est, uirtutem habens ueræ calcis.

30 ¶ Mercurius, siue argentum uiuum metallorum, per calcinationem conuertitur in sal.

31 ¶ In corporibus metallicis sunt duæ sulphureitates.

32 ¶ Nostrum Arsenicum, sulphure & argento uiuo participat, quare Hermaphroditon appellant, attamen per se non potest metallum aut Elixir generare.

33 ¶ Tutia fumus albus est, nostri Iouis, propterea cupro colorem citrinum inducit.

34 ¶ Sulphur & argentum uiuum redduntur fixa, per conuersionem in terram, & sine hac conuersione.

35 ¶ Sulphur cum suo sale & aceto calcinatur & lauatur.

36 ¶ Noster Iuppiter & Saturnus sales sunt simul iuncta, ante distillationem.

37 ¶ Sulphur in preparatione plures supra sese pelliculas creat.

38 ¶ Sub Marchasitæ nomine Geber de lapide philosophorum loquitur.

39 ¶ Vasa putrefactionis, & preparationis sulphuris, similia sunt & eadem, hoc est, in fundo plana.

40 ¶ Artis principia inueniuntur in metallis.

41 ¶ Elixir, & lapis Philosophorum, uegetabiles & animales, & minerales sunt.

A iij

42

- 42 ¶ Necessarium est, ut inueniatur medicina metallica, quæ imperfecta metalla transmutare possit in uerū aurum & argentū.
- 43 ¶ Metalla pfectissime transmutari possunt, unū in alterū.
- 44 ¶ Ars plerunq; uincit naturæ operationem.
- 45 ¶ In uno solo lapide, consistit totū magisteriū huius artis.
- 46 ¶ In generatione metallorum & Elixir, sulphur semini paterno simile est, Argentum uiuum uero fœmineo menstruo.
- 47 ¶ Lapis Philosophorum, habet in se omnem naturalem præparationem, & totum hoc, quod ad perfectionē requiritur.
- 48 ¶ Elixir, aurum potabile, quinta essentia, & semen, ex eadē materia fiunt.
- 49 ¶ Opinio quorundam : qui Elixir fieri uolebant ex auro communi.
- 50 ¶ Elixir ex auro communi fieri non potest, quia ipsius sulphur iam ad ultimum, permanentemq; tincturam peruenit, & ipsius tinctura hoc non excedit, quod sibi necessarium erat. Propterea aurum & completum & determinatum dicitur, neq; (ut maxime necessarium erat) debitē ad primam materiam reduci potest.
- 51 ¶ Humidum radicale, in cæteris metallis æque uirtuosum, incorruptum & incombustibile est, ut auri.
- 52 ¶ In lapide Philosophorum, aurum & argentum sunt in potentia & uirtute.
- 53 ¶ Per corpora perfecta Geber sulphuris præparati species intelligit.
- 54 ¶ Aurum Philosophorum, & aurum potabile, sulphur subtilissimum radicale sunt, quod anima dicitur.
- 55 ¶ Fumus albus, in suo uentre fumum rubrum portans, est uera quinta essentia.
- 56 ¶ Quinta essentia, actu nullam qualitatem habet elementalem.
- 57 ¶ Aqua uitæ Philosophorū, è lapide Philosophorū descendit.
- 58 ¶ Sulphur, mediante igne, dulcorat aquam amaram.
- 59 ¶ Cælum nostrum ornari debet Sole nostro & stellis.
- 60 ¶ Nostra quinta essentia, uarijs nominibus appellatur per nicias

- nicioforum & ferocium animalium, ut ursi, leonis, & similia.
- 61 ¶ Aquæ coagulantes & figentes, duæ sulphuris sunt species, Veneris & Martis nomine designata.
- 62 ¶ Vitri nomine in ista arte sæpe sulphur intelligitur.
- 63 ¶ Differentia est inter coagulationem quintæ essentiæ, & fixum Elixir. Operantur enim diuersos effectus.
- 64 ¶ In medicina potabili pars animalis habetur.
- 65 ¶ In omni metallo singula Philosophorū metalla continentur.
- 66 ¶ In ista arte necesse est, occultum manifestari, & manifestum occultari.
- 67 ¶ Cum præcipitur, corpora in aquam esse resoluenda: intelliguntur species sulphuris.
- 68 ¶ Præter sulphur & argentum uiuum, non sunt alia Philosophorum metalla.
- 69 ¶ Ars imitatur naturam in multis rebus.
- 70 ¶ Sulphur rubrum, ut uinum, quando calcinatione nigrescit, nigrum nigro nigrius dicitur.
- 71 ¶ A colore nigro ad albedinem, multi & uarij colores apparent in sulphure.
- 72 ¶ Elixir primo fit nigrum, secundo dealbatur, postea colorem citrinum assumit, ultimo uero rubrum.
- 73 ¶ Elixir coagulatur in forma oui.
- 74 ¶ Nigredo durat quadraginta dies.
- 75 ¶ Veteres, sub uelo fabularum poeticarum, occultauerunt hanc artem.
- 76 ¶ Sub fabula Herculis & Anthei, occultauerunt præparationem sulphuris.
- 77 ¶ Dixerunt ueteres, Iouem sese conuertisse in pluuiam auream, hac fabula occultantes distillationem auri philosophici.
- 78 ¶ Per Argi oculos, in Pauonis caudam conuersos, significarunt nostrum sulphur, quod de colore in colorem mutatur.
- 79 ¶ Sub Orphei fabula, occultauerunt dulcedinem quintæ essentiæ, & auri potabilis.
- 80 ¶ Si Empedocli credimus, occultauerunt ueteres totam huius

huius artis praxin, sub fabula Pirrhi & Deucaltonis.
81 ¶ Sub fabula de Gorgone, qui omnes se conspicientes in lapides conuertebat, occultauerunt fixationem Elixir.
82 ¶ Distillationem occultantes dixerunt, Iouem conuersum in Aquilam, subuolasse cum Ganymede in cœlum.
83 ¶ Sub fabula Dedali & Icaris, putrefactionem & distillationem occultauerunt.
84 ¶ Distillationem, auri Philosophorum, occultauerunt, dicentes, ramo aureo exciso, aliū statim subnasci similiter aureū.
85 ¶ Hanc distillationem occultauerunt etiam, dicendo; Iouem patris sui Saturni genitalia excidisse.
86 ¶ Aqua Mercurialis currus est Phaetontis.
87 ¶ Per Mineruam armatam, intellexerunt eam aquam distillatam, quæ partem habeat subtilissimi sulphuris, quod sulphur ferrum dicitur.
88 ¶ Per Vulcanū, q̄ Mineruam sequitur, significatur sulphur, quod hanc aquam sequitur, & suum sal in putrefactione.
89 ¶ Per nubem spissam, cum qua Iupiter circumdedit Iouem, significatur pellicula in coagulatione Elixir appars.
90 ¶ Pellicula nigra, apparentes in calcinatione sulphuris, sunt uela nigra, cum quibus Theseus redijt Athenas.
91 ¶ Sub nomine diluuij & generationis animalium, descriperunt distillationem, & generationem sulphuris.
92 ¶ Per Martem significarunt nostrum sulphur, & per Iunonem elementum aeris, & interdum elementum terræ.
93 ¶ Per Latonam, in Delo insula compressam à Ioue, significauerunt nostrum cuprum, quod in bocciam positum, Solem & Lunam generat, preparationem sulphuris occultauerunt, dicentes; Vulcanum propter deformitatem deiectum in insulam Lemnon.
94 ¶ Atalantos, hoc est aqua nostra uelocissima, & leuissima, cum sulphuribus & coagulatur & firmatur.
95 ¶ Boli, quibus Theseus ora Minotauri inuiscauit, sunt sulphuris species. In Labyrintho, hoc est, in nostro uase, siue boccia, aquam mercurialem inuiscentes, 96

96 ¶ Per Phœnicem, qui semper reuiuiscit, intellexerunt multiplicationem Elixir.
97 ¶ Sub nomine & fabula Demogorgonis, occultauerunt materiam & praxin huius artis.
98 ¶ Chaos ueterum, est noster Saturnus.
99 ¶ Elixir ex argento fieri non potest.
100 ¶ Elixir fit ex metallis imperfectis.
101 ¶ Metalla imperfecta, media mineralia sunt.
102 ¶ Opinio illorū, qui Elixir ex plumbo cōmuni faciebāt.
103 ¶ Opinio quorundā, Elixir ex stagno faciendū affirmātes.
104 ¶ Elixir neq; ex stagno neq; ex plumbo communi fieri potest, cum sint immunda in radice.
105 ¶ Primus ordo preparationis est, secundus est fixationis, tertius uero multiplicationis Elixir.
106 ¶ Ex fecibus adustis extrahitur Mercurius noster, cum quo multiplicatio fit.
107 ¶ Cuprum, & ferrum commune, in eorum radice pura & munda sunt.
108 ¶ Elixir fieri non debet ex cupro communi.
109 ¶ Nostri cupri minera sal est, dictum Saturnus.
110 ¶ Opinio Elixir fieri non posse ex ferro communi.
111 ¶ Ex traditione Gebri, & omnium Philosophorum probatur amplius; Elixir fieri ex ferro communi.
112 ¶ Vas distillationis Mercurij, simile esse debet tabulæ planæ, aut paruæ concauitatis.
113 ¶ Elixir fit ex ferro communi, quod hoc plus sulphuris fixi habeat præ cæteris metallis, Et quod sui spiritus uirtuosiores sunt, & quod sua terrestreitas ab eo facile separetur, & facile ad materiam primam reducatur, & quod ipsius ferri Mercurius preparatus, suum sulphur melius à combustionem defendat, & quod hoc incompletū sit, & medium minerale, in quo extrema in uirtute continetur, & quod minera sit auri philosophici.
114 ¶ Antiqui Philosophi per uaria ænigmata & similitudines significarunt, Elixir ex ferro componi,

- 115 ¶ Ferrum, hominem dixere ueteres, quod habeat animam, corpus & spiritum.
- 116 ¶ Ferrum generatur in terra specialiter per uirtutem stellæ polaris.
- 117 ¶ Lapis ille, qui uili precio uenditur, ferrum est, si cæteris metallis comparaueris.
- 118 ¶ Ferrum uegetabile dicitur.
- 119 ¶ Fit Elixir ex lapide uilissimo.
- 120 ¶ Lapis uilissimus Philosophorum uegetabilis, animalis & mineralis est.
- 121 ¶ Elementorum separatio.
- 122 ¶ Ferri spuma, quæ à fabricis ferrarijs abijcitur, uilissimus lapis Philosophorum est.
- 123 ¶ Humidum radicale, metallorum igne non aduritur.
- 124 ¶ Ex scriptis Gebri probatur, spiritus ex calce ferri, sublimandos esse.
- 125 ¶ Calx ferri, ignis uehementia conuersa in naturam Vitri coloris quasi uiridis, aut cælestini obscuri, siue Saphirini obscuri, uirtuosissimus Philosophorum lapis est.
- 126 ¶ Vitrum hoc, humidum radicale ferri est, uarijs Philosophorum sententijs probatur, lapidem, Philosophorum igne non aduri.
- 127 ¶ Ferrum à multa terrestreitate mundificatur, cum in naturam uitri reducitur.
- 128 ¶ Veteres Philosophi conuertebant uitrum in naturam metallicam.
- 129 ¶ Vitrum est maior lapis uilis, repertus & famosus &c.

FINIS,

DIALOGVS PRIMVS, VERAM ET GENVINAM librorum Gebri sententiam explicans.

Demogorgon, Geber.

DEMO: Salue magni Machumetis sapientissime nepos.

GEBER. Saluum te aduenisse gaudeo, Sed quæ causa est tam longinqui itineris?

DEMO: Naturalis & innata cupiditas, indagandi & cognoscendi profundissima naturæ secreta, quæ diuina mente ex abditissimis naturæ arcanis eruta, per te docte quidem & ingeniose literis tradita sunt, Tanta uero sermonis obscuritate conscripta, ut etiã post grauissimos labores, & singularem studiorum assiduitatē, ad uerum sensum penetrare, & animi tui intentionem colligere haud possim. Quamuis multum temporis, ad uirilem usq; ætatem, bona ex parte, in his rebus consumpserim, & in euoluendis tuis scriptis ferè 35 annos transegerim. Quare iam olim apud me constitutum erat, orbem terrarum mihi peragrandum, ut tandē obueniret uir sapiens, qui hanc diuinam, secretissimamq; naturalis Philosophiæ partem ita teneret, ut me facile tam profundæ cogitationis posset facere participem. Verū in hac mea peregrinatiōe infinitos artifices audiebam, temerario ausu affirmantes; se intentionem tuam & uerissimum sensum tuorū scriptorum ad unguem cognouisse, præter laborem tamē & graue dispendiū nihil penitus consecutos, omnē culpam in te reijcientes. Ego uero ex singulari amore erga te, quem semper colui reuerenter, & magnifici, & famam & honorem tuum defendere non dubitauī, contra impudentissimorum detractorum futi-

B ij les

les ac inanes oblocutiones & morsus. Sciebam enim, te cæteris omnibus, qui hanc subtilissimam secretioris Philosophiæ partē aggressi sunt, cū apud ueteres tum recentiores, ab omnibus ueræ Philosophiæ studiosis præferri. Inde captus summo desiderio, uisendi te, & coram de hisce rebus differendi, meum iter ex Italia, huc in Persiam deflexi, maxime, ut apud te impetrarem, ut me in consortium & numerum tuorum discipulorum recipere non recusares. Tantum enim apud me discendi amor & studiū præualuit, ut neq; itineris longinquitas, neq; tot pericula subeunda, absterrere me posse uiderentur, sed fortiter hæc contemnenda putarem.

GE BER. Petis sanè honesta, desideriumq; tuum generosi animi certissimum indicium est. Quare non grauabor, te & in discipulorum & amicorum meorum numerum recipere. Feceris autem rem haud ingrati mihi, si eorum rationes, qui uanis oblocutiōibus meæ æstimationi detrahere student, indicaueris.

DE MO: Exorta est saepe grauis uerborum concertatio inter nos, sceleratosq; tuæ famæ & nominis detractores, qui te acerbè accusabant & uituperabant, ex scriptis tuis se delusos & deceptos, supplantatosq; prædicantes, quod in hanc sententiam, in proemio libri, summæ perfectionis, scripseris: Per Deum, qui secundum hunc librum operatus fuerit, uerum finem huius artis se adinuenisse lætabitur: His uerbis fidentes, maxime adducti sunt, ut neq; labori, sumptui, aut tempori parcerēt, omnia ut aiunt, ex libri tui instituto operantes, tamen nihil unquam consecutos, præter grauissimam rerum suarum iacturam, & temporis & laboris dispendium. Et quod grauius ferunt, nominis & famæ iacturam fecisse, omnibus ludibrio esse, cum digito, ut in prouerbio est, subnotari, ut minime tuto aut tranquille inter cæteros homines conuersari possint aut audeant. Hac ratione execrantur, maledicunt, uituperant, & contumeliosis conuitijs spargendis nullum finem faciunt, falsarium, impostorem, ac hominem uersutum, fallacemq; te clamitantes, Cui id unum semper cordi fuerit, ut quàm plurimos faceret cum ratione insanos.

GE

GE BER. Quis, obsecro, adeo diuinus & sapiens inter homines uixit unquam, qui sceleratos & malignos non aliqua ex parte offenderit?

DE MO: Quid autem dicis, de multis sapientissimis, & uitæ quasi inculpatæ, qui in eodem errore uersantur?

GE BER. Scripsimus lib. primo, cap. 7. summæ nostræ, Hanc artem in diuina potentia Dei, qui eam subtrahit aut largitur, cui uult, seruari, qui est gloriosus & sublimis, & omni iusticia & bonitate repletus. Ad hæc adiecimus quoq; in calce, huius libri, hanc artē nos eo artificio tradidisse, ut à nullo intelligi possit, nisi cui diuinitus datum sit, aut à nobis, qui eam tradidimus, in hac edoctus.

DE MO: Quid opus erat, ea scribere aut publicare, quæ à nemine intelligerentur?

GE BER. In fine, quarti libri, aperte ostendi, me hanc artem tradidisse sermone claro & aperto prudentibus, & huius doctrinæ filijs, ut diligentes artifices eam facile comprehendere & intelligere queant. Ignorantes uero admonui, ut eam fugerent, tanquam ipsis noxiam, inimicam & maxime aduersariam, quæ facile ad extremam paupertatem summamq; miseriam perducatur. Si tam fideli ac paternæ admonitioni non credunt, uel eam nihili faciunt, inique nos accusant, cum omnis error illorū ignorantia, & præsumptioni potius imputandus sit. Ergo si ad inopiam & miseriam isti redacti sunt, nostra culpa factum, minime putato. Nam lib. primo, cap. 5. disertis uerbis ostendimus, uili precio (si artis principia cognouerint, & ea, quæ tradidimus, recte intellexerint) ad perfectionem magisterij peruenire posse. Quid hoc aliud est, quàm fideliter commonefacere, ut pecuniã suam custodirent, & non præsumptuosi uane dilapidarent? Ut uero ea, quæ tradidimus, recte intelligant, necesse est, sermonem huius doctrinæ, nō ex nuda litera, sed altiori indagacione considerare, & ad medullam sensus allegorici penetrare, mentemq; & intentionem nostram, hinc inde dispersam, & data opera improbis obscuratam, & uelatam, magna industria colligere, ut

B ij

tandem

tandem ad ueram cognitionem principiorum naturæ & artis perueniant.

DEMO: Si tua scripta recte intelligo, naturæ principia, huius artis quoque principia sunt. Scribis enim cap. 9. quarti lib. te post determinationem principiorum naturalium, etiam de principijs huius artis uerba facturū, & particulatim loquendo, de naturalibus metallorum principijs. Cap. 12. lib. primi, dicis, principia naturalia, in opere naturæ spiritus esse foetentes, & uiuam aquam, quam etiam siccam aquam nominari concedis. Hæc eadem uerba repetuntur ultimo cap. lib. inuestigationis magisterij, quo loco concludis, lapidem nostrum esse spiritus foetentes, & aquam uiuam, quam etiam aquam siccam recte dixerimus. Ergo quum principia naturalia metallorum, etiam artis principia sint, neminem puto ambigere, ex recta cognitione principiorum naturalium, etiam artis principia posse inueniri. Quare rogo, ut certo ordine mihi naturalia principia demonstrare uelis, ut huius magisterij principia, mihi quoque fiant manifesta.

GEBER. Et hoc requirit maxime doctrinæ ordo, Propterea scripsimus in proœmio, primi libri, eos, qui principia naturalia in seipsis ignorauerint, multum remotos esse ab arte nostra, cum ueram radicem non habeant, supra quam intentionem suam fundare possint. Et eodem libro, cap. 3. scripsimus, eum, qui non habuerit ingenium naturale, & animum, ingeniose & subtiliter perscrutantem principia naturalia, & naturæ fundamenta, & artificia, quæ naturam assequi possint, in suæ actionis proprietatibus, non inuenturum huius preciosissimæ artis & magisterij ueram radicem. Diligenter igitur considerandū, principiorum naturalium metallorum, tres esse differentias. Sunt enim, quædam remotissima, alia remota, & media mineralia, & tertia differentia immediatorum.

DEMO: Distincte hanc triplicem principiorum differentiam explica, ut omnem naturæ ordinem, procreandis siue generandis metallis exquisite comprehendam, & naturam artificis

Metallorum principia in triplicibus differentia

cio aliqua in parte imitari possim.

GEBER. Tametsi remotissima metallorum principia & radices (secundum operationem Hermetis) quatuor elementa creduntur, attamen cum denominatio ex prædominante fiat, minime dubitandum est, terram, aquæ commixtam, uerum principium & fundamentum esse omnium mineralium, idem affirmante Aristotele 4. Meteororum, qui tradidit, Metalla, quæ liquescunt aut funduntur igne, originem habere ex terra & aqua, quod 3. Metheo. libro quoque confirmat: In hac sententia sequuntur Aristotelem, Auicenna, Albertus & S. Thomas, in libris mineralium & Meteororum.

DEMO. Admodum desidero intelligere iam & cognoscere, quo pacto terra aquæ commixta, in metallum transmutari aut conuerti possit.

GEBER. Sol & omnes stellæ cū fixæ tum erraticæ, lumine à Sole mutuato, terram assidue percalefaciunt, supra, infra, interius & exterius, circulari ipsorum motu, radiorum reuerberatione & subtilitate, præpotentemque ui penetrandi. Quum uero omnis res combusta siue excocta facile corrumpatur & transmutetur, & corruptio unius, alterius generatio sit, necesse est, terram, aquæ commixtam, & longo tempore sic exustam & inde transmutatam, tandem conuerti in aliam naturam terream. Ita uidemus, ligna & lapides, fortiter exusta, in cinerem & calcem conuerti.

DEMO: Terra, sic exusta, in quam naturam terream transmutatur?

GEBER. Conuertitur in terræ speciem, aliquid substantiæ salis aut aluminis in se habens. Id enim experientia docemur, Percipimus enim cineres, calcem, sudorem, urinam, & maris aquam, Sole excoctam, faldinem in se continere. Propterea diximus in principio testamenti, ex omni re adusta posse fieri sal.

DEMO: Quo nomine appellatur uulgo istud tuum sal, in hac terra, sic exusta, occultatum?

GEBER.

Terra aqua mixta est principium omnium mineralium

GBER. Vitriolum uulgo dicitur.

DEMO: Oho, generantur igitur metalla ex uitriolo?

GBER. Ita sane, ex uitriolo & sulphure omnium metallorū fit generatio.

DEMO: Quomodo approbas hoc, ut tibi fidem habeam?

GBER. Certum est, omnem rem in id resolui, ex quo composita est. Quare si metalla in ipsorum priorem materiam resolue re nosti, haud dubie reducuntur in uitriolū, quod etiam aquā siccam uocari diximus. Propterea in lib. inuestigationis, cap. de uitriolo, certo affirmauimus, à diuersis metallis, diuersas uitrioli species separari posse, nobis maxime usui futuras, & in operatione huius artis summe necessarias. Illud idem confirmauimus lib. 3. cap. 7.

DEMO. Mihi uidetur (ut ingenue fatear, quod sentio) in tuis uerbis haud paruam esse contradictionem.

GBER. Quam mihi contradictionem narras?

DEMO: Multis locis tradidisti, & scriptis tuis affirmasti, sulphur & argentum uiuum omnium metallorū uera esse naturalia principia, quod nunc uitriolo tribuis, hoc facit me non parum suspiciosum.

GBER. Argentum uiuum & sulphur, non esse metallorum prima principia, sufficienter probauimus, cap. 12. lib. 1. Eum locum si recte intelligis, cognosces, me manifeste tradidisse, hæc in sua natura minime uera principia metallorum, sed aliud quiddam, quod sequitur ex alteratione substantiæ, eorum in radice naturali ad substantiam terream.

DEMO: Obscurus est hic sermo; non intelligo.

GBER. Meministi haud dubie, me dixisse iam, terram, aquæ commixtam, radicem esse, & fundamentum omnium metallorum?

DEMO: Memini.

GBER. Hæc autem eorum alteratio, in substantiam terream, minime fit in ipsa essentia, aut substantia sulphuris, aut argenti uiui communis, sed in ipsorum radice, scilicet, in terra, aquæ

aquæ commixta, per calorem mineralem & coelestem decocta & transmutata, ut satis aperte ostendimus.

DEMO: Nunc, si libet, etiam de medijs mineralibus, & principijs remotis pauca refer.

GBER. Medium minerale, ex quo omnia metalla & argentum uiuum, & Marchasita & Antimonium generantur, est illud ipsum uitriolum, quod in terra, aquæ commixta, siue decocta & exusta, occultatum esse diximus. Et cum metalla reduci debent in ipsorum materiam primam, hoc est: Quanto propius ad naturam metallicam accedere possunt, ad naturam uitrioli & sulphuris reducenda sunt.

DEMO. Quare ex isto uitriolo metalla magis generantur, quam ex alio sulphure aut alumine?

GBER. Quia magis sulphureum est, & ad metalli naturam propius accedit. Ex coelesti influxu, ipsius uirtus quoque habilior & promptior est, ut conuertatur in metallum, consentiente & promouente loco minerali: sulphure & calore sufficiente.

DEMO: Quem mihi locum mineralem narras?

GBER. Saxum, in quo uirtus mineralis indurandi & fixandi continetur.

DEMO: Quæ est hæc uirtus mineralis?

GBER. Virtus hæc coelestis est, potestatem habens procreandi metalla, occultata in certo sulphure loto, & sicut argentum lucido.

DEMO: Nullum sulphur, quod lotum & lucidum fit, ego noui.

GBER. Animaduertisti ne aliquando, arenæ & saxis, quæ ex terra eruuntur, quasdam lucentes squamulas intermixtas esse, argento similes?

DEMO. Animaduerti sæpius, sed credebam, substantiam esse argenti.

GBER. Erras: Sulphur est natura lotum, decoctumque, & pro parte fixum, habens in se naturam, splendorem & fusionem metallicam, sine hoc metalla generari nullo modo queant. Vbi

C

cuncq;

De me
Ays minima
libus

uulgus

uulgus

cunq; uero in copia abundauerit, ibi generantur metalla, idem
testante Alberto de Metheo:

DEMO: Nascitur igitur uitriolum inter saxa?

GEBER: Minime, sed in terra.

DEMO: Quomodo intrabit igitur saxa, ut ibidē inueniat
dictum sulphur lotum?

GEBER. Montes metalliferi, in profundo non sunt petrosi,
quemadmodum in superficie. Quare metallici cum fodiendo
terram & alumen inueniunt, scilicet uitriolum, non descendunt
altius, sed eas mineras, siue metalli uenas relinquunt. Sciunt em̄,
ibi metalla deficere. Idem asserit Plinius lib. 33. Accidit tamē,
ut aliquando haud longe ab eiusmodi uenis, siue mineris deficiē
entibus, aliæ, quæ metallum habeant, reperiantur.

Cum uero ex naturæ operationibus (quemadmodū lib. 2. cap.
15. aperte monstrauius) sufficienter probare possimus, solum
modo eas res, quæ naturam salis & aluminis habēt, & similia:
solubiles esse, Manifestum erit, etiam nostrum hoc uitriolum,
per caloris subterranei uirtutem solui posse, quod solutum dupli
cem fumum exalat (ut lib. 1. cap. 12. dixi.) Quia calor com
mixtibilis est, & fortissime unit, ligat & compingit in simul sub
tile terreum, & humidum aqueum inuicem digesta. Calor uero
coelestis, pro sua natura humidum aqueum subtile attrahendo,
subtilis terrei etiam aliquid abducit. Quod Aristoteles lib. 5.
Metheororum his uerbis affirmauit, cum dicit: quod uapor hu
midus includēs, & uapor siccus inclusus, simul sursum eleuatur.
Idem accidit, ut Galenus & Auicenna affirmant, per calorem
eleuantem unum atq; alterum uaporem, Quia semper commix
tibilis est, & motum causat unius essentiaē in essentiam alterius.
Isti duo fumi siue uapores à Philosophis sulphur & argentum
uiuum nuncupantur. Cum uapor terreus, subtilis, unctuosus,
& aliquantulū digestus, sit materia essentialis sulphuris, quāuis
nos eum Arsenici nomine appellauerimus. Humidum uero
aqueum uiscosum, & terreo subtili commixtū, materia proxima
fit argenti uiui, hoc affirmante Alberto lib. 3. de mineralibus,
cap. 4.

Sulphur

Arg. uiui

DEMO: Confluent igitur in metallorum generatione duæ
sulphuris species, scilicet sulphur ex uitriolo resolutum, & illud,
quod sulphur lotum dicit, inuentum in saxis & loco minerali?

GEBER. Cap. 12. lib. 1. ad calcem diximus: naturalia me
tallorum principia tria esse, sulphur, arsenicum & argentum ui
uum. De his duabus sulphuris speciebus locutus est Auicenna,
in lib. de mineralibus atramenti nomine, dicens, Atramenta
composita esse ex sale, sulphure & petra, &c. Quemadmodum
uero uitriolo communi pannum tingitur, ita similitudine quadā
hæ duæ sulphuris species, lumen & tinctura sunt metallorum.
Quare nihil erraueris, modo uitriola, siue atramenta nuncupa
ueris. Hæc causa est, quod supra diximus, ex metallis imperfe
ctis, diuersas uitrioli species extrahi posse, nobis quidem cum
utiles tum necessarias. Sulphur, quod in petra generatur, ex sul
phure & petra compositum est, sed istud, quod ex uitriolo resol
uitur, compositum est ex sale & sulphure, & in isto latet uirtus
mineralis, quorundam corporum liquabilium, quæ ex eiusmodi
sulphure generantur. Sulphur autem in petra generatum nō
soluitur, quia naturam salis non habet. Sed falsedo cum ipso sul
phure soluitur simul, quæ inclusa est in profundo ipsius salis, &
postea per decoctionem coagulatur. Hæ uero sulphuris me
tallici species, iam receperunt uirtutem mineralem, generandi
metalla, in quibusdam corporibus metallicis, specialiter uero
in uno, in quo comprehenderunt uirtutem ferream, & uirtutē
æream, quamuis interdum etiam auri & argenti naturam acqui
rant, & aliquando aurum aut argentum dicuntur. Quod uero
in petra natum est, in suo metallo repperit uirtutem ferream, &
ante lotionem rubrum est, siue croceum, ferri proprietatem ha
bens, & ferrum dicitur. Illud uero in uitriolo aut sale potius
inclusum, ante præparationem uiride est, ut uitriolum commu
ne, Et in metallo acquisiuit uirtutem æream, & æris proprietate
tem, quare æs appellatur, & Venus & uiride æris. Hæ duæ sul
phuris species, artificio ex metallis extrahi possunt. Cum uero
istud sulphur, ferrum dictum, in præparatione, ut argentum,
C ij dealbes

*Exiit
a natura
in metala
lib. 3.*

*argenti
uiui
uirtus
æreas*

dealbetur, & omni unctuositate adustiua priuetur, propterea Auicenna hoc aptissimum putauit, quod conuertatur in suum argentum uiuum. Cum uero uiride sulphur per preparationē purum & clarum reddatur cum rubedine, & in ipso sit uirtus ignea, non adurens, hoc putauit aptissimum Chymistis faciendo auro, & aurum appellatur.

DEMO: Audire gestio, quoniam pacto duplex hic uapor & lapides & petras penetrare possit?

GEBER. Hæc duæ uaporosæ exhalationes, calore coelesti attractæ, cum locum terrestrem, siue apertum inuenerint, unde exalant fuscum, attrahuntur in aerem, & ibi conuertuntur in cometas aut stellas cadentes, & circulos apparentes circa Solem & Lunam, aut in arcum coelestem, aut in uentos, tonitrua, fulgura, nubes, nebulas, grandinem, niues, pruïnã, rubiginem & huiusmodi in aere apparentia, ut Aristoteles in Methæo; tradidit, & omnes ceteri Philosophi contestati sunt. Si autem locus fuerit angustus, & constrictus adeo, ut neq; calori naturali aut duplici fumo ullus pateat exitus, tunc hæc duæ uaporosæ exhalationes, siue duplex fumus incrassescere & multiplicari incipiunt, inq; loco minerali disperguntur, per rimulas ubiq; exitum querentes, ut Albertus tradidit in lib. Mine: Isti uapores, sic inclusi, in locis petrosis media mineralia dicuntur, siue materia remota metallorum, ut S. Thomas tradidit in fine 3. lib. Meteororū.

DEMO: Restat nunc, ut etiam de immediatis principijs, tuam sententiam mihi aperias, quomodo hi duo uapores, in petram penetrantes, in metallum conuertantur?

GEBER. Cum isti uapores, saxum penetrando, sulphur lotum non inuenerint, maculatur saxum diuersis coloribus, & nulum ibi generatur metallum. Si autem hic fumus, siue uapor, in aliquam partem saxi ceciderit, altiusq; non poterit descendere in locum alium, firmatur ibi, & facit puteum aquæ, qui nunquã exsiccabitur. Si uero hic uapor, siue fumus cadat in terram rubram, conuertitur ibi in argentum uiuum commune. Sic autẽ saxa penetrando, si sulphur lotum inueniat, quasi fixum ipsum dissoluit,

*Principia
immediata
mineralium*

dissoluit, & hoc illi permiscet. Propterea dixi lib. 1. cap. 12. aquam, quæ per terræ meatus fluit, inuenire substantiam dissolubilem substantiæ terreæ, scilicet sulphur lotum, quod terræ pinguedo est, ipsumq; dissoluit, & se uniformiter illi coniungit, ut ex ambobus fiat una substantia naturalis, hæc commixta per successiuam decoctionem in minera inspissatur & induratur, & fit metallum. Si autem contingat interdum, me aliorum opiniones reprehendere, reprahendo eas simplici litera. Sæpe enim id præposuimus, quod postponi debebat.

DEMO: Si omnia metalla ex sulphure & uitriolo generantur, per longam decoctionem transmutata in aliam substantiã sulphuris & argenti uiui, Vnde ergo tam diuersa eorum uarietas?

GEBER. Ex diuersitate loci mineralis, & accidentium, quæ primæ materiæ minerali superueniunt, & adhuc ex diuersitate sulphuris loti & calore diuerso, qui uarijs modis digerit materiam metallicam.

DEMO: Possunt ne accidentiæ hæc superuenientiã remoueri?

GEBER. Omnia accidentia primæ materiæ metallicæ superuenientia, artificio separari possunt, ut manifeste ostendi in proœmio libri inuestigationis, cap. de preparatione aceti acerrimi, & in fine prædicti libri. Dico præterea, etiam partes indigestas posse digeri.

DEMO: Hæc quantum ad declarationem principiorū naturalium, mihi sufficiunt. Nunc de principijs artis agendum, quomodo naturæ principia, etiam artis principia sint, & quo pacto ars naturam imitari possit?

GEBER. Lib. 1. cap. 5 dixi, oportere artificem cognoscere principia huius artis, & radices principales, quæ ex substantia operis pars sunt. Qui enim principia non nouit, finem non assequetur. Ergo scias, eas transmutationes & generationes, quas natura facit mediante semine aliquo, hanc eandem & artificio interueniente aliquo semine fieri posse. Quod S. Thomas quoq; affirmat in 3. lib. methæo; dicendo Alchimistas per iam

C. iij. dicta

*Ignis
...
...*

*Principia
...
...*

dicta naturalia principia, hoc est, per sulphur & argentum uiuum, ueram metallorum generationem posse facere. Cum igitur natura habeat suum proprium naturale semen praedictum, in metallorum generatione naturae apte & prope accedentis, ut in metalli naturam conuertatur, necesse erit ad praeparationem Elixir, quod metallum est, caetera omnia in perfectione superans, hoc fieri mediante aliquo semine naturali proprio, sine quo solus Deus, naturae creator, aliquid generare potest, ut ex lapide panem, ex costa uiri mulierem.

DEMO: Omnium Philosophorum opinio est, quatuor elementa omnium rerum mixtarum esse principia. Ad hanc opinionem tu quoque accedis lib. 1. cap. 6. discendo diuersam praeparationem metallorum, causam esse diuersitatis specierum. Ergo in omni re elementata & artis & naturae principia sunt, & ex omni re accipi possunt?

*Elementa
ta L. 1.
non sunt
remota
ma ele
menta*

GEBER. Si me recte capis, dico elementa, lapidis Philosophorum, non esse remotissima elementa, nec eadem cum elementis caeterarum rerum. Sunt enim haec elementa, lapidis Philosophorum, alterata & transmutata a sua prima natura, & naturam & proprietatem acceperunt propinquam, ut iam in metallum transmutari possint, quod caeterarum rerum elementis minime conuenit.

DEMO: Accipiam igitur uitriolum commune, quod naturale semen est metallorum, & per distillationem extraham duplicem illud fumum, quem temperato igne conuertam in substantiam sulphuris & argenti uiui, & hoc pacto imitabor naturam.

GEBER. Vitriolum hoc, principium est, ab arte remotum. Scripsi autem lib. 1. cap. 8. nos non posse naturam imitari in suis principijs. & lib. 3. cap. 2. in fine ostendi, naturam in sulphure, arsenico & mercurio minime imitabilem, hoc est, nos ea minime fugere, aut etiam dissimulare, quae per naturam generantur, neque eo modo ad perfectionem perducere posse. Cum enim hi fumi subtilissimi sint a natura, calore temperato inducuntur ad perfectionem in mille annis. Nos autem uehementi calore cupientes tempus adeo longum abbreviare, omnia resoluntur in fumum.

DEMO:

DEMO: Dubium me reddis, & plane incertum.

GEBER. Quamobrem?

DEMO: Prius admonuisti, ut ad compositionem Elixir acciperemus semen naturae. Nunc uero negas, uitriolum accipiendum esse, cum tamen naturae semen sit. Quare si forte aliud semen aut uitriolum fuerit propinquius arti, per quod artificio naturam imitari possimus in compositione, id nobis Elixir ostende.

GEBER. Sine dubio aliud est.

DEMO: Vbi inueniam hoc? *Elixir ubi inuenitur?*

GEBER. Vbi a natura positum est.

DEMO: Hoc sciebam. Sed quo collocauit ipsum naturam inueniam forte in re uegetabili?

GEBER. Cap. 11. lib. primi, dixi: inter diuersas opiniones eorum, qui artem esse supponunt, quosdam affirmasse, in omnibus rebus uegetabilibus hanc artem inueniri & possibilem esse, ipsis uero nequaquam. Quare citius labore deficient, quam ut possibile sit, opus perficere.

DEMO: Ergo inueniuntur in re animata?

GEBER. Arnoldus in lib. perfecti magisterij, de rebus uegetabilibus & animatis differens, inquit: Ista res cum sint totaliter & omnino remota a natura metallorum, impossibile est, ex his posse generari metalla. Philosophi autem hanc artem in re aliqua uegetabili & animata, aut eorum, quae ab his sumuntur, proponentes locuti sunt per rerum similitudines. Cum enim haec naturae principia non sunt, nequaquam artis erunt principia, Hic error plures deceptit. Elixir enim cum sit naturae metallica, sine dubio ex metalli semine procreatur. Praeterea cum maxime requiratur, ut metallis adunetur, necesse est, ut metallis in substantia simile sit, cum tantummodo res sibi similes, firmiter adunentur, & fortiter coniungantur.

*Elixir
semine
metallo
nim fit*

DEMO: Accipiam igitur sulphur & argentum uiuum, a natura generata?

GEBER. Supra monui, haec non esse principia naturae, Quare nec artis principia erunt, Et quod maius est, artificium haec non

non poterit ullo modo fixa reddere, ut in unam substantiam auri uel argenti aduentur, cum ad hoc requiratur maxime certa & infallibilis mensura, & debita inspissantis proportio, calorisq; exquisita æquatio, quæ omnia nobis ignota sunt, ut primo lib. cap. 8. manifeste ostendimus.

DEMO: Accipiam igitur sulphur solum, cum lib. 1. cap. 13. aperte dicas, eum qui nouerit in præparatione commiscere & amicare hoc corporibus, hunc maximum naturæ secretum tenere, ipsumq; iam uiam ingressum aliquam perfectionis, cum multa sint uia, quæ tamen omnes ad eandem intentionem deducant. Eodem loco Deum testaris, hoc illuminari omnia: corpus, & lumen, & tincturam esse. Præterea eodem lib. de radicibus, de ista aqua rubea uerba faciens exclamas, hanc lucernas accendere & illuminare domos (hoc est corpora metallica) & maximas opes dare.

Φ
GEBER. Quamuis nostrum sulphur, principale semen sit, & principium metallorum, & Elixir, nihilominus quemadmodum pater mediante suo semine, non generat liberos in seipso, sed in altero, scilicet in sanguine menstruo. Sic etiam nostrum sulphur non generat neq; metallum neq; Elixir in seipso, sed in suo argento uiuo, seu in alio metallo. Notabis igitur, Elixir duobus modis fieri posse, scilicet, distillatione, solutione & coagulatione materia. Et absq; distillatione, solutione & coagulatione, idem affirmante S. Thoma in fine 3. lib. metho: Quantum uero ad secundum modum pertinere uidetur, dico eum artificem, qui sulphur ita præparare nouerit, ut possit penetrare corpora, & illis coniungi, tenere iam maximum naturæ secretum, & uiam perfectionis ingressum. Præterea in quodam cap. accuratorio dixi, hoc opus abbreviatum perfici 20. diebus, & in hoc opere duos lapides fore necessarios (hoc est duo metalla, unum ex quo extrahatur sulphur, quasi fixum & alteratum, cui per fusionem commisceatur dictum sulphur præparatum. Dicendo autem hoc opus persolui, uiginti dierum spacio, intelligendum post præparationem sulphuris, quæ ad tres menses protrahitur, opus

opus incipiendum esse. Propterea in iam dicto capite accuratorio, omnem efficaciam huius operis in purgatione lapidis à sua unctuositate & spurcitate collocauimus. Signum uero quomodo deprehendas sulphur, iam ferè præparatum, loco iam citato admonuimus, dicendo: Cum uideris oleum ferri supra aquam, tanto candore splendescens, ut oculos perstringat, tunc ipsum congregabis. Hoc enim quod ita collectum fuerit, omne opus facit & per se coagulabitur. Memini huius sulphuris in libro testamenti sub Martis nomine, dicendo: si hunc noueris perdere ad albedinem & molliem argenti, firmabitur & figetur in omni iudicio siue examine, & cum leuiter & sine adiutorio alius cuius rei Mars funditur, habes desideraturus. De isto Marte uerba faciens lib. primo, cap. ultimo dixi: Cum funditur sine medicina, quæ eius naturam maturare possit (hoc est, cum per se funditur sine argento uiuo) Soli & Lunæ coniungitur, neq; facile aut citra industriam ab his separatur. Si tamen per uehementiam ignis separatur forte, fit hoc, quod ultima fixatione non sit adhuc fixus. Si uero ipsi coniungatur uiginti dierum spacio, redditur fixus cum ipsis, & inde nullo artificio separari poterit, nisi natura fixationis mutata, imperfectam autem fixationem per calcinationem & præparationem acquisiuit. Natura uero ipsius fixationis mutatur per solutionem, in aqua mercuriali, quum Elixir nouem mensibus compleatur. Cum uero non alteratus ipsis coniungitur (hoc est, cum in principio Soli aut Lunæ coniungitur) neq; decoctum, transmutatum in natura sua, neq; colorem mutat, neq; tingit metallum sibi coniunctum, sed in quantitate auget. Præterea lib. 3. cap. 1. dixi, causam perfectionis corporum siue argenti uiui, substantiam esse sulphuris & arsenici, quia propter terrestritatem & bonam substantiam non impediuntur ab ingressu in corpora, quæ perfecta fit fusione bona, & per ipsorum subtilitatem non remouetur impressio, facile per fugam. Igitur ipsorum substantia mediocris, causa non est perfectionis corporum, siue argenti uiui, nisi reddantur magis fixa. Nam quantumuis impressio in ipsa corpora, non facile
D remo;

remoueat, tamē nisi ultima fixatione figatur, perpetuo non permanebunt firmiter stabilitata. De isto sulphure & arsenico locutus sum sub nomine Martis & Veneris, cap. 8, tertij lib. dicēs: fixationem ipsorum substantiam proximam esse firmæ fixationi, tamen non firmam neq; perpetuam esse. De huius sulphuris præparatione, alio loco agemus copiosius.

DEMO: Si recte memini, reprobasti eorum operationē, lib. 1. cap. 10. qui spiritus in corporibus figebant.

GBER. Dixi, hoc tentatū à quibusdam, sine præparatione spirituum, & tandem desperasse in opere. Idem monui in principio cap. supradicti.

DEMO: Intelligo, me non satis capacem, ut hæc comprehendam. Quare dimittam sulphur, & accipiam argentum uiuum, tanquam substantiam omnium metallorū, ex quo omnia metalla, mediante uirtute sulphuris procreantur. Cum enim in seipso suum sulphur habeat, cum quo coaguletur, sufficit ad compositionem Elixir, dicente Hermete, omnia in mercurio inueniri, quæ à sapientibus requirantur, uidelicet, corpus, anima, spiritus & tinctura. Idem affirmauimus in lib. 4. cap. 10. dicendo: medicinam, argentū uiuum coagulans, in ipso mercurio esse. Sufficit ergo solus Mercurius ad compositionem Elixir, ut diximus; Cum nulla res in natura adeo mercurio cōueniat, ut illa, quæ in ipso mercurio continetur. Scribis etiam lib. 2. cap. 16. argentum uiuum suas partes sulphuris habere in se, natura sibi coniunctas & unitas. Præterea appellas eum optimum & perfectum artificem, qui ex solo argēto uiuo nouerit facere Elixir, cum in hoc natura ab arte superetur.

GBER. Lib. 1. cap. 16. scripsimus: mercuriū à quibusdam igne temperato coniunctum. Cum uero putarent, ipsum iam coagulatum, inuenerunt eum crudum & currentē, ut prius hac ratione stupefacti, dixerunt artem esse uanam, & minime ueram.

DEMO: Cupio audire causam erroris.

GBER. Cum argētum uiuum, duplex ille fumus sit, siue uapor

uapor exhalans, quem natura neq; coagulare neq; fixum reddere potuit, cum nō haberet sulphur illud lotum non adurens, quod ipsius mercurij propria medicina coagulatum est & fixio, multo minus artificio reddetur fixus per se, absq; illo, uel simili sulphure & medicina. Eadem est sentētia Alberti lib. 4. meth: tractatu 3. cap. 2. qui argentum uiuum in operibus Alchemiæ desiccari dicit per multam adustionem & commixtionem cum sulphure, non penitus colorem, quod in operatione Elixir intelligendum.

DEMO: Quid de illis sentiendum, qui mercurium rectis herbis nouerunt reddere fixum?

GBER. Istis responsū uolo, quod lib. 2. cap. 17. dixi: scilicet, medicinam, quæ mercurium coagulare possit, & in profundo ipsi commisceri, sumendum esse ex rebus, ipsi conuenientibus. Hæc sunt omnia corpora, scilicet, sulphur & arsenicum. Hæc enim corpora & spiritus Philosophorum dicuntur. Et paulo inferius dixi, ex quacuncq; re ipsius medicina sumatur, eā debere subtilissimæ substantiæ esse, & purissimæ, quæ mercurio facile adhærescat, facilis liquefactionis, ut aqua fixa in pugna ignis. Hoc enim coagulabit ipsum, ut conuertat in naturam solarem uel lunarem. Compræhendis igitur ex supradictis rationibus, nostrum argentum uiuum, non esse argētum uiuum, sed sal in similitudine ueræ calcis communis, quia argētum uiuum, siue mercurius metallorum per calcinationem & reductionem conuertitur in sal, ut manifeste apparet per totum librum testamenti. Hoc uero sal commune, proprietates nostri mercurij habet, quas multis in locis tribuimus communi mercurio, siue argento uiuo communi, scilicet, ut habeat multum uiscositas, siccitatis plurimum, & terrestreitatem foetentē, ut sit aqua sicca, & alia plura, quæ suo loco longius prosequemur. De isto nostro mercurio locutus sum lib. 2. cap. 16. dicens: ipsum habere suas partes sulphuris, sibi naturaliter cōmixtas plus uel minus, quæ artificio ab ipso remoueri possint. Præterea dixi lib. 3. cap. 7. in corporibus metallicis duas esse sulphureitates, quarū una

D ij in

in profunditate mercurio est inclusa, à principio suæ commix-
tionis, altera uero accidentalis est, siue superueniens. Habet
autem bonam quantitatem superuenientis siue accidentalis sul-
phureitatis, & hæc quasi fixa est, & diligenti labore haud facile
tamen ab ipso remoueri potest, Eius uero, quæ in ipsius profun-
ditate inclusa est, paruam habet quantitatem, & hoc remoueri
non potest, nisi prius per distillationem corrupta prima substan-
tia argenti uiui. Istis duabus sulphureitatibus, coagulatur &
fixus redditur mercurius, iam præparatus. Propterea dicimus:
Elixir ex solo mercurio fieri posse, hoc est, suis sulphuribus com-
mixtum. Hæc autem intelliguntur quoq; de multiplicatione
Elixir, quæ solo mercurio fit.

*Es.
Lilyw
quomo
de ex solo
mercurio
fieri potest*

DEMO: Si Elixir ex solo mercurio fieri potest, propterea
quod suum sulphur in se habeat, ego eadem ratione ex solo ar-
senico, quod ex sulphure & mercurio compositum est, ipsum
parabo, Alberto dicente lib. 4. mineralium cap. 1. Nos obser-
uare debere, certum calidum siccum, frigido humido in eadem
complexione coniunctum esse, quæ Hermophrodita dicitur,
ut uidere licet in plantis, quæ in omni parte imprægnatæ sunt.
Loquitur autem de nostro sulphure, quod naturâ Hermophro-
dita hæbet, & ex duobus nominibus compositum est, mercurij
filium significans cum Venere. Est enim hoc sulphur arsenicū
dictum, ex mercurio & sulphure Veneris & æris nomine appel-
lato compositum. Poterit ergo ex seipso generare Elixir.

*est
quomo
de ex solo
mercurio
fieri potest*

GEBER. Generatim loquendo de Hermophroditis, dico:
nec ipsos per se generare posse absq; semine aut materia extrin-
seca. Sunt etiam, qui dicunt: Deum, in principio Adam & ma-
sculum & foeminam creasse. Cum uero in seipso non posset ge-
nerare, ab eo foeminam separatam, postea uero per coniunctio-
nem generasse. Plato simile quidpiam fabulatur de Androgo-
ne, qui dependebat à Luna, partem habens Solis & terræ, hoc
est, dependebat à nostro Sole, Saturnus dicto: & à Luna, quæ an-
te distillationem participabat cum Sole & terra. Simile euenit
nostro arsenico; Hoc enim quantumcunq; participet de natu-
ra

*Sol
est Sol
ueneris*

ra sulphuris & mercurij, nihilominus cum subtilia & tenera sint
& ualde debilia, non sufficiunt generationi metallorum aut Eli-
xir sine adiutorio alterius sulphuris & mercurij, ab hoc diuersi
& separati. Propterea scripsi lib. 7. cap. 14. Arsenicum, mate-
riam esse subtilem, cum oleum sit, de quo locutus sum lib. 2. cap.
12. & corpus debile sit, cuius mentionem feci cap. 11. prædicti
libri. In secunda causa, siue ratione descensionis sulphuri simile
est, cum sit subtilissima & maxime fixa pars sulphuris. In hoc ta-
men à sulphure differt, maximeq; diuersum est, quod arsenicum
fit facilis tinctura cum albedini tum rubedini. Et uolebam in eo
loco ostendere, ipsum ex sulphure & mercurio compositū esse.
Quamuis enim hæc tingendi facultas facilis sit, inutilis tamen
est, & parum firma. Itidem locuti sumus de arsenico, sub no-
mine Veneris cap. 2. libri primi, hoc appellando, medium inter
Solem & Lunam: intelligo inter sulphur & mercurium, quia de
uno & altero participat. Raymundus in libro ait: cuius titulus
est Apertorii, de arsenico uerba faciens, dixit: animam parti-
cipare cum natura, corpore & spiritu, hoc est, sulphure & argen-
to uiuo, per quam participationem, potestatem acquisiuit, hæc
colligandi inuicem. Sulphur autem in rubedinem facile tingit,
in albedinem uero difficulter. De hoc sulphure sub Martis no-
mine itidem locuti sumus lib. 1. cap. 10. ipsum appellantes, tin-
cturam facilem rubedinis, albedinis uero bonæ difficilem, Ut
aperte ostenderemus, tincturam rubeam, quæ in sulphure faci-
le apparet, in putrefactione utilem non esse, sed noxiam potius.
Quod uero sub rubedine albedo lateat, ut in lib. testamenti mo-
strimus, ad quam albedinem per longam sublimationem & lo-
tionem perueniatur, propterea tincturam difficilem appellauim-
us. Moricinus dicit, nostram Latonam, quantumcunq; ru-
bra sit, inutilem esse, nisi rubedinem albedo consequatur: hoc
est, nisi rubedo in albedinem confertur. Scripsimus & nos su-
pradicto cap. de arsenico: duo arsenici genera esse & sulphu-
ris, scilicet, citrinum & rubrum. Cum igitur arsenicum ignis
expressione distillatur cum aqua mercuriali, rubrum est, Aqua
D iij uero

*Medium
est quod
inter
Solem &
Lunam
participat
naturam
corporis
&
spiritus
uiui*

uero alba, huic ambo simul iuncta colorem efficiunt citrinum. Hac omnia confirmat senior Philosophus, cum dicit: Philosophos ueteres animam & spiritum, qui ex hac comixtione exurgit, arsenicum rubrum, & citrinum appellasse, per rubrum intelligentes, animam tingentem. Similiter uocabant hanc aquam, hoc est, sulphur rubeum, & spiritum arsenicum citrinum. Quia spiritus animam dealbat, & eam suo colore inficit. Et uocabunt hanc animam, æs, & hoc est fumus grauis. Et nos diximus lib. 1. cap. 21. Venerem tingi colore citrino a tutia, hoc est, fumo illo albo. Similiter & sulphur rubrum & citrinum est, Rubrum autem post putrefactionem materiae, Cum autem sub mercurio albo coniungitur, citrinum efficitur. Est enim citrinus color, determinata proportio rubei & albi. Propterea Tutia, quæ fumus albus est, nostri mercurij albi, colore citrino ipsum corpus rubrum inficit, uidelicet, nostrum æs, ut lib. 3. cap. 3. satis aperte ostendimus, & cap. 4. eiusdem libri dixi, illud, quod a corporibus metallicis sublimatur ignitione forti, ut quod ex ipsis subtilissimum fuerit ascendat, hoc est, fumus albus cum sulphure, aurum uocato, & arsenicum ipsum esse coloris citrinissimi, & cum arsenicum fixum redditur simul cum sulphure (hoc est lento igne in ultima decoctione) Sublimatio uero amborum melior est, ex calce istius metalli, quod indicabimus. Quamuis uero & sulphur & arsenicum, medicina sit perfectiua nostri mercurij, nihilominus sine ipso Elixir fieri non potest, hoc est, sine commixtione cum corporibus. Cum uero sulphur post lotionem, squamosum, & in corpus reductum, tandem & fragile fuerit, præparatum est.

DEMO: Sulphur arsenicum & mercurius cum fixa redduntur, non funduntur, neque corpora penetrare possunt, quia iam terrea facta sunt. Si uero non reddantur fixa, spiritus ipsum ab igne distinguunt, ergo ex his Elixir fieri non potest.

GEBER. Hac est una ex rationibus quorundam, qui in huius artis praxi parum exercitati sunt. Horum memini, lib. 1. cap. 10. increpando eos, cum huius rei paruam habeant noticiam,

ciam, etiam operationem hanc minime absoluere posse, sed tuis rationibus fortiter insistentes, in uitium cadere, malæ consequentiæ, propter insufficientiam.

DEMO: Logicum illum sermonem non assequor.

GEBER. Vitium consequentiæ committitur, cum a superiori ad inferius arguimus affirmatiue, non enim recte conclusis, fixum esse, ergo terreum, nam hic arguendi modus, uitiosus est propter insufficientiam. Possumus enim spiritus reddere fixos, ut nequaquam in naturam terream conuertantur, & fundantur, & in corpora penetrare possint. Et quantum ad sulphur pertinet, manifestum est, ex libri primi capite 10 & 13. itidem ex lib. 2. cap. 12. & 18. & lib. 3. cap. 1. & 6. de mercurio disserendo, lib. 3. cap. 6. dixi etiam, hunc posse fixum fieri, ut tamen in terrestreitate minime conuertatur, cum etiam per eiusmodi transmutationem, in terrestreitate figi possit, cum per festinam & breuem fixationem, quæ per præcipitationem fit, siue distillatione figatur, & in terram transmutetur, in fecibus adustis, remanentibus in fundo uasis siue bociæ. Et hæc est transmutatio festina, primæ formæ mercurialis, quæ in sex horarum spatio perficitur. Terrestreitate uero remota, per lotionem coniungit se, & unitur cæteris spiritibus præparatis. Positus uero in suo uase, ad ignem lentum, uapores ab eo sapius successiue, siue sensim ostendunt. Hac uero longa & tarda confirmatione & fixatione, fusionem metallicam non perdit, neque in terram conuertitur. Lib. 2. cap. 6. diximus: hunc mercurium duas possidere humiditates, unam, quæ ab eo remoueri possit ignis uiolentia, hoc est, per distillationem, per ignis expressionem, & hoc, quod in fundo uasis remanebit, non funditur, fixum enim iam & terreum est. Terrestreitate uero per lotionem remota, altera humiditas, in ipso remanens, suo igne remouetur, scilicet, igne lento, qualis conuenit ultimæ fixationi spirituum. Quantum uero ad præparationem & fixationem aliarum rerum, naturæ terreae pertinet, figuntur corpora metallica, per calcinationem, ut manifeste ostendimus libro primo, cap. 18. dicendo: per calcinationem

nem corpora imperfecta figi, citra commixtionem alicuius rei, qualiscunq; sit in calcem redacta, solo suo sulphure proprio adustiuo, siue exurente. Igne enim aduritur & calcinatur omne, quod in se sulphureitatem adustiuam habuerit, ut libro 2. cap. 13. & lib. 3. cap. 6. satis aperte ostendimus. Cum igitur tuum metallum, tantū temporis in igne perdurauit, ut in suum corpus, quemadmodum prius fuerat, reduci non possit, neq; diminuitur aut colorem mutat in colorem, scias iam fixum esse, hoc est, conuersum in certam naturam terream, quæ facile igne perferet, non fusionis metallicæ, sed uitrificatoriæ solum. Et tunc omnes spiritus, in ea calce existentes, fixi sunt, & nisi separati & uolubiles facti & postea fixi, præparari non possunt. Propterea considerabis, quomodo figantur per conuersionem in naturam terream, & inde manifestum erit, quomodo præparari possint. Cum uero hac fixatione, non omnes in simul reddantur fixi, nec eodem modo, propterea nobis distincte de his differendum erit. De mercurio autem hæcenus satis; iam de arsenico & sulphure uerba faciemus. Prius diximus, per calcinationem, mercurium metallorum, conuerti in sal, Cum uero hoc sal multum terrestreitatis habeat, inde certam fixationem acquisiuit. Idem de arsenico dicimus, quod sulphur subtilissimum est, naturaliter in ea terra profundissime inclusum, Propterea in certa fixatione adeo firmiter compinguntur, ut ab ea terra separari non possit, nisi per distillationem, cum forti expressione ignis. Dixi igitur lib. 2. cap. 7. cum fieret mentio huius mercurij, in sal conuersi, Cum uideris eum albidissimū, & a sulphureitate, & rubedine quæ si extrinseca separatam: reiterabis sublimationem, sine fecibus, hoc est: distillabis ipsum, citra adiectionem fecis, cum in seipso sufficientes feces, & potius superfluas habeat. Id enim facile intelligitur, ex difficultate distillationis, quemadmodum lib. 2. cap. 9. monui. Nam ipsius pars fixa, nisi corrupta & distillata fuerit, uidelicet supradictum arsenicum firmiter adhærebit fecibus, hoc est, terrestreitati, adeo, ut aliter separari non possit. Fecimus autem sapius huius terrestreitatis mentionē, in pluribus locis.

locis ipsam appellantes sal, ut facile ex nostris scriptis colliges. DEMO: Ostende mihi iam, quo modo sulphur reddatur fixum.

GEBER. Sulphur, fixum non redditur, nisi in calcem redigatur prius, commixto autem sale, facilius calcinatur & fit perfectum, ut cap. 13. lib. 1. ostendi. Et Albertus lib. 3. de mineralibus, cap. 2. confirmat. Inquit enim, nos uidere in operibus Alchimie, in quibus natura maxime imitatur artificio, inter cæteras artes omnes, cum alio modo Elixir, citrinū fieri non possit, nisi ex sulphure. Ipsum uero sulphur, adeo unctuositatis & uirtutis adurentis particeps sit, ut omnia metalla denigret & adurat, quibus superinjiciatur: tandem inuentum modum lotionis cū aquis acutis, & ut decoquatur tamdiu, donec omnis unctuositas adustibilis, ipsum relinquat & tantummodo subtile unctuosum permaneat, quod ignem perferre possit. Fiunt autem acutæ lotiones cum suo sale, & aceto distillato. Hæc enim lauant & mundificant nostrum sulphur, & remouentur deinde ab eo. Propterea dixi in proœmio libri 2. eas res, quæ corpora absq; coherentiā mundificant, naturam habere salis, aluminis, nitri, & boracis, quibus designare uolebam, ipsum sal, quemadmodum etiam per corpora ipsum sulphur, siue plures sulphuris species intelligendas uolui: Diximus adhæc lib. 3. cap. 13. Cum omnia salia, alumina, & uitrum (hoc est, supradictum arsenicum) funduntur siue soluuntur longe aliter, quàm ipsa corpora (scilicet sulphuris species) ab ipsis separantur, cum tantūmodo corpus, hoc est, sulphur purificatum, separatam fuerit.

DEMO: Ut mihi uideatur, loco supradicto præparationem Iouis & Saturni docuisti?

GEBER: Tuam simplicitatem agnosco, cui quis facile imponeret, nam parum animaduertisti, me dixisse iam: Iouem & Saturnum, unum corpus esse, hoc est, unum sal calcinatum, in similitudinem calcis ueræ, supra quod non opus est, proijcere aquam salis, aut aluminis, neq; uitrum nostrum, hoc est, arsenicum, cum omnes ibi res naturaliter sint unitæ. Præterea dixi, in

E

proœmio

procemio, libri inuestigationis, eas res, quæ præparationem adiuuant & promouent, esse ipsum sal, & alumen, & atramentum & uitrum, acetum acerrimum & ignem. Propterea ut eodem libro, cap. de præparatione Iouis, & cæteris sequentibus tradidi, quod ignis mouet & consumit substantiam fugitiuam, & inflamabilem, hoc est, lauando multum cum sale communi, (Commune autem dico, quod omnibus metallis sit commune) & cum aceto acerrimo purificato. Itidem lib. 2. cap. 13. scripsimus, in hanc sententiam, de istius sulphuris præparatione & calcinatione, uidelicet, accendi ignem, in fornace sub uase calcinationis, tantæ potentia, ut ipsum corpus, hoc est, sulphur fundatur, ut calcinari possit. Quàmprimùm uero ipsum corpus, fufum in aceto, & sale, cum calore ignis, pelliculam nigram supra se creauerit, quod sulphur est, iam in calcem redactum, remouendam esse à superficie, & ad fundum uasis protrudatur, cum spatula ferrea, siue lapidea. Notabis autem, pelliculam hanc nigram, sulphuris calcinati palam ferream dici, cum istud sulphur dicatur ferrum, quod iam in substantiam terream conuersum est, neque funditur aut aceto magis aspergitur, sed in fundo uasis permanet fixum. Ipsius præparatio tamē nondum finita est, cum nondum penitus ab eo remota sit omnis unctuositas & terrestreitas. Pellicula hæc quoque pala lapidea nuncupatur, cum ex Philosophorum lapide generetur. Continuat autem hæc pellicularum detractio & submersio, donec totum sulphuris corpus in puluerem redigatur. Hoc autem propterea dico, quod omni die pellicula una creatur. Sunt autem istæ pelliculæ, ipsum oleum sulphuris. Si uero Saturnus (hoc est, sal album, à sulphure separatum) fuerit præparatus, maiorem ignis uehementiam requirit, hoc est, ut distilletur per cineres, cum ignis expressione, sulphur autem balneo præparatur. De hac uero pala, siue spatula ferrea, siue lapidea, quam supra pelliculam nigram appellauimus, itidem de iam dicta fixatione copiose disserui, cap. 18. lib. 2. & in libro inuestigationis, cap. de præparatione Iouis. Libro autem 3. cap. 14. hanc palam ferream, bacculum ferreum nuncupauimus.

tiimus. Totam uero hanc operationem, & breuem praxin tradidi lib. 1. cap. 8. sublimationem nostræ calcis describens sub nomine Marchasitæ, cuius duos sublimationis modos posui, Primum, qui sine ignitione fit, hoc est, primo in fimo, deinde, in balneo, alterum qui cum ignitione fit, hoc est, ipsum sal distillando. Causa uero huius duplicis sublimationis, est ipsius substantia duplex. Prima enim substantia, est substantia pura sulphuris, in sua radice, altera substantia, est utilis, ut mercurius mortificatus, scilicet, supradictum sal. Prima substantia utilis est, ut arsenicum uiuum mortificatum, hoc est, mediocriter præparatum. Mercurius enim communis, utilis non est, quia, ut Albertus in lib. de mineralibus testatur; cum non mortificetur alijs rebus, non bene commiscebitur. Accipiamus igitur, hanc ultimam, nostri mercurij substantiam. Per hanc enim excusamur, ne nobis mercurius communis assumendus sit, qui multum laboris & industriæ requirit, ad sui mortificationem. Totus autem sublimationis modus Marchasitæ, in hoc consistit, ut subtiliter tritum ponatur in Aludel, cum aceto distillato, & sublimetur sulphur ab eo, citra ignitionem, in solo fimo, & post putrefactionem, in balneo semper remouendum sulphur, quod sæpius eleuatur, in forma pelliculæ nigræ. Cum uero sulphur & acetum, remota fuerint à sale, & ipsum impositum fuerit storiæ luto oblinatæ, augeatur ignis ad ignitionem uasis aludel. Debet autem prima Marchasitæ sublimatio, fieri in uase sublimationis sulphuris, donec sulphur, à sale separatum, sit in balneo. Erit autem uas putrefactionis calcis & calcinationis, & lotionis sulphuris idem. Descripsi autem huius uasis formam lib. 2. cap. 10. his uerbis: In fundo uasis, aludel, non sit magna quantitas corporis sublimandi. Multitudo enim calcis, reducta in puluerem, aggrauat & impedit sublimationem sulphuris. Hoc uas itidem in fundo planum sit, & paruae concauitatis, ut corpus Marchasitæ æqualiter & subtiliter spargatur, supra fundum uasis, ut æqualiter & copiose ab omni parte sulphuris & salis materia ab aceto sublimari possit, & liberè in altum ascendat, post remotionem
E 2 sulphuris,

fulphuris, quod Mars appellatur, sal distillandum est, in uase ignitionis, donec inde extrahatur omne suum sulphur, quod arsenicum dicitur. Præterea notabis, cum totum sulphur, quod Martis nomine appellari diximus, sublimatum fuerit, per multas pelliculas, deinde apparere ipsius colorem uerum, hoc est, albißimum. Post separationem uero aceti, unctuositas à sulphure separata aduritur, ut sulphur. Illud uero, quod post lotionem sublimatur, non inflammatur (ut lib. 2. cap. 2. diximus) neque præ se fert aliquam sulphuris proprietatem, sed potius argenti uui, siue mercurij mortificati. Quare lib. 3. cap. 2. propè finem, & cap. 18. de lotionem mercurij uerba faciens, uolui subintelligi lotionem huius sulphuris. Hanc sulphuris præparationem, antiqui sub fabula, de Hercule & Antheo occultauerunt. Nam ut Macrobius tradit, ueteres per Herculem Solem significauerunt, hoc est, nostrum arsenicum. Per Antheum uero, terræ filium, sulphur nostrum intelligitur, quod terræ pinguedo est. Hi duo finguntur luctari, cum in uase commixta in aceto bulliunt, sunt enim post putrefactionem simul iuncta. Cum uero ipsum sulphur, Martis nomine appellatum, cum sale præparatur, ut supra dixi, propterea etiam arsenicum præparari poterit, quod in profundo cum sale commixtum est. Hoc enim demonstrare uolebam lib. 3. cap. 16. Martem, hoc est, sulphur præparari, per sublimationem arsenici. Cum uero arsenicum, sale commixtum, fortius sit, & sic sulphur Anthei nomine significatum, in calcem redigat, & in maturam terream conuertat, fictum est Antheum in terram prostratum. Cum uero hoc modo sulphur perfectius fiat, magisque figatur & lucidius reddatur, sinxerunt, Antheum prostratum recuperatis & augmentatis uiribus, semper fortiolem resurgere. Hercules uero, hoc est, nostrum sal, cum aqua mercuriali distillatum, quæ per lunonem & elementum aeris significatur, soluit, attrahit, & suspensum tenet dictum sulphur præparatum, in ipsa aqua & decoctione nigro colore insicit, quod etiam in patefactione potest intelligi, ut ex sequentibus, cum de eleuatione corporum differeremus, patebit.

De

De ista sulphuris præparatione, etiam locutus est Albertus in 3. lib. de mineralibus, cap. 1. & 2. & in secundo tractatu, cap. 5. Præterea scriptum est in lib. de uaporibus, arsenicum, siue auripigmentum, duas habere unctuositates, quemadmodum & sulphur. Remouetur autem ab ipso, una istarum duarum unctuositarum, lotionem in urina, lixiuio, aceto & lacte caprino. Sunt enim istæ lotiones acutæ, & unctuositatem ab eo auferunt. Per istas lotiones acutas, intellige acetum cum sale. Auicenna in epistola ad Harf: Philosophum scribit: magna diligentia contendisse se, ut à sulphure & arsenico totum hoc auferret, quod argentum denigrat. Cum uero sulphur præ cæteris mineralibus omnibus melius sit, tandem uiam ad hoc inuenisse se, scilicet, ut decoquerentur lento igne, nec tamen uirtus ignea in ipso aduratur, sed potius extrahatur, & uirtuti igneæ & sulphuris substantiæ per ignem nihil detrahatur, sed sola unctuositas consumatur. Præstat autem sulphur cæteris spiritibus metallicis, quod magis fixum sit, & tinctura rubedinis. Per argentum uero, quod unctuositate sulphuris decoquatur, intelligitur albedo, sub rubedine sulphuris occultata. Rasis in lib. de diuinitate, huius præparationis mentionem faciens, iubet oleum auferre spongia, quod supernatauerit, tam diu, donec nulla nigredo appareat magis, & rotunda nubecula ascendat, quæ relinquenda est, donec ipsius sublimatio sit firmata, deinde unam nubeculam post aliam accipiendam, & in aquam ebullientem submergendam esse, donec omnes nubeculæ fuerint consumptæ, has enim sulphuris oleum esse scito. Est autem huius sermonis uerus sensus, ut intelligamus, quamprimum pelliculæ supra acetum eleuatae fuerint & firmatae, tum leuiter uas mouendum esse, aut quouis alio modo pelliculæ, ad fundum propellendæ, & hoc in singulis pelliculis, quæ eleuantur, fieri debere, donec appareat, ipsas mundatas & purgatas esse.

DEMO: Missa faciemus hæc paulisper, nondum enim mihi aperte demonstraui, unde & ex qua materia istos spiritus accipiam, & perueniam ad principia naturalia, arti nostræ propinqua.

E 3 GEBER.

GEBER. Tuæ cogitationes non erunt uanæ, si existima-
ueris, principia hæc naturalia, digesta, coagulata, & quasi fixa,
nostræ arti propinqua, & ut in substantiam sulphuris & argen-
ti uiui siue etiam mercurij conuertatur aptissima, in ulla re inue-
niri posse, quàm in ipsis metallis.

DEMO: Certe idem dicere uolebam, unum tamen est quod
me suspensum tenet.

GEBER. Si mihi animum tuum aperires, facile omnem
suspicionem tibi eximerem.

DEMO: Audiui: Elixir uegetabile, animale, & minerale
esse, quomodo sit igitur ex metallis, quorum substantia mortua
est, neque simile sibi generare potest?

GEBER. Elixir uegetabile dicitur, crescit enim per mul-
tiplicationem in uirtute & quantitate. Animale uero dicitur,
quod proiectum super metalla, ea sibi similia faciat. Minerale
autem dictum est, quod ex mineralibus sine metallis fiat, & adhuc,
quod aurum & argentum generare, sit metallorum singularis
proprietas. Possunt tamen & Elixir & lapis noster metallicus
uegetabilia dici, propterea quod generata sunt e sale, quod ue-
getabile dicitur. Hoc enim generatum est uirtute caloris, & ue-
getare dicitur omnes res, aut quod istud sal primo uiride faciat,
ut herba siue planta: Et uitriolum hanc ob causam, & aquam
uiuam appellauimus. Animata uero propterea dicuntur, quod
in eorum compositione anima interueniat, hoc est, tinctura,
quæ arsenicum dicitur & æs, de quo in lib. cui titulus est: Turba
Philosophorum: scriptum inuenies, nostrum æs simile esse ho-
mini, qui animam, corpus & spiritum habeat, tinctura rubea di-
citur anima. Substantia uero sulphurea & quasi fixa, corpus est.
Spiritus uero dicitur natura uolatilis, antequam figatur & fir-
metur. Dicuntur autem mineralia, quod metallica sint, aut
quod in se sulphur illud habeant, in quo uirtus metallica confi-
sit. Aristoteles in epistola ad regem Alexandrum, iubet ut la-
pidem uegetabilem animale & mineralem accipiamus. Vi-
demus autem Alchimie artifices, ex metallis medicinas plus aut
minus

minus facere perfectas, quibus transmutare & tingere nouerunt
metalla quædam in auri & argenti colorem. Cum uero in omni
genere, in quo isti gradus perfectionis inueniuntur, necesse est
perueniri ad unum singularem, qui supremum & perfectissimum
gradum teneat perfectionis in eo genere, ut Aristoteles affir-
mat lib. 10. Metap. Erit quoque in hac arte necessarium, ut inueni-
amus unam medicinam metallicam perfectissimam, quæ transmuta-
re possit metalla imperfecta, in uerum aurum & argentum, propte-
rea quod hæc res, quæ in substantia affinitatem habent per mutuam
corruptionem, una in alteram transmutari possit, ut uidemus in
commixtione elementorum. Cum uero omnia metalla (ut supra
ostendimus) ex una & eadem substantia generata sint, & nulla
differentia inter ipsa sit, præter accidentia, & maiorem minoremue
digestionem. Ergo accidentia remouendo, & partes indigestas
sufficiens digerendo, unum in aliud, quod super cætera perfe-
ctissimum fuerit, transmutari poterit. Et in hoc artificium, na-
turæ operationem uincit. Artificium enim potest metalla intus
me purgare, quod natura non potest assequi. Eadem est senten-
tia S. Thomæ. Is enim in principio quarti libri Metheo: dicit
metalla transmutari posse unum in aliud, cum naturalia sint, &
ipsorum materia eadem. Propter hanc causam posuit Hermes
circulationem inter metalla. Ego quoque multis in locis monui,
hanc medicinam ex metallis fieri debere, & hoc omnes Philoso-
phi affirmant.

DEMO: Tam evidentissimis rationibus & argumentis
adducor, ut tandem credam Elixir, ex metallis faciendum esse.
Debet autem ex omnibus simul, uel ex uno solo fieri?

GEBER. Cap. 5. libri primi dixi, artem nostram ad finem
perfectionis non perducere, rerum copia siue multitudine, cum
ea sit unicus & solus lapis & materia unica, in qua totum magis-
terium consistit, cui nihil omnino adiungitur aut ab ea aufertur
in aliqua parte, exceptis superfluitatibus, quæ in præparatione
separantur. In hanc sententiam loquitur Hali Philosophus dicendo,
totum artificium in uno lapide contineri, cui nihil addatur aut com-
miscetur

miscetur in toto aut in parte, hęc à Philosophis & sapiētibus in opus assumi, & ignem ab eo exhalare, donec opus perficiatur. Morigenus idē testatur, dicit em̄ omne hoc, quod à Philosophis requiratur, unam solam esse rem, patrem & matrem habens, & ab ipsis creatam & nutritam, & sui ipsius esse patrem & matrē.

DEMO: Hoc quid sit nunquam diuinabo.

GEBER. Dixi prius in metallorum generatione, sulphur tanquam patroni seminis uicem gerere, Mercuriū autem mensuri foemineī. Præterea Senior Philosophus scriptum reliquit, eam rem, quam Philosophi quærunt, unam rem esse, quam omnium rerum rubearum nomine appellauerunt, & omnium corporum & specierum quæ manibus hominum tractantur. Alio loco idem dicit, lapidem Philosophorum unum esse, qui in se habeat omnem naturalem præparationem, & omne id, quod ipsi necessarium sit, de corpore, de sole, aqua, spiritu, anima & tinctura. Dicit præterea Arnoldus in epistola ad regem Neapolitanum, lapidem Philosophorum esse rem unam & unius naturæ, & in ipso contineri omne id, quod sibi necessarium est, & in se quoque habere illud, à quo melioratur. His grauiſſimis Philosophorum sententijs uictus, sine dubio credis, Elixir fieri debere ex una sola re radicali, ex uno metallo solo, quod lapis dicitur, eam ob causam, quod in formam lapidis reductum sit, sunt præterea ex isto lapide gemmæ & medicinæ, quibus primi patres uitam adeo longauam produxerunt, hoc est, quinta essentia & aurum potabile. Fiunt enim hæc omnia ex eadem materia, quem admodum à Raymundo traditum est, in libro secretorum naturæ & in cœlo philosophico.

DEMO: In proœmio libri inuestigationis dicebas, Elixir ex multis corporibus, siue ex multis rebus fieri.

GEBER. Eodem loco huic obiectioni responsum est his uerbis: Ex quacunque re fiat Elixir album aut rubrum, tamen in ipso non est aliud, præter sulphur & mercurium, ex quibus rebus nisi ambo fiant coniuncta, nulla alia re fieri potest neque per se esse. Cum igitur unum alteri ita firmiter insit, manifestū erit, Elixir

Elixir non ex pluribus, sed ex uno solo metallo fieri, cum omnia ex sulphure & mercurio composita sint. Dicitur autem Elixir ex multis rebus fieri, propterea quod ex sulphure, arsenico & mercurio componatur, cum quibus quemadmodum etiam cum diuersis coloribus, in ipsorum præparatione apparētibus, multæ res quandam similitudinem habeant, tamen negare non possumus, in opere breuiori, ubi plures uia sunt, ibi diuersa metalla posse concurrere. Verum in opere maiori unum solum, uirtutem & potentiam propinquam habet, ut in Elixir conuertatur. Propterea dixi lib. 2. cap. 2. si spiritus sublimaueris ex calce alicuius metalli, sublimationem facilem, aliàs uero difficillimam esse, & plurimi laboris & longi temporis, adeo ut ad desperationem ferè perducatur incautos.

DEMO: Præfertur igitur in hoc opere cæteris metallis aurum?

GEBER. Ob quam causam?

DEMO: Quod cæteris metallis uirtuosius & perfectius, minus corruptibile & combustibile sit, fuerunt enim suæ partes subtilissima homogenea & pura, sic unita & cōpacta, ut pars terrestris à combustione per humiditatem defendatur. Humidum uero adeo firmiter à terreſtreitate comprehensum est, ut in fumum per uaporationē minime exhalare possit. Cū igitur per se adeo firmiter omni corruptioni resistat per distillationē ad ultimam puritatem, & ad extremam subtilitatem & simplicitatem reductum, multo incorruptibilius erit, & in potabilem substantiam conuersum longissimo tempore corpora humana à corruptione conseruabit, & hic est scopus & fundamentum eius libri, quem de ligno uitæ scripsi. Hac ratione medici auro utuntur in multis morbis, præcipue uero in atrabilarijs & in tremore cordis, nec tu mihi uideris ab hac sententia dissidere, cum 17. cap. primi libri, auro uim lætificandi cor tribuas, & quod corpus in longa iuuentute conseruare possit. Hac ex causa ueteres Poetae finxerunt Phœbum siue Apollinem inuentorem medicinæ fuisse, & herbarum uires homines primum docuisse.

F

Nec

Nec putabis citra rationem factum, quod aurum cæteris metal-
lis præferendum diximus. Verisimilius enim est, Elixir ex au-
ro, quàm alio metallo fieri, cum hoc cætera metalla in aurum
transmutare debeat, facilius enim transmutantur inter se, quæ
aliquam cognationem siue affinitatem habent, quod Aristot-
eles quoq; affirmare uideretur. Dicit enim in 7. Methaphi-
sica lib. 1. cap. 17. aurum tincturam esse rubedinis, & aurum
corpus transformare & tingere posse, propterea plures Philoso-
phi aurum fermentum rubedinis uocant. Perfecta autem cor-
pora, perfectiora fieri, & ad subtilitatem & spiritualitatem redu-
ci posse, tu ipse affirmasti in lib. inuestigationis circa finem.

GE BER. Satis acutè & ingeniosè Philosopharis, sed auri
naturam non satis probè considerasti, Nam (ut lib. 3. cap. 4.
tradidi) cum aurum ex subtilissima & clarissima mercurij siue
argenti uiui substantia generatum sit, parum sulphuris habens,
& rubedinem puram, tum fixum & clarum & à sua natura sit,
ipsum tingente, Quare sulphur hanc qualitatem minime serua-
re poterit, nisi ad ultimam formam & permanentem tincturam
peruenerit, ut Elixir. Ergo neq; natura neq; arte mutabitur, aut
aliquo modo per se debitè meliorabitur absq; commixtione al-
terius tincturæ. Et si fortè aurum præparatione aliqua colore
augeatur, hoc sit ipsa tinctura, intra aurum occultata, foras per-
tracta, Et si hanc à suo mercurio separaueris, tantundem mer-
curij cū eo tingebis & non plus, hoc idem affirmante Agrippa,
propterea quod aurum non habeat plus tincturæ quàm ad tinc-
turam sui mercurij opus sit, ut Arnoldus in Rosario tradit,
quare uanum esset hanc tincturam in auro quærere, cum in eo
tam pauca sit quantitas & ipsius utilitas nulla. Propterea dixit
Albertus libro tertio de mineralibus cap. 7. Alchimica operati-
one aurum non permutari. Et hæc est ratio ueterum Philoso-
phorum, & antiquorum quorundam Alchimistarum, auri spe-
ciem tantūmodo formam esse metallorum, cætera uero metalla
omnia, incompleta, ea uero in uia esse ut ad speciem auri acce-
dere

dere possint, ut res incompleta quæ in uia est ut ad perfectionē
perueniat. Propterea dixerunt imperfecta iuari posse artifi-
cio, ut tandem ad perfectionem peruenirent, quemadmodum
semina adiuuantur terræ cultura, aurum uero cum determinas-
tum & completum sit magis, conuertibile non est in aliud me-
tallum. Nam Aristotele & ipsius cōmentatore affirmantibus
lib. 7. primæ philosophiæ, nulla res mouetur ad formam aut
perfectionem nisi prius aliquam partem imperfectam illius for-
mæ in se habuerit ad quā moueatur. Nouimus enim sperma se
non moturum ut formam hominis acquireret, nisi prius in se ho-
minem in uirtute contineret, si enim hoc, iam homo esset com-
pletus, non esset principium motus sed potius quietis. Propter-
ea dicit Aristoteles existente specie in materia cessat motus.
Fit enim motus per priuationē speciei quæ est in ipsa materia.
Cum enim à natura ita comparatum sit, ut imperfectū in quan-
tum imperfectum est, naturaliter desideret perfectum fieri.
Igitur priuatio in ipso relinquit naturale desiderium ut fiat per-
fectum. Hoc autem desiderium, principium est transmutatio-
nis, ut Rogerius Bacho tradidit. Ergo quum aurum in specie
metallica perfectum sit, in se hanc priuationem & desiderium hoc
non habebit ad formam & speciem metallicam.

DEMO: Concedo aurum cōmune perfectum esse in sua
specie comparatum, uero ad Elixir imperfectum erit, uincit em̄
naturæ operam artificium.

GE BER. Dico aurum perfectius esse metallū quàm Eli-
xir, hoc enim quantumcunq; firmiter in se retineat substantiam
metallam, propterea tamen metallum non est, cum sit fragile,
& ex solis spiritibus compositum, & eius tinctura communem
tincturam metallicam excedat.

DEMO: Cum ad compositionem Elixir unicum metal-
lum requiratur, solū & maxime necessariū sit, q̄ accipiam spiri-
tus auri, qui mundi, puri & fixi sunt, cæterorum uero metallo-
rum immundi & uolatiles.

GE BER. Et hoc certissimum indicium est, istos spiritus
auri

auri, eos non esse de quibus scripsi in omnibus libris meis de Alchimia. Diximus enim mercurium, sulphur & arsenicum ante preparationem spiritus esse immundos, combustibiles & uolatiles, praeterea tradimus quomodo a terrestreitate, aquositate, sulphuritate, unctiosa & adurente repurgare possint, haec autem in auro non inuenies. Scribit praeterea Albertus lib. 3. de mineralibus cap. 6. metallum a metallo generari non posse, hoc est, species permanebit in prima substantia metallica. Quare ergo capite praedicti libri non citatur author isto modo procedere, inquit, scilicet, ut corrumendo & remouendo aliquid in sua specie, cum adiutorio eorum quae sunt in natura metallica, inducant speciem alterius metalli. Propterea inter omnes Alchimisticas operationes eam tum meliorem tum principalem esse, quae per eadem principia procedat, per quae ipsa natura procedit. Quemadmodum per preparationem sulphuris, per decoctionem & sublimationem & purgationem argenti uiui siue mercurij. Isti uero qui metallis albis dealbant, & citrinis citrino colore inficiunt, remanente prima specie metalli, sine dubio impostores & deceptores sunt, neque uerum aurum siue argentum facere possunt. Praeterea dicit Aristoteles, ueram transmutationem metallorum fieri non posse nisi reducantur prius in materiam primam, hoc est ad naturam salis siue uitrioli, quod citra calcinationem minime fieri potest, ut in libro Testamenti satis aperte docuimus. Cum autem argentum debite calcinari non possit, ut lib. 3. cap. 9. diximus, cum uera calcinatio fiat absque commixtione alicuius rei, nisi cum proprio & innato sulphure combustibili, ut lib. 1. cap. 13. & lib. 3. cap. 6. diximus, Istud uero sulphur combustibile in auro non sit, ut lib. 4. cap. 15. sufficienter ostendimus, igitur aurum debite calcinari non poterit, rationem hanc descripsimus lib. 3. cap. 6. dicendo eam rem cui conueniant tres causae corruptionis loco supra citato, enarratae, maxime corruptibile esse, in quo uero omnes minime conueniant uelocitatem corruptionis remitti, quantum ipsae dictae causae remittunt, in auro uero harum causarum nulla est, quare ita ut decet non

non corrumpitur. Propterea diximus lib. 3. cap. 4. aurum habere substantiam fixam & absque sulphuritate comburente, ut per omnem operationem ipsum in igne facile cognoscimus, nam neque minuitur neque inflammatur. Propterea frustra quis tentaret aurum citra aliquam rem extrinsecam calcinare, diximus igitur lib. 1. cap. 17. aurum calcinari & solui absque utilitate.

DEMO: Arnoldus in libro perfecti magisterij dicit reductionem metallorum in materiam primam facilem esse, igitur transmutatio quoque facilis erit.

GEBER. Arnoldus de auro communi non loquitur, hoc enim nisi cum magna difficultate destruitur propter suam fortem compositionem, ut lib. 1. cap. 8. & lib. 2. cap. 7. ostendimus, quomodo ex quibus metallis noster Mercurius extrahi debet, & quantumuis in eo loco aurum minime aperte a nobis excludatur, concedendo tamen sublimationem mercurij commodiorem esse, ex metallis cum quibus minime conueniat. Certissimum uero est mercurium cum omnibus metallis minus conuenire quam cum auro, ut lib. 3. cap. 2. & 4. ostendimus. Quare Mercurius ex ceteris metallis praeter aurum multo commodius extrahitur. Quo pacto enim Elixir ex auro fieri poterit, cum omnium Philosophorum consensu hoc ex materia uilissima fiat: ut Morigenus Philosophus aperte his uerbis ostendit, cum dicit huius operae necessaria minime comparanda esse precio, ea praecipue uero in operatione auri.

DEMO: Quid respondes ad meam scrutinyationem?

GEBER. Dico humidum radicale reliquorum metallorum aequae uirtuosum & incorruptibile & incobustibile esse ut auri. Quod Albertus nobiscum affirmat, lib. 3. cap. 2. de mineralibus cum dicit, Vidimus omnia metalla etiam in uehementissimo igne retinere humidum radicale. Idem confirmauimus nos in lib. 1. prope finem. Nostri medici aurum suis medicamentis commiscentes absque ratione hoc faciunt, cum enim ignis quamuis uehementissimus hoc minime corrumpere possit, multo minus in stomacho digeretur. Veteres autem Philosophi

& Poetæ aurum extollentes & magnificentes non locuti sunt de nostro communi auro, sed de auro philosophorum. Nam commune aurum ita ut decet nullo modo distillari aut solui potest. Igitur neq; in sal debito modo transmutari poterit ut supra ostendimus. Præterea quum dicis certis rationibus demonstrari posse, Elixir ex communi auro fieri debere, huic sententiæ hoc respondeo. In opere quidem breui, in quo neq; solutio aut coagulatio auri requiritur, aurum cæteris metallis antefendum, uerum in opere maiori cum metalla in eorum materia primam reducenda sint, in qua nulla differentia est, ut supra ostendimus, aurum cæteris metallis non debet præferri, neq; id concedimus omnia metalla aequaliter in hoc conuenire, ut apta sint ad compositionem Elixir, cum unicum tantum metallum in ipsa minera singularem qualitatem acquisiuit, ut cæteris aptius fieret in sua substantia, ut propinquius ad artem nostram accederet præ cæteris metallis omnibus. Altera tuæ rationi respondendum puto, Aristotelem locutum de generatione propria & uniuoca animalium, in generatione quæ per corruptionem generantis fit, sufficit generans generali simile esse uirtute & potentia, ut supra diximus de semine humano. Hinc concludimus nostrum lapidem ex quo Elixir fieri debet, aurum potabile, quintam essentiam, aurum & argentum esse uirtute & potentia propinqua. Hoc affirmat quoq; Arnoldus in Epistola quadam ad regem Neapolitanum, dicit enim in dicta compositione siue lapide nostro, Solem & Lunam in potentia esse & uirtute, nisi enim hæc in se contineret, neq; aurum aut argentum ex eo fieri posse, huic autem Solem & Lunam uulgari auro & argento minime comparandam esse, cum hæc magno intervallo superent uirtute. Sunt enim Sol & Luna in hac compositione contenta uiua, hoc est uegetabilia, Vulgaria autem mortua & suis uiribus extincta. Illa uero finita sunt, propter quem finem Philosophi antiqui lapidem nostrum Solem & Lunam nominauerunt, cum hæc in ipso lapide potentialiter non uisibilter contineantur, & Philosophi dicentes, aurum tincturam esse

rubes

rubedinis. & fermentum rubedinis de auro philosophorum hæc debent intelligi, quod sulphur est sua caliditate & feruens & coquens, digerens & tingens suum mercurium, quemadmodum etiam nostrum Elixir tingit, & transformat nostrum mercurium in multiplicatione, & uerius fermentum est. Quod præterea dictum est a me, corpora perfecta meliorari posse & fieri perfectiora, hoc neq; de auro aut argento communi intelligendum, sed de ipso Elixir quod meliorari & subtiliari potest per multiplicationem, solum mercurium ipsi coniungendo. Per corpora perfecta etiam indicare uoluimus sulphuris species præparatas, quæ auri nomen sortitæ sunt a rubedine & ab albedine argenti, hæc autem præparari debent suo sale & aceto, deinde subtiliantur & soluantur cum sale Armoniaco, hoc est, cum aqua de suo sale. Diximus enim lib. 2. cap. 15. causam inuentionis aquæ subtilis & acutæ necessitatem fuisse subtiliandi istos spiritus, qui ante præparationem neq; fusionem neq; ingressum habebant, & nos utilitate magna priuabant, hoc est spirituum fixorum, & quæ ipsorum naturæ sunt. Arsenicum est naturæ sulphuris, ut lib. 1. cap. 14. & lib. 2. cap. 12. diximus. Causa uero inuentionis aquæ puræ fuit imbibitio spirituum & medicinarum mundarum, hoc est sulphuris præparati.

DEMO: Facies mihi rem sanè gratissimam, si mihi declaraueris, quid rei sit aurum philosophorum & aurum potabile.

GERBER. Sulphur est subtilissimum, purum & radicale, quod arsenicum supra nominauimus, nam in Alchimia speculo ita scriptum inuenies. Sulphur nostrum aurum bonum & purum esse. Præterea dicit Rasis in libro luminis luminum, oleum rubrū colorem assumens sulphur est & æs, & soli & auro comparatur. Senior Philosophus in eadem est sententia, dicit enim aurum huius lapidis aurum esse philosophorum, & tincturam animam in se habentem, cum qua spiritus ascendant. Alio loco idem dicit, aquam diuinam spiritualem esse, in qua anima contineatur quæ aurum dicitur. Idem dicit alio loco, Hermetem aquam albam aurum nominasse, quod animam habeat tingentem,

tam, natam ex illa aqua alba, & alio loco dicit, aquam ueteres animam nuncupasse, quam Hermes aurum appellauerat, cum diceret, se seminare aurum in terram foliatam.

DEMO: Quid uoluit significare per hanc terram foliatam Hermes?

GEBER. Argentum uiuum Philosophorum preparatum, cui hoc aurum coniungi debet, aut hanc terram foliatam intelligimus, potius sulphur esse quod sublimatum auri & argenti folijs diuersis coloribus, propterea diximus sulphur cum suo simili tincturam facere. De ista anima quae aurum dicitur, loquitur Hermes, cum dicit, hanc uentum in uentre suo portare.

DEMO: Non intelligo quid sit hic uenter & uentus.

GEBER. Albertus lib. 1. de mineralibus cap. 3. hoc declarat & ostendit, Hermetem dixisse uentum portare in uentre suo animam, quando materia nostra uase imponitur & distillando elicitur, ex alembico liquor aqueus aut oleum potius cum omnibus elementorum uiribus. Vento enim significatur fumus albus, qui intra se portat fumum rubrum qui anima dicitur & aurum, æs, Venus, numus, arsenicum, uitrum, uitriolum, ignis, oleum, sulphur, aqua uiridis, Leo uiridis, uiride æris, uinum sanguis humanus, sanguis demonis, auripigmentum, aqua permansens & alijs diuersis nominibus. Propterea dixit Senior Philosophus, hanc diuinam aquam nomine omnium rerum humidarum appellari, ut aceti, uini, lactis, pinguedinis & sanguinis & spermatis, sic etiam nomine omnium tincturarum & florum similiter nominari, & per hanc animam lapidis intelligunt quam exaltauerunt, hoc est, sublimauerunt in ista aqua. Propterea alibi dicitur à iam citato Philosopho, sermone omnium Philosophorum in hanc tincturam solam conuenire, quam extraxerunt ex ipsius anima, quam appellauerunt animam & genitum & regem, & hoc genitum pinguedo est, quare animam & aurum appellabant, quum habeat animam rubram in albedine occulta tam, hoc est, in aqua alba spiritali, quam extraxerunt ex suo lapide. In libro philosophorum Turba scriptum est, numum nostrum

strum rubrum aurum appellari. Dicit autem Philosophus Mirrois, tamdiu coquendum donec ipsius humiditas eleuata sit in alembicum, quum sit sudor similis auro. & in caelo Philosophorum haec uerba leguntur, Ignem quidem augendum esse ad 4. gradū usque unius horae spacio, & egredietur aqua coloris aurei. Haec aqua aurea pluuia est, in quam Iupiter se conuertebat, & seorsim seruari debet, nam in ipsa aurum potabile continetur. Quum lib. 1. ca. 17. dixissem, omne illud quod radicaliter mundificare, & colore citrino metallum tingere poterit, ipsum posse aurum facere, significare uolui radicem metalli distillatum aurum esse philosophorum. Auicenna in libro de mineralibus dicit, sal armoniacum totum sublimari, & aquam esse cui commisceatur fumus calidus & multum subtilis & plurimae humiditatis. Et lib. 3. cap. 9. Saturni nostri mentionem facientes diximus, nihil ab eo in fumū resolui, quod animaduerti possit, quod non sit coloris citrinissimi, & loco praedicto diximus, adhuc quum fumus ascendit necessario ipsum ascendere unā cum sulphure non adurante, eius proprietates est retinere citrinitatem. Praeterea cap. 8. de nostro Ioue uerba facientes diximus, hos diligenter aspexisse fumum ab ipso eleuatum magna ignis expressione & obseruasse hunc ad citrinitatem accedere, cum hoc sit proprium sulphuris calcinati, arbitantes certissima & infallibili coniectura, hunc fumum multum de natura sulphuris fixi retinere.

DEMO: Dubium me facis & incertum, quod enim supra de Saturno dixisti, hoc nunc Ioui tribuis, sunt igitur Saturnus & Iupiter unum & idem?

GEBER. Isti duo unum sunt sal ex nostro metallo extractum, quod Rasis affirmat his uerbis, cum dicit: Cum acceperis corpora plumbi & stanni, his comixtis extrahere poteris oleum, (hoc est sulphur) & mercurium quae natura coniunxit. Philosophi autem per similitudines rerum loquentes iubent nos hanc aut illam rem accipere & comiscere, cum tales res minime accipiendae sint, sed hoc faciunt ut ostendant in nostro lapide aliquid esse, quod eius rei similitudinem habeat. De supra dicto oleo

G mentio

mentionem feci libro 2. cap. 12. causam investigationis ipsius fecisse ut haberemus suum colorem, dicens. Albertus lib. 4. Meteororum, tractatu 3. cap. 18. in mentione supradicti fumi aut uaporum dicit, per naturam mixti, siccum continere humidum, ut sine ipsa in uaporem exhalare non possit, humidum uero sicco addit quandam subtilitatem ut cum ipso auolare possit. Et nos diximus adhuc lib. 1. cap. 10. ipsa corpora, hoc est, sulphuris species, simul cum spiritibus, scilicet mercurialibus fugere ab igne, hoc est imi spiritus fixi non sunt, inseparabiliter uero commixti sunt in profundo corporum, superat enim pars uolatilis partem fixam. Præterea dicit Arnoldus in Rosario, illum qui non nouerit aurum conuertere in argentum, nunquam posse argentum in aurum conuertere e contrario.

DEMO: Quomodo argentum in aurum possit conuerti scire permaxime cupio, ut uero aurum in argentum conuertatur parum aueo.

GEBER. Philosophus Senior scribit, ueteres philosophos cum dicerent dealbate aurum, communem aurum non intellexisse. Quum uero philosophorum aurum quod rubrum est dealbatur, dicitur in argentum conuersum esse, & argentum nominatur. Idem de sulphure intelligendum, conuersum uero in albedinem, postea uero longa decoctione rufescens, dicitur argentum in aurum conuersum esse. Præterea in libro Turbarum philosophorum scriptum est, nullam tincturam fieri posse nisi ex prædicto nostro ære, hoc autem nisi conuertatur in albedinem donec tinctura fiat, nihil efficiet.

DEMO: Fateor me tibi haud parum debere, obligatum esse quamplurimum atque deuinctum tanto beneficio, quod tanti secreti me feceris participem, fui enim hactenus cum multis in errore, ut crederem Elixir, & aurum potabile ex auro communi fieri debere.

GEBER. Quemadmodum pueri, ita tu rebus quoque aspectu pulchris delectaris. Nostra autem quinta essentia ex lapide turpi & deformi sit primo intuitu, interius uero in occulto pulcherrima.

DEMO:

DEMO: Cum pro tua singulari humanitate haud grauate mihi declaraueris, quid aurum potabile & philosophorum, ut mihi etiam paucis ostendas quid sit quinta essentia, rogo. Si enim recte iudicio præstat sanum longo tempore uiuere, quam opibus abundare.

GEBER: Verum dicis. Est autem quinta essentia secundum Marsilium Ficinum in lib. de triplici uita, spiritus animæ mundi, diffusus per partes corporeas & elementales.

DEMO: Explicatio hæc nimis obscura est.

GEBER. Dixi tibi iam sæpius in una distillatione duos fumos distillari à materia nostra, rubrum & album, hi ambo dicuntur quintæ essentiæ, dicitur autem fumus rubeus ultra supra dicta nomina quoque anima uini, ut Iohannes de Rupecissa tradidit his uerbis, Appellamus autem quintam essentiam, uini animam, uinum autem nostrum aurum est philosophorum. At fumus albus qui in suo uentre portat uinum rubeum in distillatione, proprie & uere quinta essentia dicitur, de qua philosophi locuti sunt. Dicit enim Arnoldus separatis elementis, restare certam quintam essentiam quandam quæ spiritus lapidis dicitur. Hæc autem neque elementum est, neque in se elementalem qualitatem habet actu sed uirtute, actu enim neque calida aut sicca est, ut ignis, nam infrigidat & sanat morbos frigidos, neque calida aut humida est ut aer, qui facile corrumpitur, ut tempore pestis, & in generatione ranarum & similibus uidemus, quæ ex corruptione aeris generantur. Potest enim quinta essentia ex metallis præparata, ad decem millia annorum conseruari absque corruptione modo in uase uitreo diligentissime, ne respiret obturato, reseruetur. Propterea Hermes, Plato, Socrates, & multi Philosophi qui hanc nouerunt, ipsi perpetuitatem attribuerunt, & qui ea uterentur non morituros, cum tamen & ipsi Deo ita uolente, ut reliqui mortales quoque mortui sunt.

DEMO: Ergo uanum est hac uti medicina.

GEBER. Vanum esset nec possibile hominem ut transcederet uitæ naturalem terminum, laborare, hic terminus posset tamen

tamen ad quingentesimum annum extendi, ut primis antiquis patribus constitutum erat, quemadmodum uero homo multis modis constitutum uitæ terminum morbis circumuentus minime attingere potest & uitæ spacium abbreviare potest, eodem modo poterit impedimenta hæc remouendo uitam prorogare, ut tandem naturæ suæ uitæ constitutum terminum attingat. Inter cætera uero remedia omnia quibus uitam producimus hæc quinta essentia præparata præstat, ut aperte satis demonstratum est in Dialogo nostro, cui titulus est, Lignum uitæ, dat enim homini uitam. Rasis in lib. luminis luminum dicit, aquam descendantem è maiori petra à Philosophis aqua uitæ nominari & coelum, nam quinta essentia simplex est & incorruptibilis & separata à materia elementari, neque frigida aut humida est ut aqua elementalís, ardet enim ante coagulationem, igitur à philosophis aqua ardens nominatur, præterea neque frigida neque sicca est ut terra, ut manifeste deprehendimus, calefacit enim plurimum & curat infirmitates Melancholicas quæ frigida sunt & sicca, & formam habet aquæ limpidissimæ & subtilissimæ, uarijs nominibus à Philosophis appellatur, ex proprietate aut similitudine aliqua assumpta. Sunt enim qui Mercurialem aquam quoque appellant quod à Mercurio sit distillata, aliquid mercurium solutiuum uocant, soluit enim corpora, hoc est, sui sulphuris species. Propterea dixi lib. 1. cap. 17. Aurum, hoc est, sulphur supra nominatum, facile frangi, hoc est, solui cum ipso mercurio & odore, hoc est uapore, plumbi hoc est nostri salis, & Aquila quod uolare possit supra omnes spiritus. Dicitur etiam aer propter subtilitatem, & sal Armoniacum quod sal distillatum sit, & propter consonantiam & homogeneitatem, significarunt quoque hanc antiqui Philosophi nominibus perniciosorum & ferocium animalium ut serpentis, Draconis, Leonis, Vrsi, Basilici & similibus, propter ipsius naturam horribilem & uenensam ante conuenientem digestionem. Propterea quoque aqua foetida nuncupatur, est enim amara & foetens ante coagulationem.

DEMO:

DEMO: Suspicio te tacite subindicare uelle horribilitatem & foetorem ab ea remoueri per ignem cum amaritudine; uerum quomodo hoc fieri posset, non uideo, cum sit aqua salis, uideamus enim, & ipsa experientia docemur per calorem omnia conuerti in sal cum ea corrumpere possit, ut supra diximus. Si ergo dulcia calore corrupta in sal amarum conuertuntur, multo maiorem amaritudinem recipiet hæc nostra quinta essentia distillata ex metallorum sale, sic decocta & exusta.

GEBER. Si præter sal distillatum & præparatum, hæc compositio nihil recipiet aliud, tuam sententiam probarem, recipit autem & sulphur quod hanc naturam aufert & dulcem reddit.

DEMO: Quonam modo hæc amaritudo sulphure aufertur ut dulcis fiat, cum ipsum sulphur quoque amarum sit, ut testatur Rasis qui dicit, sulphur quod Martis nomine appellatur manifeste amarum & acutum esse exterius?

GEBER. Concedo ante præparationem & decoctionem sulphur colericum, amarum & acutum esse, quemadmodum Rasis dicit. In decoctione uero occultatum manifestatur, sulphur autem in profundo & occulto dulce, per decoctionem ad suam dulcedinem trahit & transmutat sal conuersum in aquam. Alterum uero sulphur quod aurum appellatur, quod etiam in hanc compositionem recipitur huius medicinæ, sanguineum est, dulce & odoriferum ut Rasis dicit. Hæc autem transmutant huius aquæ amaritudinem in dulcedinem, quemadmodum aqua fluij Marach amara, uirtute ligni facta est dulcis. Alphidius scribit hæc uerba: Antequam hoc opus aggrediaris, præscribam tibi bonam Elixir compositionem. Primo necesse erit ut humidum sit, & cum decoquitur ut coaguletur & inspissetur ut nix uel grando & sal sapore dulci, uentre nigro, & colore albo.

DEMO: Ventre nigro quid significatur?

GEBER. Alphidij sententia est, quantumcumque nostra medicina in principio decoctionis alba sit, nihilominus nigredinem habere occultam, procedentem ex certa humiditate unctiuosa & adustiuâ, maxime uero manifestatur hæc nigredo in coagulatione

G 3

latione

latione materiae, tantum uero decoqui debet ut haec humiditas consumatur & fiat alba, tunc enim haec operatio completa est, & quemadmodum coelum supra nos non solum per se influentiam habet in haec inferiora corpora ut conseruentur rerum species, sed uirtute Solis & stellarum fortificatur, ita etiam coelum hoc nostrum ornari debet nostro sole splendido & incorruptibili, hoc est, auro nostro supradicto, in terra enim generatum est uirtute Solis a quo recipit naturam, colorem, uirtutem, proprietatem & substantiam incorruptibilem. Quare nostra quinta essentia ornata isto Sole mirabili, infundet nobis uirtutem coeli & Solis coelestis, hoc est uitae conseruationem, humiditatis naturalis reformationem, & iuuentutis renouationem. De Sole isto locutus est Isidorus lib. 16. dicendo, Chalcantum, hoc est flos aeris in medicina salis fieri sole calidissimo, & tantam habere uim astringentem, ut in os Leonis aut Ursi inspersum tanta fortitudine eorum ora constringit ut mordere non possint.

DEMO: Videtur mihi hoc impossibile.

GEBER. Per Chalcantum & florem aeris, Isidorus nostrum aes quod atramentum appellamus subintelligit, & uitriolum in sale occultum ante distillationem & fit per calcinationem simul cum sale, hoc uero aes unitum cum nostra quinta essentia, quae Ursi & Leonis nomine intelligitur tantum inuiscat & coagulat eam, ut ab ea acumen auferat ut mordere non possit, hoc est sol uere sulphur, quemadmodum uero influxus coelestis stellarum influxu augetur, eo modo & coelum nostrum non Sole tantum sed caeteris quoque stellis atque planetis coniungi debet, ut ipsius influxus & uirtus augmentetur, & ut facilius quoque coaguletur & ad perfectionem citius conducatur.

DEMO: Quae sunt istae stellae & Planetae, qui nostrae quintae essentiae coniungi debent, siue nostro coelo applicanda sunt.

GEBER. Omnia metalla philosophorum preparata nomine planetarum significata, & haec recipiuntur etiam in compositionem Elixir, propterea dicitur huic compositioni unam solam communem esse & sufficere. Tamen uerum est aptius coagula-

latius

latius in hac arte principaliter duas esse sulphuris species, Venus & Mars. Et haec erat sententia Alberti in primo de mineralibus, cap. 9. primi tractatus, cum scriberet Alchimistas singulari studio atque diligentia aquas facere, quae qualitatem haberent diuersorum elementorum uirtute & actu, hoc est ut desinent & coagulent hoc quod transmutare cupiunt. In libro de Vaporibus scriptum est, carnes uelocissime coqui adiecto uitro ex cineribus foeni & filicis, cum enim uitrum siccum sit, plurimum humiditatis e carne elicere per ebullitionem poterit, ut multo citius caro decoquatur. Cum uero uitrum hoc ex cineribus foeni & filicis alio communi uitro multo siccius sit, ergo hoc uitro adiecto multo citius decoctio perficietur, habet enim commune uitrum adhuc aliquid humiditatis quam a plumbo accepit, quod primum fuit in compositione.

DEMO: Quamuis huius rei nullum adhuc fecerim periculum, tamen haud credo adiecto uitro carnes citius coqui.

GEBER. Haec est causa multos ignorantes, & rerum naturalium imperitos Plinium & Albertum mendacium accusasse, cum ipsi hoc quod Philosophi per similitudines & allegoriam locuti sunt ex nuda litera interpretarentur, & se deceptos & elusos putarent.

DEMO: Quid uoluerunt hac re significare?

GEBER. Vitri nomine in ista arte saepenumero sulphur significatur, nam sicut uitrum commune omnes colores recipit, eodem quoque modo sulphur nostrum in preparatione omnes colores demonstrat. Propterea Argi nomine appellatur, cuius multi oculi in Pauonis caudam conuersi sunt. Per carnes uero coquendas intelligitur noster Mercurius, qui coagulari & firmari siue figi debet in aqua mercuriali mediante sulphure. Cum uero duae species sulphuris sint, una nomine Martis appellata calida & sicca, altera uero Veneris calida quoque & sicca, minus tamen ut Rasis dicit, participat enim cum humiditate mercurij quam ab eo sale accepit quae Saturnus dicitur, a quo iam dictum sulphur Veneris nomine nuncupatum, distillatum est. Propterea uer-

locius

locus coagulatur & dulcoratur ipso mercurio & aqua mercuriali, si adijcimus sulphur ex cineribus foeni & filicis, quod Martem nominamus propter nominis cognationem. Præterea notabis differentiam esse inter coagulationem quintæ essentiæ & fixationem Elixir, cum debeant diuersos operare effectus, Elixir enim transmutare debet metalla imperfecta in uerum aurum & uerum argentum, necesse igitur est ut fixum sit & in hinc autem non remanebit aqua mercurialis cum fixationem impediatur, quamuis tamen ibi maneat quinta essentia ruffa aqua forma sua permanens dicta. Cum uero quinta essentia mercurialis per os sumenda sit in modum medicinæ penetrantis per omnia membra & conseruantis à corruptione, non debet adeo fixa esse, ut in auream siue argenteam substantiam conuertatur. Sufficiet enim tantum esse decoctum & digestum, ut coaguletur & consumetur illa humiditas tam uaporosa, foetida & acuta & dulcis fiat, sic assumpta per os subito penetrabit per totum corpus, ut res omnium subtilissima & humano corpori conformis, & sua potente & diuina uirtute tantam incorruptibilitatem inducet omni loco quem penetrauerit, ut illi qui tantummodo tres guttulas per se aut alia re conueniente commixtas sumpserint, per longum temporis spacium sanè uicturi sint, ut primi antiqui patres qui lignum uitæ sumebant. Hæc omnia fabulis poetarum ab antiquis sapientibus occultata sunt, maxime uero Orphei.

DEMO: Feceris mihi sanè rem gratissimam, si intentionem antiquorum in hac re mihi declaraueris.

GEBER. In ista medicina pars est uegetabilis, hoc est, sal significatum arboribus & plantis, præterea adest etiam quædam animalis pars ut anima & aurum, significata per animalia, homines phœbum & uellus aureum. Pars uero mineralis istud sulphur fixum est, quod Martis nomine appellamus, hoc significatur per lapides & saxa, montes, ossa, & reliquis rebus duris. Aqua mercurialis & uapores significantur per auiculas, uentus, fluuios,

fluuios, serpentes, tauros & Dracones, qui custodiebant uellus aureum Marti dicatum. Propterea diximus lib. 1. cap. 15. in distillatione nullum metallum philosophorum submergi in Mercurio, hoc est in aqua mercuriali, Sole nostro excepto, & hic dicatus est Marti, quoniam coniungi debet cum sulphure Martis nomine appellato, per Orpheum uero nostra medicina significatur, hæc enim cum sit dulcis omnia supradicta firmare & coagulare potest.

DEMO: Agnosco me non satis capacem, ut hanc sententiam comprehendam tuæ expositionis, nisi mihi prius declaraueris quænam sint philosophorum metalla.

GEBER. Philosophi hanc scientiam occultauerunt sub nominibus omnium rerum in mundo, maxime uero metallorum.

DEMO: Quomodo occultabitur hæc ars sub metallorum nominibus, cum ipsa fiat per metalla.

GEBER. Certum est rem haud facilem esse posse, discernere, quando ueteres Philosophi de metallis communibus, siue philosophorum metallis loquuntur, nam primo aspectu nobis uidentur de metallis communibus uerba facere, & interdum sermonem suum incipiunt de metallis communibus, mox reliquum sermonis ad metalla philosophorum deflectunt. Qui uero huius artis noticiam siue cognitionem aliquam habuerit, & experientiam, statim nomine aliquo audito intelliget, quid in hac arte significare possit. Sit in exemplum nomen Ferri aut Martis. Si igitur Philosophus dixerit hunc in manifesto calidum esse & siccum, facilemque tincturam rubei, huius artis peritus artifex statim cognoscet eum de sulphure hæc dixisse, quum qualitas hæc ferro communi minime conueniat in manifesto. Rasis dicit in libro de diuinitate, animaduertendum esse res subtili artificio à natura taliter inuicem colligatas esse, ut in omni re omnes res sint in potentia, etiam si uisu minime comprehendantur, quod melius deprehendetur in rebus æquabilibus quam in alijs. Hoc modo interiora auri argentea esse, & interiora argenti aurea,

H inueniri

*Udo:
Sopsoni
metalla*

inueniri enim in Sole quidpiam Lunæ, & in Luna aliquid Solis, in cupro uero aurum & argentum esse in potentia sed non uisibiliter, & in his ferrum, plumbum, stannum, in quibus etiam uicissim aurum & argentum reperias. Idem scribit Albertus lib. 3. de mineralibus cap. 8. dicendo Hermetem, Gilgil & Empeoclem Philosophos & Alchimistas præclaros, cum omnium cæterorum Alchimistarum numero affirmare in omni metallo plures esse species & naturas metallorum, alia uero occultata, alia manifesta, alia interius, alia exterius, alia uero in fundo, alia in superficie apparere metalla, quemadmodum illi qui de latentia formarum disputarunt, & omnem rem in omni re esse, ut Anaxagoræ placuit, dixerunt itaq; plumbum interius aurum esse, foris autem plumbum, aurum uero exterius in superficie aurum esse, interius uero & in profundo plumbum, hoc eodem modo se habere intra se cuprum & argentum & omne metallum ad singula metalla. Præterea dicunt non nominari exteriora siue interiora metalla, & cæteræ denominationes secundum suarum partium in toto, sed secundum proprietatem & naturam prædominantis, cum prædominans id sibi inclusum teneat supra quod dominatur. Hoc modo isti omnino Anaxagoræ sententiam affirmare uidentur, qui singula metalla singulis metallis inesse prodidit, & denominationem fieri à prædominante.

DEMO: Hæc uidentur mihi impossibilia, & si recte iudico horum opinio ab Alberto reprobatur.

GEBER. Tu uersaris in simili errore cum quibusdā Philosophis, qui dicebant in mundo aliam substantiam non esse præter eam quæ uideretur. Si autem diligenter examinasses, corrupisses & transmutes aliquando metalla, & intrinsecas qualitates considerasses, & diuersitatem substantiæ & coloris apparentis, hæc tibi non uiderentur impossibilia. Præterea si tibi uidebitur Albertum hanc opinionem reprobasse, dico ab eo nudam literam reprobata, inuentionem autem antiquorum & sensum allegoricum nequaquam.

DEMO: Declara mihi igitur distincte & aperte intentionem

tionem antiquorum, & sensum hunc allegoricum.

GEBER. Per calcinationem, putrefactionem & lotionem reducimus nostrum metallum in sal album ut calx communis, & multis locis appellauimus hoc calcem. Cum autem habeat proprietatem plumbi communis, nomen plumbi inuenit. Propterea dixit Rasis loco iam citato, plumbum in suo manifesto, hoc est in superficie frigidum & siccum esse, hoc est plumbum & argentum, nigrum, molle, terreum, melancholicum, acerbum, foetidum, foemineum in actu, plumbum in potentia argentum esse. In ipsius autem profunditate calidum & humidum, hoc est aurum, aereum, sanguineum, croceum, dulce, odoriferum, masculinum, in uno latere frigidum & humidum est, hoc est, stannum & argentum uiuum siue Mercurius, aqueum, flegmaticum, album, insipidum, remissum, foemineum, in altero latere calidum & siccum, hoc est, ferrum & cuprum, igneum, cholericum, rubrum, amarum, acutum, masculinum. Intelligis nunc nimirum in uno metallo communi & uno metallo philosophorum, singula philosophorum metalla comprehendit, sic & de cæteris intelligendum.

DEMO: Hæc mihi uidentur difficilia & obscura ualde.

GEBER. In proœmio lib. 2. dixi considerationem earum rerum, quibus ad complementum huius operationis perueniatur, auspicandum esse à diligenti inuestigatione principiorum corporum secundum ipsorum profundum, occultum & manifestum. Animaduertas igitur secundum sententiam Rasis in libro de diuinitate in omni corpore tres esse dimensiones, altitudinem, profunditatem, & latitudinem, altitudo est quæ manifesta est, profunditas uero est occulta, latitudo medium tenet inter manifestum & occultum, hoc est partim manifesta & partim occulta est, istud uero sal quod plumbum appellamus, & argentum uiuum siue mercurium nondum præparatum, & aquam siccam & pastillum de quo latius dixi in capitulo de descensione, hoc est distillatione, cum in suo manifesto album sit, propterea dicitur frigidum esse, albedo enim signum frigiditatis est,

aut potius frigidū dicitur quod participat in humiditate aquæ,
de qua locutus sum lib. 2. cap. 2. & 7. Cum uero multum terre-
streitatis intrinsece habeat, ut supra diximus multis in locis de
mercurio loquentes & plumbo. Propterea sicca naturæ dicitur
quæ causa sit nos dixisse lib. 1. cap. 15. cum scilicet mercurium,
non facile adherere intrinsecus suo sulphuri quod Martem no-
minamus, quamuis habeat uiscositatē humidam propter sic-
citatem, hoc est terrestitatem ipsius per quam uiscositas tem-
peratur, & adherere minime permittitur. Propter hanc terre-
streitatem dicitur natura esse melancholicæ liuidæ & nigræ.
Notabis autem quemadmodum supradictus Saturnus albus
est, eodem modo suas intrinsecas terrestitates ante distillatio-
nem albas esse, quemadmodum loco iam citato ostendimus.
Propterea diximus lib. 2. cap. 2. de isto mercurio loquentes,
leui artificio uidere nos ab ipso exire terram nigram & foetidam
per lotionem. De terrestitate ista supra quoque locuti sumus,
lib. 2. in tertia causa descensionis, hoc est distillationis. Cum
uero iste Saturnus naturam salis habeat frigidus & indigestus,
igitur acerbus est. Propter albedinem uero & frigiditatem foe-
mineus dicitur, & propter suam fumosam & adustiuam substan-
tiam dicitur foetidus. Quum autem manifestum occulto seme-
per contrarium sit, propterea plumbum hoc in profundo, quæ-
admodum per distillationem cum forti ignis expressione mani-
festatur in oleo, calidum & humidum est, hoc est aurum, calidū
uero propterea quod sulphur rubrum est & sanguineū. Quod
autem ad compositionem huius auri Mercurius recipiatur, erat
enim ante distillationem una materia siue substantia cum mer-
curio, inde dicitur humidum esse. Citrinum uero dicitur quod
compositum sit ex ruffo & albo, aereum autem nominatur, quod
spiritus sit subtilis & sublimetur. Sanguineum dicitur quum ru-
ffum sit. Dicitur præterea & odoriferum propter suam rubedi-
nem, caliditatem & bonam substantiam bene digestum. Mascu-
linum uero quod calidum sit, & in generatione metallorum &
Elixir paterno semini simile. De his Saturni occultis secretis
in

in libro trium uerborum scriptum est, necessarium esse ut mani-
festum occultetur, & occultum manifestetur, hoc uero occultū
naturæ solis esse & ignis, & præciosissimum oleum omnium oc-
cultorum, & tincturam uiuam & aquam permanentem. Hic
uero Saturnus adhuc in uno latere scilicet latitudinis in parte
manifestus, & in parte occultus naturæ frigida & humida est,
hoc est, Iupiter & mercurius præparatus, & accidit hoc post lo-
tionem fecis adustæ. Propterea dixi lib. 1. cap. 19. plumbum
substantiæ terræ plurimum habere, ob id lauari, & in stannum
conuerti. Morienus autem dicit, corpus immundū apud phi-
losophos plumbum dicit, mundum uero stannum, dicitur autē
naturæ flegmaticæ propter suam humiditatem uiscosam. Insi-
pidum uero & remissum dicitur propter separationē multæ aquæ
acutæ in distillatione. Foemineum dicitur quod frigidum sit & hu-
midum, & in metallorum generatione, & Elixir muliebri men-
struo simile sit, in alio latere quod de manifesto & occulto simul
participat. Saturnus calidus est & siccus, hoc est ferrum & cu-
prum, quamuis (ut Rasis tradit) siccitas Veneris siccitatē Mar-
tis superet & maior sit, propterea quod participat de argento
uiuo siue Mercurio qui ipsius siccitatem temperat. Animad-
uertendum tamen est, quemadmodum lib. 1. cap. 12. monui,
& lib. 3. cap. 7 in corporibus metallicis duas esse sulphuris spe-
cies necessarias nostræ arti, quæ in manifesto dependent à rube-
dine, in occulto uero albi, nigri & ruffi sunt, unum intrinsecum
est ipso Saturno. Propterea soluitur ut cætera supradicta &
Veneris nomine appellatur, omnia autem supradicta in simul
esse ante distillationem, & omnia habere naturam salis, diximus
lib. 1. cap. 15. solui Iouem, Saturnum, Lunam & Venerem, isto
mercurio quem Saturni nomine designamus, hoc est per ipsius
uirtutem, cum omnes simul naturam salis habeant, soluantur
autem tantummodo hæ res quæ salis naturam habent, aut alu-
minis & fellis prout sæpe monuimus.

DEMO: Solutionis iam sæpe meministi, quare rogo ut
mibi declarare uelis sensum huius uersiculi. Soluite corpora in
aquam

aquam, omnibus dico qui aurum & argentum facere queritis.
GEBER. Lib. 2. cap. 17. dixi omnia corpora nostra sulphurea, sulphur & arsenicum esse, Arsenicum uero Veneris nomine appellatum distillatione soluitur (ut supra diximus.) Sulphur autem Martis nomine appellatum distillatione non soluitur, cum in se non habeat partes salugineas (ut lib. 1. cap. 3. diximus) subtiliatur autem & soluitur cum sua aqua mercuriali quam capite de solutionibus cæteris aquis acutis adiunximus. Ex his duabus aquis sulphureis unam accipe quam uolueris, scilicet hanc quæ Venus & aurum dicitur, hanc da bibendam inimico tuo, hoc est coniunge illam sulphuri quod ferrum dicitur. Diximus enim loco iam citato sulphur cum suo simili siue comperi, hoc est arsenico tincturam fieri. Intelligitur autem per Leonem antiquum siue Draconem mercurius conuersus in sal, antiquum uero uocant quod incorruptibilis sit. Ex hac sententia reliquos uersus quoque intelliges, scilicet qui soluere non poterit subintelligendum nostrum arsenicum & mercurium nostrum, neque subtiliare sulphur, corpus sulphureum non tangat, neque argentum uiuum nostrum, non poterit enim fixum sulphur quod Martis nomine appellatur, tenere uolatile arsenicum nisi per optime commixta fuerint, & ex duobus unica substantia facta fuerit, quod cum aqua mercuriali quam aquam uiuam appellamus fieri potest, quæ medium tenet in commixtione tincturatum, hoc est inter sulphur & prædictum sal præparatum, sal dissolutiuum appellatum. Rasis mentionem facit in suis scriptis horum sulphurum, & dicit aquam æris solutam ad rubrum & meliorem & fortiorem esse quam ferri aquam, hoc est cum ferrum sublimatum fuerit in rubedinem conuertitur, & acetoadiecto rubicundum colorem acquirit ut sanguis. Quum igitur sulphur Martis nomine appellatum quasi extrinsecum sit in supra dicto Saturno, Propterea in præparatione facilius ab eo separatur à commixtione, hanc ob causam diximus lib. 4. cap. 14. ea metalla quæ paruam quantitatem mercurij habent, facilius separari à commixtione salis, & eodem loco de isto sulphure Martis

is nomine appellato, dixi Martem fusionem non habere, hoc est non solui. Propterea cum isto sale non commisceri, quod sit per priuationem multæ humiditatis mercurialis. Propterea cap. 10. eiusdem libri diximus, corpora ab inuicem per ista duo examina non separari (hoc est in calcinatione sulphuris cum acetum & sale, & in distillatione à sale & separatione) nisi per diuersitatem compositionis ipsorum substantiæ, nam ex ea diuersitate nascitur diuersitas fusionis, hoc est solutionis, spissitudinis & raritatis, quæ principales causæ sunt separationis nostrorum metallorum. De solo Marte autem loquendo, dico ipsum esse igneum, hoc est sulphur rufum calidum & siccum, & facilis combustionis ante præparationem, propter multam unctuositatem cholericum propter uehementem calorem, amarum & acutum, quum cholericus sit, est namque cholera propter indigestionem cibus amarus & acutus. Dicitur autem masculinus quod calidus sit, & principale semen metallorum & Elixir. Ita nimirum comprehendens in uno metallo communi omnia metalla philosophorum comprehendit, & ibi aurum & argentum esse in potentia propinqua, quum in ipso sit ipsorum semen à natura pro parte digestum & fixum, nec aliud tamen esse præter sulphur & argentum uiuum. Si uero huius rei certificari uoles, considerabis ea diligenter quæ lib. 2. ca. 7. & 16. & lib. 3. cap. 4. circa finem scripsimus.

DEMO: Nisi praxin uidero huius operationis non satis capacem me sentio ut hæc intelligere queam, tamen animaduertam artem naturam in multis imitari.

GEBER. Natura per decoctionem adurit terram & aquam simul commixta, & uitriolum generat, ars uero adurit sua metalla, & redigit ea in calcem in qua uitriolum occultatum est, naturæ & artis semen, per putrefactionem autem & separationem extrahitur uitriolum & sulphur. Natura resoluit suum uitriolum & exhalat duplicem fumum, ars simile facit in suo uitriolo. Natura per sublimationem ducit duplicem illum fumum in loca mineralia, & ipsum coniungit cum sulphu

Praxis

re fixo, ars similiter suum duplicem fumum coniungit cum sulphure fixo. Cum uero fumus ille albus nobis magnum impedimentum esset futurum in fixatione, propterea remouemus illum & in ipsius locum accipimus mercurium uiscosum coagulatum, quem à fecibus adustis extraximus. Propterea diximus lib. 2. cap. 6. semper illud separari quod corpori in capello Aludis propinquius sicut in puluere sursum eleuatum, hoc est in aquam solutum ab eo quod remanet in fundo uasis preparatum, natura quoque illud sulphur fixum lauat, simile facit ars. In lotionem autem huius sulphuris ruffi in colore uini ruffi, primo calcinatur & fit nigrum propter ipsius oleaginitatem, & à Raymundo nigrum nigro nigrius appellatur sui uitrioli. Propterea diximus lib. 4. cap. 20. Martem in omni genere combustionis nigredinem & fuscum colorem creare plus tamen aut minus, quo metallum magis aut minus calcinatum fuerit, nam per fortem calcinationem sulphuritas adustibilis consumitur, ut lib. 3. cap. 7. ostendimus. Hac de causa omnes Philosophi maxime in hoc conueniunt putantes illas debere esse nigras, fortasse ut propter abundantiam sulphuris calx non uitrificetur, ab hac nigredine usque ad albedinem omnes sui ceteri colores apparent, sunt enim albedo & nigredo externi & plane contrarii colores, & omnes ceteri colores plane intermedij. Propterea semper in hac preparatione quotiescunque de gradu ad gradum aliquid de nigredine deperditur, semper color apparet minus niger, quousque tandem ad ultimum & perfectum colorem albedinis perueniatur.

DEMO: Credebam hanc colorum diuersitatem apparere post coagulationem Elixir, dixisti enim lib. 2. cap. 16. proprietatem esse sulphuris cum argento uiuo, colorem rubrum creare aut citrinum secundum quantitatem commixtionis, proprietatem uero remotionis sulphuris esse, dare mercurio albedinem per ignem. Hac igitur causa est diuersitatis colorum in ipso post ipsius coagulationem in petram siue lapide. Hunc uero modum loquendi non intelligo, nam cum sulphur & mercurium

curium simul poneres ut coagulaentur, putabam amplius non remouendos neque separandos esse, quomodo erit igitur sulphur causa uarietatis colorum post coagulationem Elixir?

GEBER. In sulphure ut Albertus de mineralibus tradidit, sunt duae unctuositates adustivae, una maior & quasi extrinseca, altera minor & intrinseca. Prima rubra est & remouetur per lotionem, intrinseca uero consumitur post coagulationem Elixir, quod primo nigrescit & deinde successiue paulatim minuitur, & consumitur ea humiditas unctuosa quae nigredinis causa fuerit. Hoc modo dicimus sulphur remoueri quoniam conuertitur in albedinem perfectam, & postea in colorem citrinum, ultimo uero in colorem rubrum, fit igitur sulphur duabus uicibus nigrum & bis album & bis rubrum.

DEMO: Quanto temporis spacio coagulatur post preparationem sulphuris & mercurij?

GEBER. Simul postea in uas longi colli & rotundae capacitatis impignatam cinerum cum igne lucernae, quae quintuplex siue sextuplex elichnium habuerit, coagulabitur uiginti dierum spacio aut citra. In speculo Alchimiae scriptum est, materiam lento igne regendam donec maior pars in terram nigram conuersa sit, quod fit in 20. dierum spacio.

DEMO: Eo tempore quae apparebunt signa?

GEBER. Loco supradicto scriptum est, materiam cum ignem senserit, subito in aquam solui, & tunc spiritus sursum eleuari & ascendere per collum longum uasis, & supra aquam subito congregari oleum in modum nebulae nigrae. Ideo dicit Ioannes de Rupeiffa, scilicet post calcem eleuari pelliculam quandam nigram ut oleum, deinde uero post paucos dies materia coagulari sub aqua in medio uasis eo loco, quo ignis flamma ipsum uas tangit, & paulatim restare & augmentari eam materiam coagulata, donec quasi terrae globus in medio aquae in prima creatione mundi materia haec arida emineat, ut insula in medio Maris ab aqua circumdata, compremuntur autem aqua & sulphur & simul in colore nigro coagulata, in forma oui quod suo acumini insistat.

I DEMO:

DEMO: Quamdiu durat hæc nigredo donec incipiat des-
albari.

GE BER. Scriptum est in libro Rosarij quadraginta dies
bus continuis, nam & alteram aquam permanere nigredine co-
opertam, eam uero nigredinem ultra quadraginta dies non durare
si recte & modo debito gubernata fuerit, hæc à ueteribus
sub uelo fabularum poeticarum occultata sunt.

DEMO: Mirum fanè Philosophos ueteres hanc artem
tam obscuris & Chimericis figmentis occultasse, quæ à nostris
grammaticis declarantur & detorquentur ad sensum moralem.

GE BER. Qui huius scientiæ nullam habuerit cognitio-
nem, non capiet rationem aut intentionem ueterum Philoso-
phorum, fingendo tantum numerum deorum & deorum, aut
quid isti per istorum generationem stupra & amores uariasq[ue]
mutationes designare uoluerunt non intelliget. Stultum enim
esset credere hæc ficta, ut morum disciplinam occultaret, quam
tanta cum laude & publice & priuatim uerbis & factis in omni
uirtutum genere adeo strenue proposuerunt.

DEMO: Si me tanti secreti faceres participem, præter cæ-
tera tua in me collata beneficia, hoc unico me quàm arctissime
deuincires tibi.

GE BER. Ne forte credas me solum huius opinionis esse,
legas Albertum lib. 1. de mineralibus, cap. 4. qui dicit, Empe-
doclem qui longo tempore præcesserat Hermetè confirmasse
lapides creatos ex calore ardente, huius affirmationis originem
corporis ex antiqua fabula Pyrrhæ & Deucalionis, in qua fabu-
la lapides magnæ matris ossa dicuntur, Ossa uero secundum
Empedoclem pro parte ex Vulcano composita sunt.

DEMO: Mihi uidentur uerba hæc ab Alberto in hanc sen-
tentiam minime dicta esse.

GE BER. Lapidés à calore ardenti generati colores sunt
nostrorum metallorum ex ignis uehementia generati, & pro-
pter duritiem ossa uocantur, & partim ex Vulcano composita
sunt, hoc est ex sulphure quod ignis nomine appellatur, quod in
ipsis

ipsis prædominet ignis, hoc est sulphur. Sunt autem lapides ma-
gnæ matris dicti, hoc est terræ, quod eorum generatio sit ex me-
tallo, quod magnam quantitatem terræ in se continet, nam to-
ta substantia fixa & terrea sunt. De Pyrrha & Deucalione fa-
bulantur Poetæ, hos tempore diluuij in nauicula, quam conscen-
derant, saluatos euasisse solos, per diluuium significare uolantes
nostras aquas albas. Verum per Pyrrham & Deucalionem in-
simul significabāt sulphur istud subtile, quod supra Hermophro-
dita nuncupari diximus, hi duo saluantur conscensa nauicula,
hoc est in illa nigra pellicula quæ supra aquam eleuatur & innat-
at ut oleum. Per illos lapides quos proijciebat Pyrrha, & con-
uertebantur in foeminas, significarunt argentum uiuum, hoc q[ui]
finita distillatione remanet in Boccia fixum & terreum, per lapi-
des uero à Deucalione proiectos qui in masculos conuerteban-
tur, significatum est istud sulphur, quod Martis nomine supra
appellari diximus. Ad hæc legimus apud Albertum lib. 1. cap.
8. 2. tractatus, fabulã de Gorgone, quam finxerunt Poetæ, om-
nia quæ conspiceret in lapides conuertisse ita explicandam esse,
ut per Gorgonem intelligamus uirtutem & potentiam minera-
lem, & per conspectum Gorgone, dispositionem humorum cor-
poris ad uirtutem lapidificatiuam.

DEMO: Explicatio hæc multo obscurior est, quàm ipse
textus sit.

GE BER. Mineralia hæc sulphures sunt, uirtus uero earū
fortis, uirtus est metallica induratiua & figens, aspectus autem
uaporum, corporum metallicorum ad uirtutem hanc minera-
lem, fit cum iam fumi ascenderunt in collo longo uasis siue Bo-
ziæ, & respiciunt & reducunt retro se ad hanc uirtutem minera-
lem, quæ indurat & conuertit istos uapores in lapidem nobilif-
simum philosophorum. Vxor Loth ignem fugiens contra Dei
iussu retro spectans conuersa est in statuam salis. Poetæ fin-
xerunt Iouem amore captum Ganimedis eum rapuisse in aquis
lam conuersus & in coelum portasse, quæ autem sæpius à nobis
dicta sunt de duplici illo fumo in hac fabula comprehenduntur.

Nam per Iouem significatur supradictum sal, quod per distillationem conuertitur in aquilam, hoc est in aquam mercurialem quam in ista arte aquilam nuncupare consueuimus, propterea quod superuolat omnes alios spiritus. In libro de aluminibus & salibus, legimus atramentum, hoc est sulphur regi per aquilam affirmante Geber philosopho, quo loco sal armoniacum intelligi debet, per Ganimedem tantae pulchritudinis intelligendum sulphur, quod aurum appellari diximus alibi. Iupiter uero huius amore capitur, propterea quod naturaliter inuicem coniuncti & uniti sint in substantia una, propterea in distillatione portat eum secum subuolando in caelum, hoc est in capitulum siue capitellum bociæ, hoc est uasis in caeli figura concameratum. Præterea scribit Virgilius in 6. Aeneid. de Dædalo cum suo filio incluso in labyrintho ipsis aptasse alas ex pennis cum cæra quibus euolarent ex labyrintho. Icarus uero nimis alte uolans in mare præcipitatus est, liquefecerat enim Solis calor cæram cum qua alæ compactæ & sibi adaptæ erant.

DEMO: Huius fabulæ expositionem auidè expecto.

GEBER. Dædali nomen græca dictio est, latinè uarium significans, & designat nobis sulphur, quod Martis nomine nuncupari diximus, quod admodum uarium est transmutando se de colore in colorem, & ab una natura in aliam, sulphur istud patens est alterius sulphuris admodum subtilis & fusilis, quod patens Icarum nomine Dædali filio intelligitur, est enim arsenicum subtilior & fusibilior pars Martis. Per Labyrinthum poetæ intelligere uolunt uas siue Bociam, aut potius uilem lapidem philosophorum, in quo dicti sulphures inclusi sunt. Alæ autem quibus auolare conantur, & in altum feruntur, sunt hæc res de quibus mentionem feci lib. 2. cap. 10. dicendo, Corpora quæ indigent ad ministracionem rerum subleuantium aut exaltantium, sunt Venus & Mars, propter earum tardam fusionem, hoc est solutionem. Venus enim Tutiam indiget, Mars uero arsenico, nam his rebus facile eleuantur & sursum feruntur, nam inter ipsos magna quædam conuenientia est.

DEMO:

DEMO: Mihi persuadeo & hunc locum ex illis esse, quos tu solus intelligis.

GEBER. Per tutiam significatur aqua mercurialis, quæ per distillationem exprimit ex dicto sale extracto è lapide Venerem, quam Icarum nomine significamus. Iste Icarus simul aqua ista alte uolat, hoc est in capitellum uasis usque eleuatur, calore enim sal dissoluitur. Icarus uero per rostrum capitelli in uas recipientis cadit in aquam amaram & ibi suffocatur, nam per decoctionem nigrescit. Alæ uero cum quibus Mars auolat ex dicto lapide arsenicum designant, ut apertè satis diximus lib. 3. cap. 16. Propterea quod humiditas & acuitas aceti, mediante calore fumi agens in corpus calcinatum & subtiliatum, dissoluit enim & attrahit substantiam salis occultam in isto calore, cum eodem attrahendo subtile quod sulphur Venerem nuncupamus, in profundo huius salis inclusum. Nam propter colligantiam sulphurum in hac putrefactione arsenicum attrahit & sursum ferri, & sublimari facit Martem. Cæra autem cum qua alæ adoptatæ & affixæ erant, est supradictum sal uiscosum dealbatum, ut cæra alba Tyrrhenia superius nomine Iouis appellatum. Tradidi autem hæc fusius, lib. 3. cap. 7. propè finem loquendo de corporum eleuationibus cum spiritibus. Meminit insuper Virgilius ramum aureum quo detruncante statim alius subnascitur similis, per arborem significare uolens sal uegetabile, ex quo per ignis expressionem distillatur illud sulphur quod aurum appellamus. Cum enim totum istud sulphur una uice simul omnem rem non exprimatur, sed paulatim guttulam guttula insequendo, finxerunt ramo uno detruncato statim alium subnasci, hoc est expressione forti ignis. Sed hoc Senior Philosophus apertius demonstrat dicendo, animam hanc è petra non exprimi posse una uice, sed multis uicibus & paulatim, Propter hanc causam ueteres eam animam & animas, florem & flores, tincturam & tincturas, sanguinem & sanguines, pinguedinem & pinguedines appellasse, propter tardum egressum de gradu ad gradum. Finxerunt etiam Iouem iratum patri suo Saturno genitalia excidisse cum acu-

! 3 tissima

tissima falce, & hæc cecidisse in mare, & ex cōmitione ipsorum sanguinis cum spuma maris Venerem procreatā. Per Saturnū intelligentes prædictū sal q̄ pater Iouis dicitur, hoc est ipse sal preparati quod ab isto generatur, istud sal positum in ignē in uase siue Boccia, Iupiter iratus & igne alteratus dicitur, & soluitur in aquā subtilē & acutā, significatur p̄ falcem acutā cū qua Iupiter iratus patri genitalia excidit, hoc est separat & attrahit secum partes masculinas siue uirilia, hoc est sulphur intrinsecū in ipso sale, & simul cadunt in uas recipientis, q̄ significatur per ca sum in mare, scilicet in aquam salis, ex isto sale & sulphure generatur Venus, ut supra diximus. Hæc aqua currus Phaetontis, quē Poetæ Eridanū uocant, propterea q̄ ipso uehatur noster Sol & spiritus foetentes quos appellamus æs, sinxerunt etiā quidam Mineruam filiam esse Iouis, Iupiter em̄ suum caput feriens, armatā ex ipse cerebro profilisse Mineruam. Figmentum hoc ita intelligendū esse censeo, Iuppiter in ignē alteratus caput suū cōuertit, hoc est sal istud q̄d Saturni nomine nūcupamus, in quo sal istud subtile, album, molle, humidū ut cerebrū continetur, ex quo p̄ distillationē nascitur Minerua armata, hoc est aqua illa uestita siue amicta subtilissima parte sulphuris, q̄ Martis nomine uocamus. Dicūt præterea Vulcanū amore captum Mineruam peritacius cōsecutā tandē ueste arripuisse, & semen in terrā profudisse, ex quo puerulus statim natus sit, sic Mineruā Vulcani uim euasisse. Per Vulcanum intelligimus sulphur quod ignem uocamus, & ferrum magno amore afficitur ergo aquam Mercurialē quam Mineruæ nomine significamus. Sunt em̄ in simul in uno eodemq̄ metallo. Propterea hanc in calcinatione sequitur & in putrefactione. Cū uero naturæ sint diuersæ & facillime ab inuicē separantur, sinxerūt mineruā Vulcani congressum fugere, cū hoc sulphur non retinet semen quemadmodum aliud subtile sulphur. Propterea dictū est hanc arripuisse ueste quod cum ipso unitum sit, & cū suo sale coniunctū quasi extrinsece & sic inseparatione dimittit suum semen, hoc est eam partem subtilem sulphuris spargendo in terram ipsius salis. p̄ distillationē uero nascitur illud sulphur quod Ganimedis nomine significari

supradiximus, quēadmodū etiā Appollinis & Phœbi, & sic eua sit uires Vulcani p̄ remotionē siue separationē hanc, quæ fixationi impedimēto fuerat. Finxerunt etiā ueteres à Ioue amatam Io, ipsa uero Iouē fugiens à crassa & obscura nubecula circūdatam, ut in cursu subsisteret, p̄ Io significantes supradictam aquā Mercurialem à Ioue amatam cum eiusdem substantiæ sint, simul uero iuncta & Bociæ inclusa ad ignē aqua per distillationē aufugit p̄ longū collū uasis, deinde recidēs ad fundū ubi à Ioue circumdatur pellicula nigra supradicta p̄ q̄ coagulatur & firmatur Io, hoc est in cursu sistitur. Istæ nigræ pelliculæ uela sunt quibus Theseus redijt nauigiæ Athenas, quæ uidēs Thesei pater sibi psuadēs filiū obijisse ex desperatione, se præcipitē dedit in mare et ibi aquis suffocatur. Per Theseum significare uolentes sulphur istud subtile quod in pellicula aut potius oleo isto continetur p̄ Thesei nomē significatū. Pater uero Thesei Egeus (hoc est sulphur crassum magis) se præcipitē dat in mare, hoc est in aquā salis, & ibi soluitur & moritur, hoc est suffocatur, nam secūdo denigratur. Inter reliqua plura eiusmodi poetica figmenta tradiderūt ueteres post diluuiū & terræ exiccatū ab inundatione aquarū uarias animalium species à terra productas, inter cætera uero animalia serpentē quandam produxisse, hanc sagitta interemptā ab Appolline siue Phœbo, Hanc fabulam hoc modo interpretati sunt, per distillationem quam etiā sublimationē appellamus, primū lento igne diluuiū uenit, hoc est intro humiditas aquea apparet, hæc remota & fortificato igne terra, hoc est, materia nostra, quæ multum in se terrestre itatis habet, producit animalia, hoc est sulphur istud subtile quod animale dicimus. Verum inter animalia cætera etiā serpentē illū gignit, quem Phitonē appellant, hoc est, aquam foetidā, quam Phœbus occidit, hoc est à nostro sale coagulata & denigrata in medicinam humani corporis. Fingunt præterea Martem filium Iouis & Iunonis, sunt tamē qui Martē sine patre à sola Iunone procreatū uelint. Per Iunonē uero etiā si sæpius elementū aeris intelligant, tamē cum dicunt Martem filiū esse Iunonis sine patre natum, per Iunonem terræ elementū intelligunt. Iupiter autē post putrefactionē cū Marte & Iunone reperitur. Quod autē per lotionē Mars ab ipsius uentre separatur, p̄pterea dicitur ipse filij. Cū uero filius saltē in aliqua parte patri similis esse debeat & patri, hoc uero sulphur q̄ Martis nomine intelligimus Iouis nullā similitudinem penitus referat, calidus enim est & siccus, rufus, durus, absq̄ uiscositate & solutione, & quasi argento uiuo priuatus, Iupiter

Iupiter uero frigidus & humidus est, albus, mollis, uiscosus, facilis fusionis & solutionis, quasi argentum uiuum mortificatum, hanc ob causam finxerunt Martem Iunonis filium, hoc est terræ, pinguedo enim terræ est.

DEMO: Ostende igitur iam quo loco Iunonis nomine terræ elementum intelligunt?

GEBER. Finxerunt Iunonē filiam esse Saturni, & Opis sororem & uxorem Iouis, & in eodem partu ante Iouem in lucē æditam, reginam esse deorum & dearum, diuitiarū, præesse partui & matrimonio. Aqua uero Mercurialis per Iunonē significata dicitur filia Saturni, distillatur enim ab ipso & sua terra significata per Opim. Hæc autem largitur diuitias, hoc est aurū nostrum, & in ea distillatione generatur Iuno, hoc est aqua illa Mercurialis significata per elementum aeris & Iouis, hoc est sal quod in fundo uasis siue Boziæ remanet inter feces. Quum uero aqua Mercurialis distillatur prior & prima exeat extra Bocciam siue uas distillationis, dixerunt ueteres Iunonem in eodē partu ante Iouem natam, Idem significare uolebam lib. 1. cap. 11. differendo de præparatione Iouis, dicendo, Saturnum eodem modo præparari (deridens eos qui non sunt filij huius artis) aliquando solummodo hoc quod corpora non potest frangere, hoc est terrestritas quæ non frangit, hoc est non soluit corpora sulphurea, adijciendam uero aquam mercurialem quæ prius antequam Iupiter redeat in corpus ex sua calce, hoc est sale albo ut uera calx. Præterea dicunt Iunonem præesse partu, quod distillando producat in lucem Phœbum, ob hoc etiam Lucina dicta, matrimonio quoque præesse dicitur, propterea quod intermedium quoddam sit in coniunctione tincturarum sulphurearum, hoc est Veneris & Martis. Significatur autem per subtilissimum rete fabricatum è calibe. Dicebat Morienus, animam, hoc est, Venerem non coniungi cum corpore, hoc est cum sulphure Martis nomine significato nisi mediante spiritu, hoc est, aqua hac spiritali. Dicitur etiam Iouis uxor propterea quod hæc duo simul nostrum aurum progenerent, aut quod si mul

simul iuncti sunt & uniti ante distillationem, & adscribunt ipsi regnum super omnes Deos & deas gentiliū, quos significamus nostris metallis. Hæc enim regit, nam per hanc nascuntur ac soluuntur, subtiliantur ac separantur, coniunguntur, mortificantur, uiuificantur & fructificant, propterea finxerunt eam etiam deam diuitiarum.

DEMO: Ne mireris hæcenus tam prolixum sermonem non interrupisse me, nam ut uerum fatear, plurimum delectatus sum hac interpretatione, adeo obscurarum atque plane Chymicarum, aut potius monstrosarum fabularum & figmentorum, & (ut dicam quod sentio) plane persuasum habeo te eiusmodi fabulas omnino detorquere in tui animi sententiam, etiam si ueteres eius intentionis in quam tu eas detorquere studes, nequaquam fuissent unquam.

GEBER. Si tu aliquando interfuisses praxi huius artis, & eius rei periculum fecisses, & filius esses uotis, hanc ueritatem etenim cognosceres & perciperes. Nam nisi negaueris hanc opinionem ueterum quam tibi dixi, scilicet omne metallum in omni contineri, & huius dicti explicationem per me tibi traditam, penitus intellexeris, nunquam negabis hanc ueram esse intentionem antiquorum poetarum, in suis fabulis & figmentis, nam omnibus modis elaborauerunt, ut hanc scientiam penitus obscurarent & absconderent suis figmentis & fabulis poeticis, ut naturæ secreta ignorantibus & indignis occultarent, quod etiam plures sapientes harum rerum periti, mecum affirmare non dubitauerunt. Scribendo etenim finxerunt Latonam stupratam à Ioue, propter quam rem Iunonē de cœlo descendisse, hanc in Insula Delo inuenisse, ubi Phœbum & Dianam peperit. Per Latonam intelligentes illud sulphur, quod supra Veneris nomine significari diximus, quod cum impurum sit & alteratum, compositum de Ioue & Iunone, hoc est de aqua illa aerea, descendit de cœlo, hoc est de alembici capitello, & inuenit Latonam in uase siue Boccia, quæ ibi parit Elixir album & rufum. Finxerunt etiam Vulcanum filium esse Iouis & Iunonis, quem

K admodū

admodum etiam supra de Marte diximus, quum uero deformis
esset & facie turpis, subito fuit deiectus in Insulam Lemnios, &
ibi nutritus & educatus à simijs. Per Vulcanum intelligebant sul-
phur quod Martis & ignis nomine significari iam sæpius monu-
imus, quod post putrefactionē coniunctum est & unitum Ioui
& Iunoni, sed in diuersa natura fusione & spissitudine & rari-
te & ab ipsis separatur, propterea quod, ut lib. 3. cap. 4. di-
ximus, argentum uiuum aliud sulphur non recipiat, eo excepto
quod suæ naturæ est, hoc est arsenicum quod de natura salis
participat. Propterea dicunt Vulcanum esse filium ipsorum
quod ab eorum uentre separetur, quum uero turpis sit & de-
formis propter suam unctuositatem adustiuam, abijcitur in
Insulam Lemnios, hoc est in uas siue Bocciam in quam cadunt
sagittæ, hoc est hæc sulphura, quæ generata sunt ex uaporibus
calidis & siccis: ibi nutritus & educatus à simijs, hoc est, à ue-
ris artistis siue huius artis perfectis artificibus, qui naturam
imitantur. Ad hæc sinxerunt Athalantam omnium hominum
uelocissimum cursorem, superatum tamen & uictum tribus
pomis aureis, per Athalantam significantes nostram aquam
uelocissimam & leuissimam super coniuncta sulphura, ipsis ue-
ro coniuncta, hoc est Marti, Soli & Veneri in simul, aut cum
Ioue qui semper plenus est Apollinis & confectus, formatur &
coagulatur, hæc tria poma tres boli sunt, quibus Theseus inui-
scabat ora Minotauri in Labyrintho, per Minotaurum posi-
tum in Labyrinthum significatur nostra quinta essentia, quæ in
uase siue Boccia inuiscatur & coagulatur, cum supradictis sul-
phuribus.

DEMO: Magnas tibi gratias ago, quod me tanti secreti
uoluisti fieri participem, ut citra omnem inuidiam ea quæ ab
antiquis summo studio occultata sunt pro singulari tua huma-
nitate mihi aperires & explicares, nam inde spero tandem me
uerum sensum fabularum & figmentorum poetarum inueni-
turum, cum mihi igitur hac parte satisfactum sit, eiusmodi in-
quisitiones relinquemus, ut sermo noster inchoatus eò redeat
unde

unde discessimus de metallis uerba facientes, scilicet ex quo
nam metallo supradictæ res fieri debeant, nam cum ex uno so-
lo nec tamen ex auro communi fieri debeant, persuasum habeo
ex argento fieri debere, & hoc non citra rationem, quum tu
beas illud aurum accipiendum, quod in profundo metallorum
occultatum sit. Cum uero Luna in profundo aurum sit, ut in
Testamento aperte demonstrasti, omnino argentum accipiendum
erit nobis absq̃ dubio. Scripsisti etiam lib. 1. cap. 18. Lu-
nam esse tincturam albedinis. Et plures Philosophi Lunam
fermentum albedinis nuncupant, & Medici argentum in suas
mixturem medicamentorum recipiunt. Albertus adhuc in fine
tertij libri de mineralibus dicit, nos certo scire, quod habentia
symbolum in materia & uirtutibus, & potentijs naturalibus, fa-
cilis est transmutatio adinuicem. & paulo inferius, Non lateat
nos, inquit, quod in omnibus quæ circulares ex se inuicem ha-
beant generationes, facilior est transitus eorum quæ in pluri-
bus habeant convenientiam, propter hoc etiam ex argento fa-
cilis sit aurum quam ex metallo alio, non enim mutari oportet
in ipso nisi colorem & pondus, & hæc de facili fiunt, compa-
cta enim substantia magis adhæret pro certo pondus diminu-
to aqueo, & aucto bono citrino sulphure consequenter uaria-
bitur color, hic autem modus est & in alijs.

GEBER. Pro certo tibi dico, si tota substantia aurea siue
argentea nobis præparanda esset, non autem reducendo eam
ad materiã suam primam, hæc longe ceteris præstare, sed hoc
modo parum esse utilia. Verum est secundum uiam breuem
supradictam ex argento, facilius aurum fieri posse quam ex
alio quouis metallo. Propterea quia consumata humiditate
aquea per calcinationem substantia reducta, sit magis fixa.
Propterea dixi lib. 2. cap. 18. pondus accrescere, & per minimã
admixturem nostri sulphuris boni & preparati in manifesto
albi, in occulto uero citrini & ruffi, pluribus diebus simul deco-
cta tandem mutari in colore, quia color tincturæ in sulphure
occultata per uirtutem caloris manifestabitur, & hic modus est

communis in omni metallo. Loquendo autem de preparatione Elixir secundum uiam prolixiorē nouem mensium, hoc est reducendo metalla ad eorum materiam primam, fieri non potest ut aurum siue argentum sint meliora ceteris metallis, nam in his non restat prima substantia nec primae qualitates, exceptis intrinsecis per omnibus sunt communes. Verum est (ut iam diximus) unum ex ceteris metallis in sua minera aliquam acquisisse substantiam & proprietatem, quibus praeparatum aptius & propinquius fiet nostrae arti auro & argento, quemadmodum breui intelliges. Respondendo uero tuis rationibus adductis, dico etiam si saepius philosophi per Lunam intelligant, & Iouem & Venerem & Mercurium, nihilominus per Lunam uocabulum etiam intelligi debere sal Saturni nomine significatum, quod in suo profundo ipsum aurum philosophorum est, ut supra diximus. Possumus autem per Lunam intelligere sulphur praeparatum album ut Luna, & hoc in profundo aurum & argentum est, & tinctura & fermentum albedinis & rubedinis supra suo mercurio, argentum hoc indurat & figit nostrum Iouem, & conuertit ipsum in naturam metallicam, & commiscetur nostro Soli, ut aperte ostendimus lib. 1. cap. 18. Etiam possumus per Lunam intelligere Elixir album, hoc enim est tinctura albedinis, & fermentum albedinis in multiplicatione, & in secreto aurum est, & facillime in aurum conuertitur, quia continuando uel fortificando ignem, materia magis figitur & pondus accrescit, & tinctura ruffa sulphurea, quae in profundo latet manifestatur. Si autem de Luna medicinam aliquam facere uoueris pro humano corpore, eodem modo fit quo superius de auro a nobis dictum est.

DEMO: Si supradictae res omnino e metallis fieri debeant, tamen ex perfectis metallis fieri non possunt, necesse est ex imperfectis metallis ea facere, sed prius praeparatis.

GEBER. Secundum opinionem & rationes Rogerij Baconis, quas supra allegauimus de auro communi uerba facientes nullum dubium est, nam haec scientia tractat de corporibus imperfectis

imperfectis in quantum conuenit ea facere perfecta, ut in praefatione libri inuestigationis ostendi, & Calisthenes summus in isthaec scientia uir, dicit Alchimiam scientiam esse, quae inferioribus metallis excellentiam & nobilitatem superiorum tribuat, & beatus Thomas in principio 4. lib. Metheo; dicit. Praecipuus Alchymistarum scopus est transmutare metalla (scilicet imperfecta) secundum ueritatem & non sophisticè.

DEMO: Puto per percoctionem Elixir imperfecta metalla perfecta fieri.

GEBER. Haec dico, si absque corruptione rerum extranearum praeparatum perfectum fieri Elixir, & hoc satis clare aperte demonstraui in proemio libri Inuestigationis, & in cap. de praeparatione aceti acerrimi, & adhuc lib. 1. cap. 8. dicendo quod in depuratione metalla imperfecta ingenio & industria per artificium reducantur in puram & nobiliorem substantiam breui tempore, quod a natura non potest fieri, & in lib. Testamenti dixi, quod omne metallum, intellige imperfectum, per calcinationem possit conuerti non solum in sal, sed etiam in uerum Solem & ueram Lunam, neque tu poteris mihi hoc loco obiecere, intellexisse me de metallis perfectis, quum haec sint uerus Sol & uera Luna, neque per projectionem sed per calcinationem hoc fit, praeterea diximus in lib. Inuestigationis, cap. de Vitriolo, quod ex corporibus imperfectis extrahantur diuersa uitriola, quae nobis necessaria sunt & utilia, diximus etiam diuersa uitriola, quod in ista arte non solum alumina sed etiam sulphures uaria genera dicuntur uitriola, lib. 4. cap. 9. uerba faciens de medicina tingente, Lunam in aurum, diximus fieri hanc, antecedente administratione nota & certa corporis imperfecti. Et si mea opera a me conscripta diligenter euoluisti, animaduertisti nimirum me in lib. de radicibus hanc sententiam protulisse, uidelicet cum uideremus corpora imperfecta, nostra experientia & industria praeparata & mundificata ab omni superflua corruptione, maiorem claritatem & splendorem acquirere, quam corpora naturaliter perfecta, nos tandem ex ea consideratione peruenisse

ad finem huius operæ & scientiæ. In lib. speculi Alchimie scriptum est, si inuenimus materiam in qua sit argentum uiuum mundum, clarum, album aut ruffum congelatū in massam nondum perductum ad complementum tali modo, ut nostra industria & naturali ingenio ad intimam ipsius perfectamque mundificationem, & completam puritatem peruenire possimus, taliter ut post complementum operæ mille uicibus fortius & perfectius sit alijs corporibus coctis simplici calore naturali iam degustaturos nos delectabile hoc, supra quod omnis intentio philosophorum fundata est. Præterea dicit Albertus lib. 5. de mineralibus cap. 1. omnium metallorum proprium esse, ut appareant incompleta esse in specie, & ideo in quolibet conuertibilia, mediū uero proprie dictum habet informem naturam, quæ formatam distinctam extrema retinent, propter quod extrema per ingenium & naturam de medijs reducuntur, quando unius unius extremi supra alterum, debemus autem medijs naturam summe notare ad transmutationem metallorum, quia in eis consistit plurima scientia eorum, quæ unum in aliud conuertere nituntur.

DEMO: Percipere nequeo quid hoc loco sibi uelit Albertus per media hæc extrema & uirtute extremorum.

GEBER. Per media mineralia hoc loco intelligit Albertus metalla imperfecta quoniam sunt iam in uia ad perfectionem, non quod ab ipsis per naturam reduci possit metallum aliquod perfectum, sed quod ab ipsis per artificium extrahi possint perfectissima extrema, hoc est Elixir album & ruffum, & quia uirtus hæc extremorum in sulphuribus, & ipso argento uiuo continetur metallorum imperfectorum, tunc fiunt extrema, hoc est Elixir album & ruffum. Ob hanc causam diximus, lib. 1. cap. 16. quod metalla imperfecta absque commistione alicuius rei extremæ fieri perfecta.

DEMO: Si bene memini, dixisti eodē loco prædicto perfectū, hoc ipso magisterio perfectū fieri, & perfectum etiam imperfectum ad perfectionem perducere, & deum testaris hæc simul alterari & perfecta fieri.

GEB:

GEBER. Eo loco per perfectum non intelligo neque aurū neque argentum cōmune, sed supradictos sulphures præparatos pro parte fixos, per imperfecta uero intelligo supradictū sal præparatum argenti uiui, nomine significatum & louem, & ex his unum ab alio ad perfectionem perducitur, quoniam sulphur insipissat figit & tingit mercuriū, Mercurius autem subtiliat & fusibile reddit, incerat & seruat sulphur à combustionē. Hoc autē modo unum ab altero alteratur, & hanc responsionem poteris habere ex lib. 1. cap. 11. in medio capitū.

DEMO: Mea sententia, improbasti eo loco modum hunc.

GEBER. Improbauī quidem eo loco modum hunc quantum ad literam puram & nudam, non intelligebam enim de cōmunibus corporibus, sed de Philosophorum metallis, sed ut tandem totam summam breui sermone comprehendam, concludo ipsum Elixir, quintam essentiam & aurum potabile fieri debere ex metallis imperfectis communibus, quoniam hæc artificio ad iuuari, & ad perfectionem perducī possunt, & facilius reducuntur ad ipsorum materiam primam, quum in se habeant causam corruptionis, quas causas enumerauimus nos lib. 3. cap. 6. & accidentia quoque materiæ primæ superuenientia, facile ab ijs remouentur & indigestæ partes possunt digeri.

DEMO: Dixisti supradictas res fieri debere ex uno metallo solo, quomodo igitur continetur in omni metallo imperfecto?

GEBER. Fatendum est supradictas res in omnibus metallis perfectis & imperfectis contineri, debemus autē inquirere & exquisite cognitam habere naturam omnium metallorum cōmuniū, & ipsorum proprietatem diligenter examinare, quæ nam ipsorum sint facilioris aut difficilioris præparatiōis, & quæ nam nostræ arti aut propinquiora aut remotiora sunt, & tandē quæ nam pura aut uiciata sunt in ipsorum radice, ut satis aperte monui in fine lib. 1.

DEMO: Erit igitur omnino plumbum accipiendum, ob hanc causam quæ alibi dixisti in ipso contineri omnia philosophorum metalla, & lib. 1. cap. 19. dixisti, plumbum etiam si ad argentum minime

minime accedere possit, tamen nihil minus per nostrum artificium ex ipso facile argentum fieri posse. Et adhuc in lib. Inuestigationis uerba faciens de plumbi aqua, dixisti, hanc esse aquam argenti uiui & sulphuris proportionaliter facta, qua utimur in compositione Elixir ruffi. Hermes uero dicit, quod in Saturno naturæ coniunctæ sint cum complemento, hoc est terram, aquam, aerem & ignem in ipso contineri, & quod hic clauis sit & apertio huius scientiæ. Rasis præterea dicit in plumbum Solem & Lunam contineri in potentia non uisibiliter, & quod ipsorum tinctura ab eo non separetur, & quod ipse Saturnus sit Elixir album & rufum, & aqua quæ mercurium retinere & cohibere possit. Pythagoras dicit, omne secretum in plumbum esse. Hermes insuper de Saturno loquens, dicit se præstantiorem & rem magis possibilem eo scire in operatione albi & ruffi. His causis plures moti sunt ut quærerent ex plumbum argentum uiuum extrahere.

GEBER. Iam sapius te monui, atq; prædixi Philosophos sic aperte loquentes, semper per æquiocationem & similitudinem & allegorias loqui. Propterea dixi lib. 1. cap. 19. quosdam certo affirmare, plumbum in sua natura quam proxime accedere auro, ita philosophi plumbum laudantes, de plumbum philosophorum locuti sunt, in quo omnes res, de quibus supra facta est mentio simul continentur.

DEMO: Dicam igitur nunc cum in plumbum non sit Elixir, ex stagno tandem extrahendum esse, ea de causa quod dixeris lib. 4. cap. 18. te considerasse per examen huius magisterij, Iouem maxime accedere ad summam perfectionem in opere ordinis maioris. Et lib. 1. cap. 22. dixisti Iouem inter cætera corpora transformari, in magis splendidum lucidiusq; atq; perfectius corpus Solare & lunare, & adhuc lib. 3. cap. 9. dixisti satis manifestum esse Iouem propius accedere ad perfectionem, propterea quod magis de perfectione participet. Item lib. 1. cap. 20. dixisti Iouem perfectiorem esse multos reliquis corporibus imperfectis, propter ipsius affinitatem cum Sole & Luna, hoc

affirmat etiam Rasis, qui dicit, stagnum tincturam esse albam æris siue cupri, & quod ex ipso fiat aqua acuta quæ Mercurium retinere & cohibere possit, & tu ipse iubes in lib. Inuestigationis, honorare aquam Iouis ea de causa, quod hæc sit illud ipsum quod quærat ab omnibus ad albedinem.

GEBER. Satis argute nouisti ex meis scriptis, ea quæ tuæ sententiæ suffragari uidentur excerpere, & in medium producere, sed mea scripta longe aliam diligentiam in euoluendo & intelligendo studium requirunt.

DEMO: Res ipsa facile iudicabit, quanto studio, diligentia atq; sedulitate, tuis scriptis hæcenus insudauerim, nam si cogites quam proprie non solum ipsas sententias, sed etiam singula uerba memoria teneam, cognosces me haud oscitater in tuis scriptis uersatum. Dic igitur quid nam causæ sit, cur minus quod tanto studio assequuturum me speraueram, assecutus sim?

GEBER. Quia parum animaduertisti lib. 3. cap. 12. dixisse me plumbum & stannum commune in sua propria radice immunda esse, & in ipsorum prima creatione, habent enim substantiam immundam, tum sulphuris tum argenti uiui. Cum uero purum cum impuro una substantia facta sint, & essentia una, propterea possibile non est, ut aliqua industria per medicinam primi ordinis, hoc est per præparationem aliquam, remoueatur terrestreitas hæc ab ipsis argenti uiui adeo immundi atq; impuri. Quare iam olim plane desperaueram, cum intelligerem hoc corpus non posse præparari, ut tandem perueniret ad complementum sui splendoris lucidi. Verum ad me ipsum rediens cognoui corpora hæc munda esse in profundo suæ naturæ, propterea dixi lib. 2. cap. 7. si sublimaueris, hoc est extraxeris argentum uiuum ex plumbum siue ex stanno communi, ea post sublimationem apparere nigra, & adhuc lib. 4. cap. 8. dixi, in corporibus mollioribus nullo ingenio uel industria hoc artificio non remoueri posse uelocem illam fusionem, neq; impuritatem, in radice principij ipsorum, Possumus etiam his subiungere ea, quæ lib. 2. cap. 2. monuimus. Videlicet quum sulphur & arsenicum

L nostrum

Plumbum
Philosophorum
naturam

nostrum, non parum etiam naturaliter coniuncta sint cum fecibus, necesse esse, ut in sublimatione ascendant sursumque uehantur cum substantia non mundata. Cum igitur neque plumbum neque stannum habeant substantiam fixam, hoc est duram, terream & permanentem in igne uehementi sed aufugientem, neque spiritus ab ipsis per sublimationem extracti ascendant absque eius modi immundicijs, quum non habeant terram fixam & permanentem in igne uehementi, quae retinere possit secum partes illas immundas, ne inter sublimandum ascenderent cum ipsis spiritibus. Propterea dixi cap. ultimo, lib. 1. ea metalla quae in ipsa radice participauerint de maiore infectione liuiditatis, plus laboris requirere & minoris esse perfectionis, haec uero sunt plumbum & stannum commune.

DEMO: Dixisti tamen ni fallor lib. 3. cap. 8. considerasse te corruptiones in stanno, in ipsa radice sibi non esse coniunctas sed accidentales esse. Cum igitur in prima commistione ne ipsi non coniunctae sint, nimirum poterunt ab ipso facile remoueri & separari. Dixisti etiam cap. 10. Iouem quidem mundum esse, Saturnum uero immundum. Et lib. Inuestigationis scribis, quod omnia accidentia superuenientia facile remoueri possunt, & ipsa corpora integre & sufficienter preparari.

GEBER. Sanè si ea quae supra longo sermone prosequuti sumus recte intellexisses, nequaquam haec nostrae responsioni obiecisses. Cum enim dicerem, stannum quidem purum esse & tincturam albedinis aeris siue cupri, & ipsum proximum esse auro & argento, & satis propinque accedere ad perfectionem in ordine maiori, hoc est in multiplicatione, mea intentio erat de metallis supradictis, dicens autem Saturnum immundum esse, uere dictum est de nostro Saturno, sed haec ipsius immundicia sibi non est in radice coniuncta, propterea ab eo facile remouere, quum uero dixi metalla perfecta in ipsorum radice mundata esse, & quod omnia accidentia ab ipsis facile remoueantur, ne dictum putes de plumbo & stanno communi, sed de alijs.

DEMO: Rogo antequam longius hunc sermonem protrahas,

has, prius apertius dicere uelis, quid de ordinum numero sentire debeam, putauit enim haecenus, primum & secundum ordinem sophisticos & medicinas imperfectas esse.

GEBER. Suspicias forte me tradidisse sophisticaciones & medicinas imperfectas? Debebas certe iam dudum cognouisse nostrum arsenicum & caetera materialia, quibus utimur non esse illa uulgaria omnibus nota. Praeterea exhortati sumus lib. 1. cap. 5. huius artis artifices, ut fugerent opera sophistica. Dico autem medicinas primi ordinis imperfectas esse, ea de causa, quod sulphur sit medicina argenti uiui, quod Iouem, Saturnum & Lunam uocauimus. Argentum uiuum autem medicinam esse sulphuris, quod Solem, Venerem & Martem appellauimus, & haec in primo ordine, hoc est in prima preparatione, per quam mundificantur ab accidentibus superuenientibus, & in secundo ordine, hoc est in secunda preparatione, hoc est decoctione & fixatione, per quam mundificantur ab unctuositate adustiuia intrinseca, imperfecta sunt, donec perfecte mundificentur & fixantur. Quemadmodum uero solus homo cum perpetuo uiuere non possit, necesse fuit ut sociaretur mulieri, ut per coniunctionem hanc cresceret & multiplicaretur genus humanum, pari modo etiam nostrum Elixir quum per plures & saepius iteratur projectiones breui absumeretur & finiretur, multumque laboris & magnum temporis dispendium requiratur ipsius preparationem toties a primo principio repetere, necessarium fuit ut abbreviaretur & preparatio & fixio, commiscere partem aliquam Elixir fixi cum muliere, hoc est cum nostro argento uiuo quod Iouem uocamus, neque fixum neque est terra factum, quemadmodum sulphur. Cum uero haec conuenientiam quandam habent in sua natura, eo facilius uniuntur, & breui tempore multiplicantur in uirtute & quantitate. Propterea dicebam, supra Iouem magnam habere affinitatem cum Sole & Luna, & quae proxime accedere ipsum ad perfectionem & quasi perfectum esse, & quod transformatur in magis fulgidum atque plus perfectum corpus Lunare & Solare. Dixi etiam in proce-

mio lib. 2. considerationem rei quæ ultime causat perfectionem
Elixir in multiplicatione, considerationem esse coctionis sub-
stantiæ puræ argenti uiui. Est etiam Elixir medicina, originē
habens ex substantia pura argenti uiui Philosophorum, id uero
quod iam medicina factum est, argentum uiuum esse desijt, &
naturam ipsius reliquit, quia transmutatum est & fixum, tamen
non totum ex argento uiuo natum est, sed etiam partim ex sul-
phure, quamuis & hoc fuerit ex parte argenti uiui, quod trans-
mutatum suam naturam reliquit, hoc est cum pars quaedam ip-
sius iam facta sit lapis philosophorū. In lib. de Vaporibus scri-
ptum legimus, Alchimix artifices uti Borrace in multiplicatio-
ne sui metalli, per Borracem intelligendum sal præparatum, quod
mercurij nomine designari diximus & Iouis. Si autem adhuc
dubitaueris num hæc de primo, secundo & tertio uera mens &
opinio mea sit, age lege recapitulationem summæ, & conside-
ra diligenter ea quæ ibi diximus de sublimatione primi gradus
per quam lapis noster mundatur & purificatur ab impuritate
corrumpente, & redditur purus & uolatilis. Postea figitur &
hoc appellatur gradum secundum præparationis. Tertius uer-
o gradus administrationis lapidis est, ut fixum faciamus uola-
tilem, & hæc est multiplicatio. Ecce igitur primum gradum esse
præparationis, secundum fixationis, tertium autem multiplicatio-
nis. Et quemadmodum Elixir nostrum quod sit aureum & aro-
ganteum, paucis diebus figit & transmutat mercurium nostrū,
sic quoque sulphur nostrum lotum cum in parte fixum sit, & natu-
ram & splendorem habeat metallicam, propterea etiam breui
tempore figit nostrum mercurium siue argentum uiuum, uola-
tile uero absque fixo nunquam poterit figi in metallo. Extrahuntur
uero supradictum argentum uiuum, & Iupiter ex fecibus com-
bustis salis per lotionem. Rasis in lib. Luminis luminum dicit,
feces cum dealbantur magnesiā appellamus, & stagnum &
spumam Iouis. Præterea dicit Philosophus Mireris, capiendas
esse cineres, de quibus philosophi locuti sunt dicentes, ne uilipen-
das cineres existentes in loco inferiori uasis, quia in ipsis situm
est

est diadema cordis. Idem dicit in fecibus esse hoc quod quæris.
Hermes itaque loquendo de distillatione Saturni dicit. Cape ip-
sum & exalta eum in tabernaculo, eousque donec totus in uapo-
rem consumatur, & plus nihil ascendat, & aquam sublimatam
conserua ad tempus opportunum. Postea accipe feces rema-
nentes in fundo Boccia siue uasis, & serua diligenter, nam ipsæ
sunt corona cordis. Scriptum est in libro Turbæ philosopho-
rum, lubeo ut aduratis corpus & in cineres conuertatis, hoc enim
corpus adustum Phoenix est, qui ardet in igne & comburendo
renouatur, nam corpus hoc adurendo ex cinere extrahitur, Iu-
piter qui coniunctus cum una parte Elixir semper multiplica-
tur & augmentatur. Dicit autem Hermes, cum uidebis cor-
pus conuersum in cineres, perfecte gubernasti illud. Rasis ite-
dem in libro Luminis luminum, dicit aduri non posse, nam post
extractionem olei remanere terram. Idem affirmauimus &
nos lib. Inuestigationis uerba facientes de præparatione atra-
menti nigri. Et lib. 2. cap. 2. dicendo, possibile est à salibus sepa-
rari feces per solutionem salium, quæ res aliæ nulli conuenit.
Idem confirmaui adhuc in enarratione trium causarum descen-
sionis libro iam citato cap. 11. Pro declaratione uero causæ
secundæ scire debes per corpora debilia intellexisse me aquam
& oleum, quæ in distillatione conseruantur à combustionē,
per descensionem in uas recipientis post reductionem in
corpus ex calce, hoc est ex salibus eorum, quoniam distillando
non possumus uno siue eodem tempore partes omnes in simul
distillare, quia ea pars quæ prior reducta fuerit in capitellū ua-
sis, non expectat iam sequentem, si uero capitellum fortio-
rem ignem recipiat maior pars perdat, propterea necesse fuit inge-
nio & industria, id quod iam ascendit in capitellum per rostrū
capitelli educere & auferre, & in uas recipientis paulatim colli-
gere, ubi refrigerium caloris inueniet. Diximus adhuc cap. 6.
prædicti lib. sapius caput Aludelis adintratur, ne ex nimia mul-
tiplicatione in fundum recidant, & in libro Inuestigationis cap.
de præparatione Iouis dixi, descendit corpus purum & mundū,
L 3 remanens

remanens cum uitro & salibus siue aluminibus, tota substantia terrea, hæc sententia potest capi duplici sensu, quemadmodum nostra corpora duplicia sunt, hoc est sulphur & arsenicum. Nam si per corpus ipsum sulphur intelligere uelimus, dico in lotionem & præparationem ipsius primo ascensuram pelliculam illam, post hanc uero purum & mundum ab ipsa unctuositate adustiuam, hæc autem fundi debet donec liquefiant, sicut diximus in libro de praxi. Iam uero cum sale aut potius alumine, Saturni nomine designato & cum uitro, hoc est cum sulphure quod in eo sale occultatum est, remanet omnis substantia terrea ipsius salis. Sin autem per corpus arsenicum intelligamus, hoc est istud sulphur subtile quod in ipso sale occultatum est, dico quod per distillationem descendat in recipientem, & post istud cum uitro, hoc est in Boccia, & cum salibus aut aluminibus remanebit omnis substantia terrea in fundo uasis, & istud sal præparatum uocatur Iupiter. Reuertendo uero ad sermonem nostrum de metallis imperfectis, dico ex supra scriptis rationibus tandem concludi Venerem & Martem communem, quamuis magnam habeant terrestritatem & sulphuritatem accidentalem, quæ facile remoueatur, nihilominus in radicibus suis munda esse, & sulphur & argentum uiuum ipsorum purum & mundum distillari posse siue sublimari, quum habeant partes fixas & connaturales sibi coniunctas, ut diximus lib. 2. cap. 2. Propterea diximus adhuc lib. 4. cap. 3. dealbationem substantiæ Veneris & Martis puram esse, & similiter rubificationem Lunæ.

DEMO: Hæc non uidentur mihi in hanc sententiam prolata. **GEBER.** Possunt duplici modo intelligi, uno modo si intelligamus hæc de metallis communibus, dico dealbationem, hoc est argentum uiuum quod medicina alba est sui sulphuris, per rubificationem uero sulphur est intelligendum Veneris & Martis quod tinctura est rubedinis ipsius argenti uiui, quod Lunam uocamus, & hæc pura sunt in sua radice. Si autem per Venerem & Martem intelligamus supradicta sulphura extracta ab uno ex ipsis, dico post putrefactionem fieri munda, propter unctuositatem adustiuam, & quamuis ruffa sint, non acquirunt tamen eam rubedi-

rubedinem cum medicina primi ordinis, hoc est, per primam præparationem cum apparitione splendoris cum immunda sint & minime apta, ut recipiant fulgorem rubedinis. Et quia uero per lotionem remoueatur prima hæc rubedo adustiuam, & sub hac rubedine immunda lateat albedo pura, ipsorum dealbatio pura est, mutati uero ab hac prima natura, & per longam decoctionem fixa sunt, rubificatio pura Lunæ, hoc est Elixir albi siue argenti uiui sui.

DEMO: Concedo hæc duo metalla munda esse in radice, quum uero hoc opus fieri debeat ex unico metallo solo, ut sapius iam dictum est, nimirum fieri debeat ex ære siue cupro, habet enim hoc plus substantia argenti uiui & minus terrestritatis, & sulphur reitatis adustibilis, idem affirmate te ipso lib. 1. ca. 2. in quo loco dicis Venerem in profundo suæ substantiæ colorem & essentiam auri ostendere, malleabile enim est & ignitur ut argentum & aurum, quare ab eo accipiendum secretum hoc, cum medium quoddam sit inter Solem & Lunam, & facile conuertatur ab una tinctura in alteram, & sit bonæ conuersionis & laboris pauci, accipiendum igitur hoc præ cæteris corporibus imperfectis omnibus in opere minori & medio, minus uero in maiori, & cap. 17. dicis adhuc lib. eodem, te ex naturæ operatione cognouisse æs siue cuprum in aurum transmutari posse, cum in mineris cupri siue ærifodinis uideamus fluentem aquam squamulas subtilissimas æris secum ducere, quæ ex continuo aquæ decursu lauantur & mundantur, cessante uero fluxu aquæ uidisse te squamulas illas cum arena sicca post triennium Solis calore ita decoctas esse, ut inter ipsas inueniatur aurum uerissimum, imitantes uero naturam cum possumus, idem & nos alterabimus.

GEBER. Hic sane scrupus est, in quem etiam isti qui se in his artibus multum sapere putabant grauiter impegerunt, nec parum offensi sunt, neque meministi tu dixisse me sulphur illud subtile nostrum esse æs siue cuprum, quod in manifesto colore ruffum præ se fert, in occulto autem nigrum & album, postea uero ruffum, malleabile & igniferum, hoc est funditur & soluitur ignitione ut aurum & argentum, quemadmodum ea quæ ex sulphure & argento ui-

uo cōposita sunt, hoc accipe igitur q̄a unū est ex tribus secretis,
aut potius accipe secretum, hoc est colorē aureum & argenteū
occultum, quia tinctura facilis & extrinseca, neq; utilis est neq;
pmanēs, & quum inter medium sit inter Solem & Lunā, hoc est
sulphur & argentū uiuum, facile conuertitur ex una in alteram
tincturam, hoc est, facile recipiet colorem citrinum, hæc autem
tinctura facilis utilis non est. Accipe autem hoc supra omnia
imperfecta corpora, hoc est præferas hoc sulphuri Martis nomi
ne designato, quia aurum dicitur, in opere minori & mediano,
hoc est in præparatione quia facile præparatur, & in mediano
opere intellige fixationem, cum sit magis subtile & purum, prope
rea facilius & magis perfecte transmutatur & melius figitur. In
opere uero maiori, hoc est in multiplicatiōe non accipias ipsum
quia solus Iupiter hic accipiendus erit. In alteram uero senten
tiam quod æs siue cuprum conuertitur in aurum, parum recte
iudicas, si tibi persuades hoc à natura sic fieri posse, nam impurū
cum puro aliquantum permixtum, quamuis tamen impurum
accidentale sit, non poterit tamen abluī ea lotionē superfluitas,
nisi & purum quoq; ea ablotione simul cum impuro absterga
tur. Quare dico mineram nostri æris esse istud sal supradictū,
Saturni nomine significatum, ex quo per distillationem extra
hatur aqua secum ducens nostrum æs subtilissimum, quod Boc
ciæ inditum cum cæteris spiritibus, per continuum cursum uas
porum & humiditatem ipsius argenti uiui quæ ascendit 40. die
bus (ut aqua diluuij) & descendit per collum uasis siue bocciaē, &
lauatur sic & mundatur à nigredine, cessante uero humiditate
& iam facta albo Elixir bocciaē impositum cineribus siue arena
in capello obrutum igne temperato, spacio trium mensium, sit
Elixir rubeum siue atreum. Concludendo itaq; dico, si tota sub
stantia nobis esset præparāda aurum primas tenere partes, pro
xime argentum & tertio æs siue cuprum. Cum uero nos tantū
modo quæramus spiritus radicales & sulphur, totum hæc
uno in ferro uirtuosiora sint & propinquiora nostræ arti, & mul
to facilius mundificari possint præ cæteris omnibus, sine dubio
illud

Dialogo di M. Giovanni Braccio di Torri uerū nominato

LIGNVM VITAE.

il legno della vita, el quale si dice uera qual fosse

*la medicina
la quale
si dice uera*

DEMOGORGON

RAYMUNDVS. *noventa anni*

EMO. Salue plurimū doctissime Raymunde.

RAYM: Bene sit tibi uir optime, sed cupio scire quis sis aut ad quid huc ueneris?

DEMO. Tuæ sapientiæ fama egregia & ce
lebris & tua doctissima scripta aperte demonstrāt

habere te magnam cognitionem omnium scientiarum, cum uero
ro omnis homo maxime uero senes unice cupiunt quā longis
gissime uiuere, propterea ego quoq; etiam senio grauatus ex
Italia meum iter huc uergebam in insulam hanc Maioricam, ut
uenirem in conspectum tuum, & certum aliquod remedium à te
acciperē, quo uitam meam ad aliquod tempus possem longius
producere & me à morte absq; aliqua infirmitate defendere.

RAYM: Ignoras tu, Deum unicuiq; terminum uitæ suæ
constituisse, quod nullus præterire poterit?

DEMO. Non peto remedium cōtra illum terminum ul
timum, qui unicuiq; à Deo præfinitus est, sed ut me à plurimis in
firmitatibus quibus indies humanū fragile corpus affligitur præ
seruarem, & contra absumptionem humiditatis radicalis & caloris
naturalis deperditionem sustinerem, Nam persuasi mihi, patres
priscos qui ad quingentesimum annum suæ uitæ terminū pro
rogabant, aliqua usus medicina, per quam tam longo tempore
absq; infirmitate aliquam producerent uitam.

RAYM: Prisci patres longo tempore uiuebant ex Dei uo
luntate, ut per ipsorum uitam longā eo citius humanum genus
multiplicaretur.

DEMO. Quare igitur non uiuebant omnes tam longo
tempore?

P RAYM:

RAYM: Qui priscos illos patres propius sequebatur in successione, uiuebant longiori tempore tanquam parum progressi a prima creatione Dei, nam erant bonæ & laudabilis complexionis & longæui, hæc uero bonitas longa successione minuebatur, & quanto propiores essent primæ creationi tanto longiori tempore uiuebant.

DEMO. Debebant igitur omnes illi longo tempore uiuere, cum tamen sacra scriptura mentionem faciat de paucis.

RAYM: Ab initio annus more Aegyptio tam longi temporis non erat neque duodecim menses capiebat ut hodie.

DEMO: In sacra scriptura non tantummodo annorum sed mensium quoque fit mentio, non fuerunt igitur anni Aegyptiaci sed more Hebræorum definiti & tam longi ut hodie sunt, ut S. Augustinus affirmat in lib. de ciuitate Dei.

RAYM: Fructus & omnia, quæ ex terra nascuntur tunc meliora & maioris uirtutis erant ante diluuium pro sustentanda & proroganda uita atque hodie sunt.

DEMO. Debebant igitur omnes longo tempore uiuere quod minime factum certe scimus.

RAYM: Non erant omnes eiusdem complexionis & fortitudinis.

DEMO. Impossibile sanè est habere aliquem adeo bonam & fortem temperatamque complexionem, ut noningentesimum annum uitæ suæ attingere possit sine auxilio medicinæ conseruatiuæ.

RAYM: Primi patres habebant lignum uitæ quo se longo tempore a morte defendebant.

DEMO. Cum subito ex terrestri Paradiso excluderentur fuerunt priuati ligno uitæ.

RAYM: Ego tibi referam causam eorum longæuitatis. Adam a terra creatus omni scientia ornatus, cognitionem habuit omnium rerum naturalium, & cognoscebat eas res quibus uita poterat prolongari & ipsis utebatur. Hæc etiam succedentibus sibi tradens, a quibus etiam deinde alij sequentes hoc accipiebant per manus, propterea non omnes uiuere poterant
ata

ætatem tam longæuam cum omnibus non esset tradita huius rei cognitio.

DEMO. Abs te igitur peto, qui omni scientia imbutus es ut mihi ostendas medicinam hanc quam Adam suis posteris tradidit, per quam uitam suam ad noningentos produxerunt annos.

RAYM: Medicinæ conseruatiuæ debent multum durabiles esse & a corruptione remotæ (ut manifeste scripsimus lib. de secretis naturæ) nam si corpus humanum præseruare debeant a corruptione, necesse est ut sint perpetuo durabilia, nam aliàs inducerent maiorem corruptionem. Ergo uolentes iuuenilem conseruare & producere iuuentutem, & senibus restaurare humidum radicale & naturalem calorem, necesse est ut eligamus substantiam incorruptibilem cæteris omnibus quæ sunt sub globo Lunari, & hanc præparare in medicinam & cibum suauissimum ut possit sumi per os intra corpus, & sic sumpta quam uelocissimè penetret per totum humanum corpus & illud seruet quasi incorruptibile.

DEMO. Mihi sane uidetur (ut ingenuè fatear quod sentio) impossibile esse ea quæ iam dixisti, nam omnes res corporeæ a Deo in usum humanum creatae sunt, aut ipsa elementa aut res elementatae, & hæc omnia corruptibilia, unde habemus igitur medicinam hanc incorruptibilem? uidemus adhuc omne quod generatur, a suo simili generari (ut affirmat Aristoteles lib. 7. Metaphi.) & quicquid ex humana carne deperditum fuerit & consumptum, necesse est ut restauretur ex alia re corruptibili, uel licet ex cibis corruptibilibus qui uirtute caloris naturalis corrumpuntur & transmutantur in stomacho hepar & mēbris omnibus per uirtutē potentiae nutritiuae ut conuertantur in carnem humanam. Si autem hæc medicina incorruptibilis est, nunquam poterit transmutari in carnem humanam, quemadmodum materia cæli nunquam transmutari potest in materiam elementalem.

RAYM: Doctè satis hæc in medium protulisti, putas autem in rebus elementatis nihil præter elementa corruptibilia inueniri.

DEMO. Ostende mihi igitur illud quod præter elementa rebus elementatis immixtum sit.

RAYM: Subtilis quædam substantia hæc est & radicale humidum & intrinsecum quinta essentia dicta per partes elementales diffusa simplex & omnino incorruptibilis, & hæc longo tempore conseruat res in ipsorum esse, & natura sagax produxit & ordinauit hanc, propterea quod desideret longo tempore conseruare indiuidua & in perpetuum producere res in sua specie, quamuis enim in generatione uniuoca animalium omne animal suum simile generat in specie, nihilominus in generatione cessabili, quæ fit per putrefactionem & corruptionem generantis fit generatum deforme ad generans in specie aut genere, ut uidemus in cibo, ex quo generatur & instauratur id quod per uigorem caloris intrinseci & extrinseci absumptum & deperditum est. Nec dicimus medicinam hanc omnino incorruptibilem esse ut Coelum, sed cum ipsa generata sit ex materia cæteris omnibus incorruptibiliori, & facta est simplex per separationem elementorum corruptibilium, si debite conseruetur durabit decem millia annorum absque corruptione, & sumpta per os longo tempore conseruabit corpus humanum incorruptibile, propter hæc causam sedulo hortantur Medici, ut reficiamus nos cibo minus corruptibili.

DEMO. Hæc tua sententia uidetur mihi similis opinioni quorundam philosophorum, qui uolebant Salamandram solo igne uiuere, hæc uero sola aqua & talpam terra, Cameleonem aut aere, quæ opinio falsa est, nulla enim res elementata simplici elemento potest uiuere, sed ijs rebus ex quibus composita est conseruatur (ut inquit Aristoteles) quare neque homo uitam suam sustinebit solo illo humido radicali simplici & adeo incorruptibili.

RAYM: Non dico hominem uiuere posse hac medicina sola, sed eius usu cum cæteris alimentis posse tandem attingere longæuitatem primorum patrum, qui non solum fuerunt utili ligno uitæ in Paradiso terrestri sed etiam reliquis fructibus.

DEMO. Sunt ne hac medicina usi patres primi?

RAYM. Maxime uti debebant ad uitam producendam.

DEMO: Mirum quidem illos nihil habuisse aliud quod a morte ipsos melius defenderet,

RAYM:

RAYM: Naturaliter loquendo, hæc melior & præstantior erat medicina qua nihil excellentius in toto mundo. Cum enim (ut Aristoteles tradit lib. 10. Metha.) in omni genere unum quoddam sit quod in eo genere primum gradum teneret, hæc autem medicina generata sit ex magis incorruptibili & uirtutis excellentioris materia, quam sub coelo haud inuenies, & hæc primum aut summum gradum tenebit inter cæteras medicinas præseruatius omnes.

DEMO. Est igitur medicina hæc ipsum lignum uitæ?

RAYM: Prius tibi dixeram primos patres statim ab initio hoc ligno priuatos ut apud Mosén legimus.

DEMO. Fortasse etiam Mosés qui ab ineunte ætate in scientijs Aegyptiorum probe instructus fuerat & huius diuinæ scientiæ cognitionem habuit (ut Vincentius Monachus scriptum reliquit) de his rebus cum obscuritate loquutus est quemadmodum & cæteri philosophi fecerunt.

RAYM: Ipsius scriptis nihil detractum uolo, nam neque plus aut minus ipsi credendum quam oporteat.

DEMO. Forte erit herba illa cum qua Medea Esonem ad iuuentutem reduxit, & cum qua Esculapius eos suscitabat qui iam ferè erant extincti.

RAYM: Est quidem ea medicina ipsa, sed minime herba dicenda, nam ueteres philosophi sub fabulis poeticis occultauerunt scientiam hanc & loquuti sunt per similitudinem.

DEMO. Quam dicis similitudinem?

RAYM: Hæc medicina in præparatione multipliciter uariatur, nam uiridem assumit colorem ut herba, propterea appellauerunt ipsam ueteres uegetabilem & herbam, hæc de causa dicit Meluendus discipulus Hermetis de his rebus differens, Oportet facilis est hæc res rebus uegetabilibus propter uiriditatem.

DEMO. Cum herbae tantas uirtutes medicinales habeant qui fit ut hæc Medicina non possit esse herba?

RAYM: Medicina hæc fieri non potest neque ex rebus uegetabilibus neque animalibus neque ab ijs rebus quæ ab eis desumuntur.

DEMO. Quamobrem?

P 3 RAYM.

RAYM. Cum necesse sit ut hæc Medicina omnino incorruptibilis sit & oīa elemētata in hoc supare debeat, necesse est ut extrahatur e materia q̄ ab omni corruptione q̄ alienissima sit.

DEMO. Tamen dixisti tu in lib. quem de naturæ secretis inscripsisti, hanc extrahendam esse de uīno rubeo. Idem confirmat Ioannes de Rupecissa, alij uero Chelidoniam accipientem esse autumant, alij sanguinem humanum.

RAYM: Non parum erras si persuasum habes philosophorum scripta ex nuda litera intelligenda esse, maxime in hac scientia, quanto clariori & magis aperte sermone utuntur, tanto plus obscuritatis habet eorū scripta, similitudinibus enim & per anigmata locuti sunt.

DEMO. In hac re qua usi sunt similitudine?

RAYM. Dicit Senior philosophus hanc medicinam conuertī & uariari de colore in colorem & de sapore in saporem & de natura in naturam, propterea sua nomina multiplicata esse. Dicit autem Minois philosophus, Si queratur quare factum sit rubrum antequam reciperet albedinem. Respondendum bis de nigrari, bis in colorem citrinum conuertī & bis recipere colorem rubrum. Cum uero bis colorem rubrum recipiat ut rubrum uinum & sanguis humanus uidelicet post putrefactionem & in distillatione, propterea ueteres per similitudines loquentes uocauerunt ipsam uinum rubeum, sanguinem humanum, & sanguinem Draconis & his similibus.

DEMO. Ego omnino credebam animalia tanquam cæteris rebus omnibus inanimatis nobiliora, esse maioris uirtutis quoque in medicina.

RAYM: Animalium præstantia non consistit in proportione & commixtione elementorum, sed in anima. Cum autem medicina hæc faciendā sit, ex substantia corporea & materiali, propterea quædam mineralia ad hoc opus perficiendum præstantiora sunt, nam eorum compositio durior & fortior est quam animalium, nam istorum compositio quantum ad corpus debilis est & facilis corruptionis, & pauca uirtutis. Videmus enim ipsa animalia quæ occupata sunt rebus altis & sublimibus priuata esse uilibus

& casuris, propterea mineralia quædam nullam operationem habentia & sensibilitate carentia, maiorem uim corpoream habent quam ipsa animalia.

DEMO. Si hæc medicina non potest fieri neque ex uegetabilibus neque animatis rebus, faciendā est forte ex medijs mineralibus, ut ex sale, alumine, atramento, marchasita, antimonio, sulphure & argento uiuo commune.

RAYM: Neque ab his.

DEMO. Sunt tamen multum durabilia.

RAYM: Non sunt uirtuosiora cæteris rebus elementatis neque incorruptibiliora.

DEMO. A quibus rebus corrumpuntur?

RAYM: Ignis uehementia.

DEMO. Ignis quidem omnia corrumpit, rapit & deuorat.

RAYM: Non potest tamen humidum radicale corrumpere in metallis, neque ipsorum calorem radicale & complexionalem, ut affirmat Geber in lib. 2. & Albertus lib. 3. de mineralibus ca. 2.

DEMO. Qua ex causa?

RAYM: Propter ipsorum homogeneitatem & durissimam & fortissimam compositionem & colligantiam & propter uaporabilem mixtionem, & longissimam temperatissimamque de coctionem in minera siue terræ uisceribus.

DEMO. Concludis igitur medicinam hanc fieri debere ex humido & calido radicali metallorum?

RAYM: Videmus metalla quæ plus mille annis in antiquitatibus Romæ terra obruta latuerunt incorrupta, damnum nullum accepisse, unde facile conicies quanto tempore ipsorum humidum radicale possit durare purificatum, distillatum & separatim ab omni parte corruptibili, grossa & elementalī, hac de causa dicit Geber lib. 2. ca. 12. Videmus res distillatas fieri puriores & facilius a putrefactione conseruari posse.

DEMO. Vnde habere putas metalla tantam uim & uirtutem super omnes res elementatas?

RAYM: De celo.

DEMO. Tamen res duræ uirtutem caelestem minime recipiunt.

cupiunt quia caelo non obediunt, nam uidemus sigillum suam figuram non imprimere in durum lapidem sed in mollem caeram.

RAYM: Radij corporum caelestium in nullo elemento cum tanta uirtute uniuntur & potentia tanquam in terra, nam terra proprium & firmum receptaculum est uirtutum caelestium & ipsius sphaerae centrum, hac de causa ipsa mirabilia producit uegetabilia, animalia & mineralia. Hermes dicit, terram parentem & genitricem esse metallorum, quae in suo uentre portat metalla ut mulier praegnans foetum in utero, dicit autem terram matrem esse, coelum autem patrem, & quod ab ipsa terra impraegnatur in montibus & planicie & in aqua & omni loco, Tamen concedendum est, terram in sua duritia permanentem nullam rem posse producere, cum non sit obediens motui. Cum uero continuo motu caelesti & uirtute solari & aliorum planetarum ipsa terra continue coquatur, & ex illa fit subtilior & alteratur, partesque subtiliores uirtute caloris solis eleuentur in fumum. Propterea uirtutes caelestes continuo de caelo descendentes & penetrantes in ipsam terram & ibi inuenientes materiam simplicem, subtilissimam, & spiritualem, incorruptibilem, lucidam & perspicuam, & naturae sagacitate preparatam & aptam, ut recipiat uirtutes caelestes propter similitudinem quandam quam inter se habent, uim praestantissimam infundunt in ipsum duplicem fumum metallicum radicalem. Et cum hac materia spiritalis longissimo tempore in caelesti obedientia & spiritalitate iam permansit in substantia principiorum metallorum, uniformis est & homogenea, quae tempore longissimo ad mille annos usque induratur tandem, ut inquit Geber lib. 1. cap. 7. propterea Coelum infundit ipsis plures mirabiles uirtutes quam in ceteris rebus omnibus, nam in his plus ceteris laborauit, & haec est causa tantae uirtutis metallorum ut omnia elementata facile superent. Tamen si uero post longissimum tempus hic fumus duplex & uapor spiritalis iam ad duritiam metallicam peruenit, & in se retinet uirtutem caelestem, nihilominus cum impedita & suffocata sit a terrestritate & duritia, non potest extrinsece demonstrare uirtutem hanc caelitus adeptam, nos uero cupientes illam fieri manifestam,

& uolentes ipsam perducere ad lucem necesse est ut remoueamus terrestritatem & spissitudinem metalli, & reducamus ipsum ad primam simplicitatem quae sufficienter decocta tantas uirtutes demonstrabit, ut quasi subito uideatur mutare corpora humana & reducere ad ueram pristinamque sanitatem, poteris autem facile apud te ipsum expendere quantam uirtutem habeat medicina haec. Si Noe qui hanc tenebat (ut scribit Vincentius monachus lib. 5. naturalium) quingentesimum annum agens generabat Sem, Cham & Iaphet.

DEMO. Sermo iste plurimum delectauit me, sed hoc quaero, num ex geminis Medicina haec fieri possit?

RAYM: Quare hoc quaeris?

DEMO. Quia sunt incorruptibiles & magnam uim & uirtutem Medicinalem habent & caelestem quibus metalla etiam superent, propterea quemadmodum etiam Albertus affirmat in lib. de mineralibus & Hermes, Qui tradiderunt uirtutes rerum inferiorum dependere a stellis, & imaginibus caelestibus, dixerunt quoque uirtutem hanc descendere super res naturales plus aut minus impluendo & influendo, nam fortius imprimere suam uim materia existente magis simili uirtuti caelesti & ipsis corporibus caelesti lumine & perspicuitate, minus uero quam materiae fuerint confusae & feculentae ut opprimatur in ipsis uirtus caelestis, quae igitur in substantia et lumine, colore et perspicuitate caelestibus corporibus similia sunt quam ipsa metalla, qua de re etiam a quibusdam philosophis nominatae sunt stellae elementales, debeant igitur multo praestantiores esse ipsis metallis ad preparandam hanc uirtuosissimam medicinam.

RAYM: Si tota substantia deberet conuerti & preparari in medicinam, aliquae gemmae multo praestantiores essent quam ipsa metalla, quorum uirtus oppressa & sepulta est in terrestritate & alijs accidentijs superuenientibus materiae radicali in qua consistunt uirtutes haec caelestes, cum uero (ut supra diximus) neque metalla neque gemmae recipiant uirtutem caelestem quamdiu fuerint in forma metalli aut lapidis, sed cum figuram adeptae fuerint uirtutem

tint uaporis tamdiu donec indurentur. Isti autem uapores qui de metallis generantur maiorem similitudinem habeant spiritua-
litate & maiorem obedientiam coelestem quam alij uapores qui de gemmis generantur, sequitur metalla plures habere uirtutes
coelestes quam gemmae.

DEMO. Quis huius rei nos reddat certos?

RAYM: Gemmae sunt propinqua in substantia elementis
& ipsarum materia prima & qualitates primae elementales pa-
rum alteratae sunt aut transmutatae a prima natura sua, praeterea
coagulauit natura gemmas paruo artificio, & indurauit ipsa cum
diaphanitate & perspicuitate ea quam habebant in ipsarum ma-
teria prima fumosa, & quamuis habeant durtiam & uirtutem
hanc ex durtia ipsorum, nihilominus praeseferunt tamen uirtu-
tem aliquam coelestem, quod metallis non idem euenit, nam an-
tequam haec recipiant formam metallicam requiritur longissima
transmutatio, & contemperantia metallorum & purgatio &
transmutatio sulphuris, argenti uiui, salis & aluminis, & harum
rerum longa decoctio. Lapides uero preciosi quamuis multum
durabiles sint, hoc tamen a multa quantitate humidi radicalis uis-
cosi non assequuti sunt, quod strictim & quam arctissime ligat &
compingit in simul partes ipsorum, participant enim ei in para-
ua quantitate, propterea facile tritulantur, nam ea potius causa
est a frigiditate congelante ex qua per naturam paruo labore
indurati sunt, frigidum autem congelando claudit poros, & in
ipsa substantia intrinsece constringit calorem naturalem adeo
ut calor aeris ipsam aperire nequeat aut corrumpere. Ignis ue-
ro calor uehementis qui metalla quaedam corrumpere potest, ipso
rum humidum radicale non potest corrumpere, cum fortissime
commixtum & unitum sit cum sicco terrestri subtili & digesto,
hoc est cum sulphure & argento uiuo, cum quibus duobus haec
medicina sit incorruptibilitate & uirtute omnia superans.

DEMO. Marsilius Ficinus eorum opinionem reprobat &
falsam esse affirmat, qui tradunt materiam auri intrare posse com-
plexionem humani corporis, aut ipsi assimilari posse aut in po-
tabilem

tabilem substantiam conuerti, cum oportet ipsam prius conuer-
ti & transmutari in sanguinem, postea uero in carnem, quod im-
possibile est propter ipsius durtiam, cum igitur medicina haec ex
auro fieri non possit, multo minus poterit ex metallis reliquis fieri.

RAYM: Equidem concedimus metalla existentia & per-
manentia in substantia metallica, etiam si aqua uitae quam maxi-
mo subtilentur, nullam tamen penitus affinitatem aut conueni-
entiam aliquam adipisci propinquam carni humanae, nisi cor-
rupta prius forma dura & reductis ad ipsorum primam materiam
sufficenter purificatam & digestam, nam sic acquirunt hanc af-
finitatem & conuenientiam cum corpore humano, quam etiam
caeteri cibi & medicinae praeseruatuae possident, quas tamen haec
longe praecellit in uirtute.

DEMO. Iam ex uerbis tuis intelligo, humidum istud radia-
cale & materiam primam soluendam & distillandam esse.

RAYM: Verum dicis.

DEMO. Quomodo autem existis metallicis aquis fieri po-
test medicina pro humano corpore, cum foetidissima sint & hor-
ribiles arrosuae & tam acutae ut a philosophis pro ueneno praes-
sentissimo habeantur. Morienus Romanus de ipsarum odore
loquens, comparat ipsarum foetorem mortuorum cadauerum
sepulchris. Videmus quoque eas aquas quae per metallicas uenas
fluunt, & in ipsius calefunt, odore ingratum acquirere, erit igitur me-
dicina haec multo horribilior & naturae humanae abominabilior,
cum substantia ipsa metallica fuerit in aquam conuersa.

RAYM. Quemadmodum fructus in principio aestatis acer-
bi & austeri sunt, quod sufficientem decoctionem & digestionem
nondum habuerint, & continue attrahendo humorem sufficienter
maturare non possint & dulcorari, nisi multo calore totius aesta-
tis decoquantur & digerantur ut fiant dulces & odoriferi. Idem
euenit medicinae nostrae extractae ex terra metallorum, nam &
haec ante sufficientem digestionem & decoctionem foetida est &
horribilis, & antequam uapores ab ipsa ascenderint per decoctio-
nem non poterit dulcorari, sed uaporibus coagulatis & sufficien-

Q. 2 ter deco-

ter decoctis mirabilem suauitatem & dulcedinem acquirit, pro-
pterea dixit Arnoldus in Rosario, dulcorabis amarum & habe-
bis totum magisterium.

DEMO. Est ne indicium aliquod ex quo cognoscam me-
dicinam hanc iam esse finitam?

RAYM: Ioannes de Rupecissa tradidit, quod & nos affir-
mauimus, uidelicet duo esse signa siue indicia certa quibus cog-
noscitur medicinam hanc iam perfectam esse & finitam. Pri-
mum est hoc, si ponamus uas in quo hæc medicina inclusa est in
angulum aliquem domus, & pro miraculo & quasi inuisibili ob-
stamine eo pertrahantur & alliciantur omnes qui domum illam
ingrediuntur, alterum uero est si ponamus iam dictum uas cus-
lum supra uerticem turris, ut ipsius odor attrahet & congreget
ibi omnes aues quæ eam odoris suauitatem percipiunt, sunt autem
tem hæc certissima indicia medicinam iam finitam esse & omni-
no completam.

DEMO. Quid uoluit Ioannes de Rupecissa his uerbis si-
gnificare?

RAYM: Per turrim intelligimus fornacem in angulo do-
mus positum, in quem uitrum quod materiam nostræ medicinæ
continet decoquendum ponitur, per intrantes uero domum istam
& per aduolantes aues significantur spiritus & uapores illi qui
uirtute caloris sursum feruntur ac ascendunt in altum per colu-
lum longum uasis siue Boccia, qui cum figuntur & amplius non
ascendunt, indicium est ipsarum humiditatem aqueam iam con-
sumatam & materiam dulcoratam & medicinam finitam esse,
non debes autem dubitare super hac interpretatione, nã & Ra-
sis eandem sententiam tenet, nam ueteres usi sunt uarijs nomini-
bus, similitudinibus, figmentis, fabulis & anigmatibus, ut hanc
diuinam scientiam occultarēt ne facile ab aliquo perciperetur,
quod etiam nobiscum affirmat Ioannes Picus Mirandula in lib.
de dignitate hominis cum dicit, ueteres consueuisse res diuinas
altas & sublimes sub uelo multorum anigmatum & fabularum
poeticarum describere.

DEMO.

DEMO. Poterit autem Medicina hæc sanare omnes mo-
bos curabiles?

RAYM: Diximus supra, medicinam hanc in supremo gra-
du & ordine primo constitutam. Cum enim diuersi gradus sint
medicinarum curatiuarum, quædam longius sese extendunt in
uirtute curationis, quædam uero minus non solum in curando
sed etiam præseruando corpus à multis ac uarijs infirmitatibus
& ut corpus humanum à corruptione conseruent. Videmus enim
subtilem substantiam & formalem in quantitate & materia sub-
mersam non posse exercere suas uirtutes nisi quanto magis spi-
ritualis & formalis, & à materia separata fuerit et à quantitate
remota, tanto plus suam uirtutem extendat ut operetur uarios
effectus, Nostra uero medicina cum composita sit ex spiritibus
subtilioribus & materia simplici & quasi separata ab omni mate-
ria elementalī, propterea facile poterit sine impedimento uires
suas in omnibus infirmitatibus quæ curā recipere possunt. No-
uimus item omne agens uirtutem habere operandi secundum
propinquitatem & similitudinem cum qua participauerit, cum
primo actiuo, primum uero & uniuersale agens corporeum &
simplex corpora sunt coelestia, quæ ut uniuersalis causa se ex-
tendunt super omnes res inferiores. Cum uero medicina nostra
propter subtilitatem suam & puritatem incorruptibilitatemque
supra omnia corpora maximam proquinquitatem & similitudi-
nem habeat cū coelestibus corporibus à philosophis Coelum fuit
nuncupata & quinta essentia, poterit igitur præ cæteris rebus
corporeis inferioribus omnibus tanquam medicina uniuersalis
omnes curabiles morbos & infirmitates curare non tantum il-
las quæ ad physicum pertinet, sed etiam istas quæ Chirurgi ma-
num requirunt. Tradunt etiam Medici medicamentum Hie-
ræpicæ singularem habere uirtutem attrahendis humoribus à
capite, collo & pectore, & nō ab alijs membris inferioribus, pro-
pterea quod hoc medicamentum generatum sit per uirtutem qua-
rundam stellarum quæ influentiam habent supra caput, collum
& pectus, ut stella Arietis, Tauri & Gemini. Idem asserūt de cæ-
teris

Q 3 teris

teris medicamentis quæ humores trahunt ex pedibus, coxendice & tibijs, quia specialem quandam uirtutem hæc medicina natura sunt & certum influxum quendam super membra hæc inferiora, scilicet stellæ Capricorni, Aquarii & Piscium. Metalla uero recipientia essentiam, nomen, numerum, colorem, uirtutem & proprietatem planetarum singularem, omnes uero planetae habeant influentiam & uirtutem supra totum humanum corpus, & ex his metallis nostra medicina generatur, habebit & hæc uirtutem supra totum humanum corpus, & aquæ thermarum si habent uirtutem sanandi plures infirmitates, ea de causa quod ferunt secum transeuntes per metalli uenas uirtutem quandam metallicam, habebit nimirum ipsa substantia metallica maiorem uim in portabilem formam conuersa. Cum autem secundum opinionem philosophorum ueterum singula metalla secundam similitudinem, uirtutem, nomen, colorem, & proprietatem in omni metallo sunt comprehensa, ut aperte demonstratum est in lib. expositionis librorum Gebri. Igitur & hæc nostra medicina quam uis solummodo ab uno aliquo metallorum extracta fuerit, habebit tamen nihilominus uirtutem omnium metallorum & planetarum, & uirtutem super totum corpus humanum sanandi plures infirmitates curabiles. Idem uoluit significare Ioannes de Rupescissa de humiditate nostra radicali loquens, & de quinta essentia sub nomine aquæ uitæ, dicit enim aquam ardentem bonam in se continere omnium metallorum uirtutem, & non aquam esse uitis sed uitæ, quia uitam hominibus donet.

DEMO. Quamuis istæ rationes satis prudenter & argute adductæ sint, nihilominus apud me persuasum habeo, unam medicinam simplicem omnes infirmitates minimè posse curare præcipue uero hac de causa, nam infirmitates contrariæ (ut Medici asserunt) medicinis curantur contrarijs, cum uero qualitates contrariæ in uno solo subiecto non possunt esse, mihi plane impossibile uidetur unam medicinam plures infirmitates posse curare. Tradunt præterea philosophi, ex una sola re præter unum effectum solum non causari, igitur neque una sola medicina plures morbos curabit.

RAYM:

RAYM: Vna sola res simplex facit plures effectus contrarios secundum naturam diuersam & dispositionem recipientis. Videmus enim solis calorem diuersum operari effectum cum lutum desiccet eam autem liquefaciat, cum tamen hi effectus contrarij sint ex una sola operatione, Quamuis igitur nostra medicina res una & sola sit, & forte unam solam operationem habeat, nihilominus si consideramus magnam illam similitudinem quam cum omnibus rebus coelestibus habet, uideamus ipsam aptam ad recipiendum plures uirtutes coelestes. Cum etiam ab omnibus elementis extracta sit, dicimus ipsam habere uirtutem & qualitatem omnium elementorum, propterea multiplicis esse uirtutis & operari eam posse uarios effectus contrarios.

DEMO. Ostende mihi nunc huius artis praxin.

RAYM: Lege expositionem nostram librorum Gebri, nam tibi & materiam & praxin distinctè & clarè descriptam inuenies.

DEMO. Maximas tibi gratias ago pro tanto in me collocato beneficio ex tua singulari liberalitate & humanitate, & tu ualebis interim.

FINIS.

